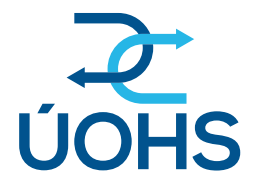

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Výroční zpráva 2020

Úvodní slovo	3
O Úřadu	4
Hospodářská soutěž	6
Významná tržní síla	20
Veřejné zakázky	25
Veřejná podpora	46
Mezinárodní spolupráce	54
Informační servis	56
Agenda 2021	61
Organizační struktura	63

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
tř. Kpt. Jaroše 7, 604 55 Brno
Redakční rada: Milena Marešová, Martin Švanda
Foto: archiv ÚOHS
Telefon: 542 167 111
E-mail: posta@uohs.cz
<https://www.uohs.cz>
Uzávěrka textu: 28. 2. 2021
Design a grafická úprava: Ing. Tomáš Stejskal
Tisk: DIDOT, spol. s r. o.

Úvodní slovo

S účinností od 2. prosince 2020 jsem byl prezidentem republiky jmenován na šestileté funkční období předsedou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Ochránce férové soutěže na trhu a supervizor veřejného zadávání za sebou má sice již bezmála tři desetiletí existence, nicméně situace, za níž jsem přebíral jeho vedení, nebyla povzbuzující. Poslední dva roky byla pověst Úřadu významně narušena a veřejnost projevovala značné pochybnosti o integritě jeho fungování i rozhodování.

Mým hlavním cílem tedy je navrátit Úřadu co nejdříve důvěryhodnost, a to jak v očích účastníků správních řízení, tak nejširší veřejnosti. Prvním krokem tímto směrem byl již samotný proces, na jehož základě jsem byl do funkce jmenován. Poprvé v historii byl totiž předseda Úřadu vládou navržen na základě výsledků transparentního výběrového řízení, kterého se zúčastnili přední odborníci na hospodářskou soutěž i veřejné zakázky.

Kredibilitu Úřadu budu dále zvyšovat otevřenou komunikací. Hodlám pravidelně informovat o tom, jak a proč Úřad v jednotlivých případech rozhoduje, a vysvětlovat různé aspekty rozhodovací činnosti. V zájmu zvýšení transparentnosti jsem se také rozhodl zcela obměnit rozkladové komise, jejichž obsazení v minulosti vyvolalo značné kontroverze. Nové členy těchto poradních sborů jsem vybral na základě kandidátů, kteří mi byli navrženi ze strany téměř tří desítek organizací – zejména z právnických a ekonomických fakult předních českých

univerzit, z ministerstev a jiných správních úřadů, profesních sdružení nebo třeba nevládních organizací. Jména členů rozkladových komisí bude Úřad na rozdíl od dosavadní praxe zveřejňovat. Věřím, že se mi i díky těmto opatřením podaří navrátit Úřadu postavení a vážnost, která mu právem náleží.

Česká republika potřebuje silný Úřad, jenž bude s potřebnou autoritou chránit trh, podporovat hospodářskou soutěž i rozhodovat o férovosti veřejných zakázek. A platí to dvojnásobně v současné bouřlivé době, kdy se moderní společnost v globálním měřítku ocitla v situaci, kterou dosud nezažila. Domnívám se, že koronavirová pandemie a související opatření mohou ve svých důsledcích vést k ekonomické krizi a také k zásadním proměnám některých sektorů. Lze předpokládat, že mnozí soutěžitelé se v nestandardních podmínkách budou uchýlovat výrazně častěji k praktikám narušujícím hospodářskou soutěž. Bude proto obzvláště důležité provádět důraznou, cílevědomou a nekompromisní soutěžní politiku.

Jednoznačně musí dojít k posílení aktivit Úřadu v oblasti ochrany hospodářské soutěže. Po řadu let totiž měly zřetelnou prioritu v činnosti Úřadu veřejné zakázky, zatímco ochrana hospodářské soutěže byla na pomyslné vedlejší koleji. Tuto praxi hodlám zásadně změnit – jedním z mých prvních kroků v čele Úřadu bylo personální posílení Odboru kartelů a v tomto trendu budu pokračovat i nadále, protože kartel je zločin. Kartel je krádež peněz státu a spotřebitelů a Úřad musí být při odhalování a trestání kartelů nejenom aktivní, ale také důsledný. Když někdo ukradne peníze, nikdo nepochybuje o tom, že má být potrestán, když ale někdo uzavře kartel, je k tomu, bohužel, v našich zeměpisných šířkách společnost shovívavá. Vnímání férové hospodářské soutěže jako jednoho ze základních kamenů volného trhu musí být neustále zdůrazňováno nejenom mediálně, ale zejména rozhodovací činností Úřadu.

Výše uvedené samozřejmě neznamena, že nebudeme veřejné zakázky řešit. Naopak pro mne bude stěžejní, aby finální rozhodnutí o regulérnosti zadávacího řízení učinil Úřad co možná nejrychleji, což je v souladu s potřebami veřejných investorů i poctivých dodavatelů.

Pokračování na straně 4

Domnívám se, že i negativní rozhodnutí je pro veřejného zadavatele méně bolestivé, pokud je vydáno dostatečně rychle. I k tomuto cíli již byla provedena první opatření, zejména zkrácení doby na předání spisu mezi instancemi a častější zasedání rozkladových komisí.

Výroční zpráva, kterou právě držíte v rukou, poskytuje shrnutí výsledků Úřadu v roce 2020. Osobně ji považuji za určitou startovní čáru, s jejíž pomocí budeme moci v příštích letech poměřovat zlepšení a zkvalitnění činnosti, a to ve všech oblastech působnosti. Věřím, že hmatatelné výsledky v tomto směru Úřad vykáže již v roce 2021, kdy si připomínáme třicet let od jeho založení.

JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.

předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Petr Mlsna byl prezidentem České republiky v závěru roku 2020 jmenován v pořadí pátým předsedou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Fotoarchiv KPR, foto Hana Brožková

O Úřadu

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „Úřad“ či „ÚOHS“) je ústředním orgánem státní správy s pravomocemi v oblasti ochrany hospodářské soutěže, dozoru nad zadáváním veřejných zakázek, kontroly významné tržní síly a koordinaci a poradenství v oblasti veřejné podpory.

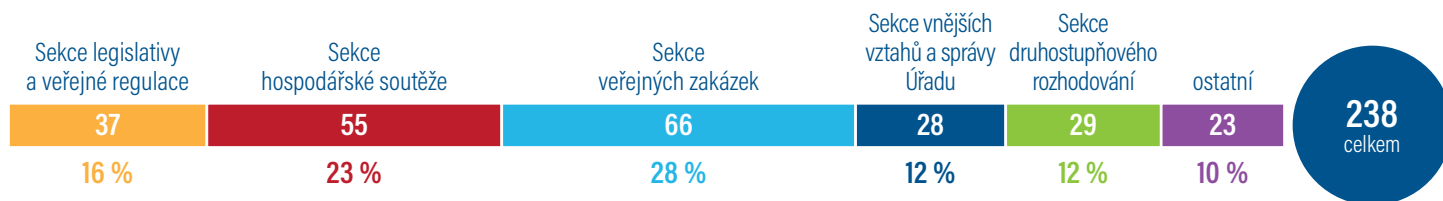
Vymezení základního poslání, pravomocí a působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je dáno zákonem č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

- Základním právním předpisem pro oblast hospodářské soutěže je zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále také „ZOHS“). Úřad současně může aplikovat články 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie. Související kompetence jsou Úřadu svěřeny také zákonem č. 370/2017 Sb., o platebním styku.
- V oblasti veřejných zakázek je základní právní úpravou zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále také „ZZVZ“). Úřad má přitom působnost pouze v dozorové části,

- tedy dohlíží na transparentní, přiměřený, nediskriminační a rovný přístup zadavatele vůči uchazečům. Obdobnou dozorovou působnost má Úřad rovněž podle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících.
- Významná tržní síla obchodních řetězců vůči jejich dodavatelům z řad potravinářů a zemědělců je regulována zákonem č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji potravinářských a zemědělských produktů a jejím zneužití (dále také „ZVTS“).
- Oblast veřejné podpory je regulována zejména legislativou Evropské unie, v rámci národního práva je upravena zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje.

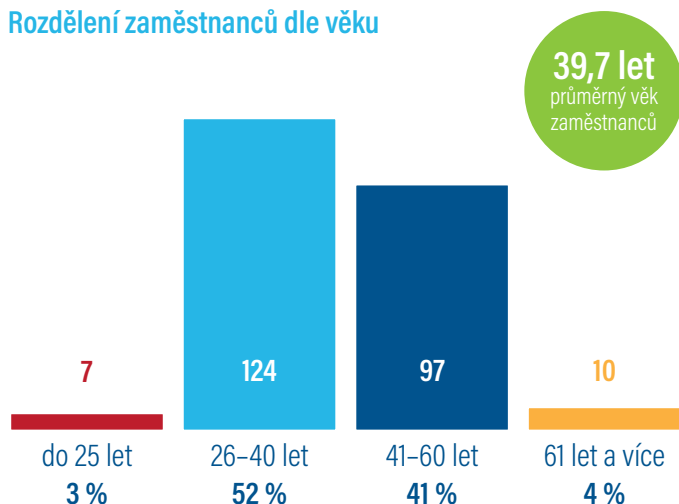
Personální statistiky

Rozdělení zaměstnanců dle sekcí

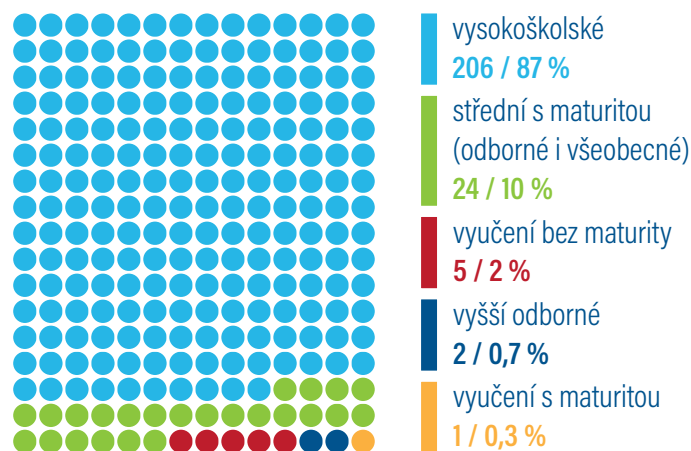

Celkový počet zaměstnanců k 31. 12. 2020 činil 281 (včetně zaměstnanců na MD/RD, mimo výkon služby atd.) a 238 (bez zaměstnanců na MD/RD, mimo výkon služby atd.)

Rozdělení zaměstnanců dle věku

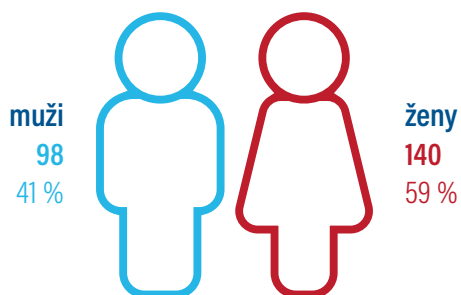
Struktura zaměstnanců dle nejvyššího stupně vzdělání

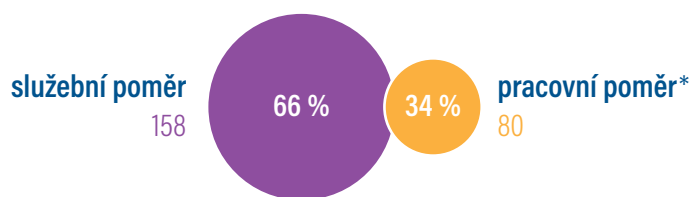
Délka trvání pracovního/služebního poměru

Rozdělení zaměstnanců dle pohlaví

Rozdělení zaměstnanců dle služebního x pracovního poměru

*někteří zaměstnanci byli přijati do pracovního poměru dle § 178 zákona o státní službě, tzn. jednalo se o služební místo obsazené zaměstnancem v pracovním poměru

Hospodářská soutěž

Pojmem hospodářská soutěž označujeme vzájemné soupeření podnikatelů, jehož smyslem je získat zákazníka, aby si z nabídky na trhu vybral podnikatelem nabízené zboží nebo službu. Hospodářská soutěž neboli konkurence je standardně považována za jeden ze základních předpokladů tržní ekonomiky, zvyšuje spotřebitelský blahobyt, vede k produkční a alokační efektivitě. Je prospěšná nejen pro spotřebitele, kterým přináší nižší ceny a pestřejší nabídku, ale i pro samotné soutěžitele, neboť je nepřímo nutí ke zvyšování efektivity a inovacím. Aby hospodářská soutěž přinášela uvedené benefity, nesmí být narušována. Pravidla určující, jaké jednání soutěž narušuje nebo poškozují, stanovuje právo ochrany hospodářské soutěže.

Kontrolou dodržování soutěžního práva je v České republice pověřen od roku 1991 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a v současné době ji vykonává na základě zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále také „ZOHS“ či „zákon“).

Úřad zejména zajišťuje, aby soutěž nebyla narušována:

- zakázanými (kartelovými) dohodami mezi soutěžiteli;
- jednostranným zneužitím dominantního postavení soutěžitele;
- v důsledku spojení soutěžitelů (fúzí);
- diskriminačním výkonem veřejné moci ze strany orgánů veřejné moci.

Hospodářská soutěž funguje optimálním způsobem, jestliže jednak žádný ze soutěžitelů nemá na daném trhu takovou tržní sílu, aby jejím prostřednictvím mohl soutěž na něm deformovat, či jí zabraňovat a současně soutěžitelé, kteří na něm působí, stanovují svou tržní strategii skutečně nezávisle, aby získali zákazníky, generovali zisk – soutěžili. Pokud se podnikatelé vzájemně domlouvají na cenách, rozdělují si trhy či zákazníky, pak nedovoleným způsobem hospodářskou soutěž narušují a poškozují tím v konečném důsledku především spotřebitele. K tomu, aby na trhu mohla soutěž dobře fungovat, rozvíjet se a nedocházelo ke zvýhodňování některých soutěžitelů, je rovněž nezbytné, aby daný trh nebyl deformován objektivně nepotřebnou regulací ze strany státu či územně samosprávných celků.

Mezi závažné typy protisoutěžních dohod – kartelů patří tzv. bid rigging, tedy kartelové dohody mezi uchazeči o zakázku. Uchazeči (dodavatelé) v takovém případě o zakázku mezi sebou nesoutěží, ale prostřednictvím vzájemné dohody již dopředu určí, kdo z nich zakázku vyhraje. Následně zašlou zadavateli své nabídky sestavené tak, aby zvítězil domluvený dodavatel, přičemž ostatní nabídky jsou pouze krycí. Vítězná nabídka je pak samozřejmě dražší, než by tomu bylo v případě férové soutěže o danou zakázku. Odhalování dohod typu bid rigging je pro Úřad dlouhodobou prioritou a využívá k němu synergii plynoucích z faktu, že kromě ochrany hospodářské soutěže má v působnosti též dozor nad veřejným zadáváním.

Za protisoutěžní jednání hrozí vysoké pokuty, a to až do 10 % z celkového obrátu soutěžitele, který se narušení hospodářské soutěže dopustil. Za kartelové dohody typu bid rigging je možno uložit také zákaz účasti ve veřejných zakázkách. Kromě toho jsou fyzické osoby, které se na protisoutěžních horizontálních dohodách podílely, odpovědné také trestněprávně, což posuzují orgány činné v trestním řízení.

Legislativní vývoj

Transpozice směrnice o posílení soutěžních úřadu – ECN+

Úřad vypracoval návrh novely zákona o ochraně hospodářské soutěže, jehož účelem je především transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1 ze dne 11. prosince 2018 o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, a o zajištění řádného fungování vnitřního trhu (dále jen „Směrnice“). Cílem Směrnice je, aby všechny vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž byly schopny přijímat rozhodnutí zcela nezávisle, měly dostatečné množství lidských, finančních i technických zdrojů a měly k dispozici účinné nástroje k zastavení protiprávního jednání i k ukládání sankcí za porušování příslušných předpisů. Národní orgány pro hospodářskou soutěž by ve vztahu k odhalování kartelových dohod měly disponovat funkčními a koordinovanými programy shovívavosti, v jejichž rámci mohou soutěžitelé sami oznámit protisoutěžní jednání

výměnou za snížení nebo odpuštění sankcí. Návrh novely zákona směřuje k posílení postavení Úřadu, k zajištění řádné hospodářské soutěže, k zavedení stejných záruk a nástrojů pro vnitrostátní předpisy a opatření, jsou-li uplatňovány souběžně s čl. 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie, a k zavedení účinných pravidel týkajících se vzájemné pomoci v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž. Návrh rovněž nad rámec Směrnice reaguje na problémy v aplikační praxi některých institutů a přichází s jejich modernizací tak, aby byly efektivnější vzhledem ke svému účelu, to se týká především tzv. procedury narovnání. V rámci meziresortního připomínkového řízení bylo uplatněno několik zásadních připomínek, které byly vypořádány. Materiál byl předkládán bez rozporů. Vláda návrh zákona schválila usnesením vlády č. 930 dne 21. září 2020. Součástí návrhu zákona je i návrh prováděcího právního předpisu. Úřad se aktivně podílel na dalších krocích legislativního procesu, nicméně novela dosud nebyla zákonodárným sborem projednána.

Legislativní změny zaměřené na prevenci a odhalování bid riggingu

Úřad inicioval v rámci novelizace zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, další legislativní změnu, která se týká písemné zprávy zadavatele. Úřad v rámci výkonu agendy ochrany hospodářské soutěže identifikoval nemožnost efektivní veřejné kontroly některých údajů jako překážku v boji proti bid riggingu, tj. kartelovým dohodám uzavíraným v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek. Současná právní úprava neumožňuje plně využít dostupné nástroje k detekci bid riggingu, neboť zadavatelé nemusí zveřejňovat výši nabídkových cen a identifikační údaje v jediném dokumentu, který by byl vyhotoven v otevřeném formátu umožňujícím úplné strojové zpracování textového obsahu. Současná právní úprava zároveň nedostatečně zajišťuje vymáhání povinností při zveřejňování údajů o veřejné zakázce v písemné zprávě zadavatele – přestupkem je neuveřejnění písemné zprávy do 30 dnů, ale není kladen žádný požadavek na obsah písemné zprávy a její formu. Navrhovaná legislativní změna přispěje ke zvýšení kontroly a transparentnosti procesu zadávání veřejných zakázek z důvodu umožnění jednodušší kontroly zveřejňovaných údajů a přispěje tak ke snižování korupčního potenciálu kartelových

dohod. Rovněž přispěje k větší vymahatelnosti a účinnosti právních předpisů vztahujících se nejen k zadávání veřejných zakázek, ale i ochraně hospodářské soutěže. Nabídkové ceny jsou jedním z důležitých indikátorů, které mohou ukazovat na případné porušení pravidel zadávání veřejných zakázek a hospodářské soutěže, ať už ve formě indikace mimořádně nízké nabídkové ceny či bid riggingu. Stěžejní pro Úřad je zejména zajištění možnosti strojového čtení identifikačních údajů všech účastníků zadávacího řízení, jejich nabídkových cen a identifikačních údajů všech účastníků zadávacího řízení, kteří byli vyloučeni, včetně uvedení důvodů, pro které byly ze zadávacího řízení vyloučeni.

Novela zákona o zadávání veřejných zakázek postupovala v roce 2020 legislativním procesem, na němž se Úřad aktivně podílí.

Přístup ke geolokačním údajům

Zejména při prošetřování možného narušení soutěže zakázanými dohodami soutěžitelů (dohody o určení ceny, rozdělení trhu, bid rigging apod.) ověřuje Úřad existenci předchozích kontaktů mezi soutěžiteli, jejich vzájemnou komunikaci a koordinaci postupu v soutěži na trhu. Praxe Úřadu dlouhodobě ukazuje na vzrůstající význam elektronické dálkové komunikace mezi šetřenými subjekty, zejména manažery a dalšími pracovníky soutěžitelů. Právě informace o telekomunikačním provozu mezi těmito osobami mohou být pro šetření Úřadu klíčové, podobně pak i zjišťování polohy telekomunikačních zařízení v čase. Z výše uvedených důvodů proto Úřad navrhl dílčí část novely zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronických komunikacích“). Úřad usiluje o to, aby byl včleněn mezi subjekty uvedené v § 97 odst. 3 zákona o elektronických komunikacích, které mohou požádat právnickou nebo fyzickou osobu zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací o provozní a lokalizační údaje telekomunikačního koncového zařízení uživatele veřejně dostupné služby elektronických komunikací. Úřad hodlá toto oprávnění využívat k odhalování protisoutěžního jednání a následně k řádnému vedení správních řízení.

Připomínkování podmínek aukce mobilních kmitočtů

Úřad rovněž připomínkoval materiály zpracované Českým telekomunikačním úřadem, zejména Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtových pásmech 700 MHz a 3400–3600 MHz a rozhodnutí o stanovení povinností podnikům s významnou tržní silou na trzích č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě a č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích.

Ochrana hospodářské soutěže ve výsledcích

Úřad v roce 2020 vydal v oblasti hospodářské soutěže 65 prvostupňových rozhodnutí, v nichž uložil pokuty převyšující 266 milionů korun.

Celkem 11 vydaných rozhodnutí se týkalo zakázaných dohod, přičemž v sedmi z nich šlo o závažné horizontální kartely. Šest kartelových dohod tohoto typu bylo pokutováno, celkem dosáhly sankce v této oblasti výše 221 milionů korun. Z nejvýznamnějších je možno zmínit například dva kartely mezi uchazeči o veřejné zakázky v oblasti informačních technologií, které zadávalo město Přerov, respektive Olomouc, nebo kartel v nákladní železniční dopravě.

Ve zbývajících čtyřech rozhodnutích o dohodách narušujících soutěž Úřad řešil dohody uzavírané mezi soutěžiteli na různých úrovních dodavatelsko-odběratelského řetězce, zpravidla mezi distributory a maloobchodními prodejci. Celkem byly za tyto protisoutěžní dohody o určování cen pro další prodej uloženy pokuty přesahující 16 milionů korun.

V jednom případě Úřad rozhodl o zneužití dominantního postavení a kolektivnímu správci Intergram uložil pokutu přes 20 milionů korun za nepřiměřené podmínky ve smlouvách s ubytovacími zařízeními.

Pět sankčních rozhodnutí bylo vydáno v oblasti dozoru nad protisoutěžním jednáním orgánů veřejné správy. Většinou se jednalo o tradiční případy diskriminačního nastavení

obecně závazných vyhlášek regulujících hazardní hry, z čehož se vymykalo pouze správní řízení s hlavním městem Prahou kvůli pravidlům pro parkování hybridních automobilů.

Největší počet vydaných rozhodnutí se tradičně týkal spojování soutěžitelů. V žádném ze 47 případů posuzovaných fúzí nedošlo k zákazu spojení. O 34 fúzích, které splňovaly zákonné podmínky, Úřad rozhodl ve zkrácené lhůtě ve zjednodušeném řízení, v 11 případech pak rozhodoval v rámci standardního 30denního řízení. Dvě řízení pak Úřad převedl do tzv. druhé fáze, neboť potřeboval podrobněji posoudit dopady těchto spojení na hospodářskou soutěž – spojení v sektoru cestovního ruchu mezi REWE-ZENTRALFINANZ eG a Cestovní kancelář FISCHER, a. s., bylo nakonec povoleno, od fúze BJH a Comdata navrhovatel v průběhu řízení upustil. Naopak fúze soutěžitelů PENTA INVESTMENTS LIMITED / Podřípská nemocnice s poliklinikou Roudnice n. L., s. r. o., byla povolena pouze pod podmínkou splnění závazků. V jednom případě Úřad uložil pokutu ve výši téměř 4,5 milionu korun za nedovolené uskutečňování spojení soutěžitelů, a to společnosti Skyport.

Úřad za rok 2020 zahájil 60 správních řízení, z toho devět v oblasti zakázaných dohod, jedno o zneužití dominantního postavení a 50 o návrhu na povolení spojení soutěžitelů. Nadto bylo prověřeno 175 podaných podnětů. Vzhledem k pandemii nemoci covid-19 došlo k poklesu počtu provedených neohlášených místních šetření v prostorách soutěžitelů, jichž bylo uskutečněno pouze deset. Úřad rovněž přijal dvě žádosti o aplikaci tzv. leniency programu, v obou případech se jednalo o žádost typu II, tedy o snížení pokuty.

Počet obdržených podnětů v roce 2020

Zakázané dohody	83
Zneužití dominantního postavení	66
Spojování soutěžitelů	6
Dozor nad orgány veřejné správy § 19a	18
Ostatní	2
Celkem	175

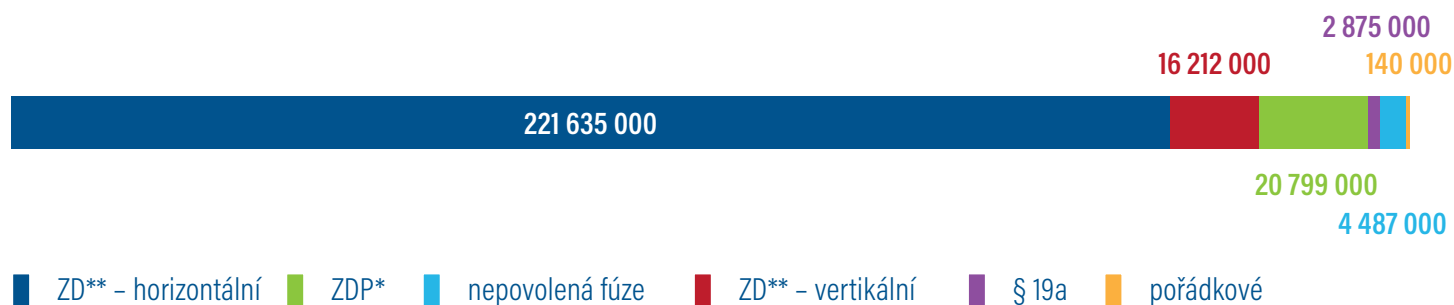
Počet správních řízení zahájených v roce 2020

Zakázané dohody	9
Zneužití dominantního postavení	1
Spojování soutěžitelů	50
Dozor nad orgány veřejné správy § 19a	0
Celkem	60

Počet rozhodnutí vydaných v roce 2020

Zakázané dohody	11
Zneužití dominantního postavení	1
Spojování soutěžitelů	48
Dozor nad orgány veřejné správy § 19a	5
Celkem	65

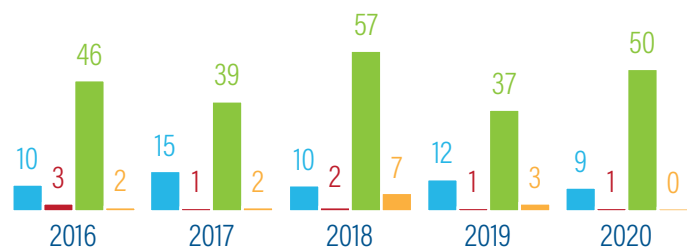
Pokuty uložené v I. stupni (v milionech Kč)

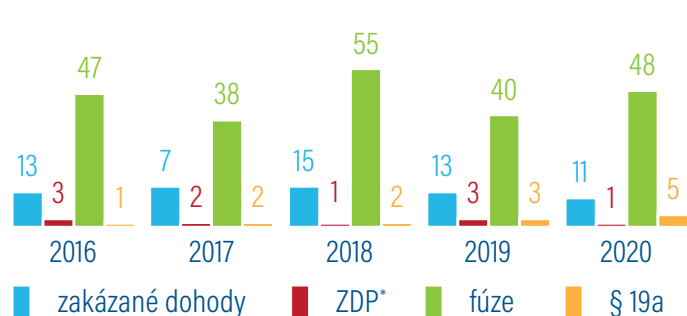
■ ZD** - horizontální ■ ZD** - vertikální ■ nepovolená fúze ■ § 19a ■ pořádkové

* zneužití dominantního postavení ** zakázané dohody

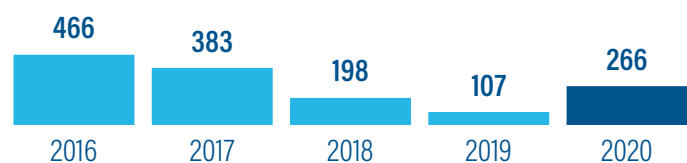
Počty zahájených správních řízení v oblasti hospodářské soutěže

Počty rozhodnutí vydaných v oblasti hospodářské soutěže

Výše uložených sankcí v I. stupni (v milionech Kč)

Významné případy

Zakázané dohody

Kartelová dohoda o IT zakázce města Přerova

Účastníci řízení: **AUTOCONT, a. s.; TESCO SW, a. s.; O2 Czech Republic, a. s.; EMOS, spol. s r. o.; BACH systems, s. r. o.**

Prvostupňové pokuty: 118 653 000 Kč
(S0257/2017/KD; PM 4. 3. 2020, narovnání)

Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 10. 2. 2020 uložil Úřad výše uvedeným společnostem pokuty v souhrnné výši 118 653 000 korun. Soutěžitelé se dopustili porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže tím, že si prostřednictvím vzájemných kontaktů a výměny informací rozdělili plnění veřejné zakázky „Zajištění přenosu dat a informací v územní samosprávě města Přerova“, jejímž zadavatelem bylo statutární město Přerov, a všichni s výjimkou společnosti O2 Czech Republic a. s., se podíleli i na tvorbě zadání předmětné zakázky, a to vše s cílem ovlivnit její výsledek tak, aby nabídka, na jejímž plnění se budou všichni účastníci řízení podílet, byla vítězná. Záměr následně realizovali tak, že dne 23. 12. 2013 byly podány dvě nabídky, a to vítězná nabídka sdružení společností TESCO SW a. s. a O2 Czech Republic a. s., ve které společnosti AutoCont CZ, a. s., EMOS, spol. s r. o., a BACH systems, s. r. o., vystupovaly jako subdodavatelé a krycí, nevýherní nabídka společnosti AutoCont CZ, a. s.

Jednání uvedených společností představovalo zakázanou dohodu, jejímž cílem bylo narušit hospodářskou soutěž v oblasti informačních technologií v České republice a ovlivnilo průběh a výsledek uvedeného výběrového řízení.

Správní řízení bylo zahájeno na základě podkladů postoupených Policií České republiky týkajících se dané veřejné zakázky. Vzhledem k tomu, že uvedené společnosti splnily všechny podmínky procedury narovnání, která byla v rámci tohoto správního řízení aplikována, ÚOHS snížil pokuty o zákonem stanovených 20 % a neuložil zákaz plnění veřejných zakázek, který účastníkům hrozil. Proti rozhodnutí nebyly podány rozklady.

Kartel mezi železničními nákladními přepravci – vlaky Carpathia/Sylvania

Účastníci řízení: **Rail Cargo Austria AG; AWT Čechofracht, a. s.; INTERFRACHT, s. r. o.; ARGO LOGISTICS, s. r. o.; SPEDICA, s. r. o.**

Prvostupňové pokuty: 18 426 000 Kč
(S0632/2016; PM 26. 1. 2021, vráceno v části o pokutě pro ARGO LOGISTICS)

Správní řízení bylo vedeno pro porušení § 3 odst. 1 ZOHS a čl. 101 SFEU. Zahájeno bylo na základě leniency žádosti soutěžitele Rail Cargo Austria AG (dále jen „RCA“), v průběhu řízení Úřad obdržel další leniency žádost. Účastníci řízení působí v oblasti nákladní železniční přepravy a zasilatelství. V rámci projektu uceleného nákladního vlaku označovaného „Carpathia“ a „Nová Carpathia“, jehož součástí byl projekt nazvaný „Sylvania“, bylo v období let 2004–2013 přepravováno zboží z České republiky do jihovýchodní Evropy (zejména Rumunska a Bulharska). Zakládajícími subjekty projektu byli soutěžitelé RCA, AWT Čechofracht a ARGO LOGISTICS, v období 2008–2010 se projektu účastnil soutěžitel SPEDICA a v období 2010–2013 soutěžitel INTERFRACHT. Na základě vzájemné domluvy zakládajících soutěžitelů byl vytvořen systém k rozdělování zákazníků a zakázek na přepravu zboží, soutěžitelé se vůči zákazníkům domlouvali na cenách za přepravu, podávali jim předem dohodnuté nabídky a sdíleli mezi sebou citlivé obchodní informace. K udržení celého schématu rozdělení zákazníků používali elektronický nástroj, tzv. rezervační systém, jehož prostřednictvím si pro sebe rezervovali transporty, a na tyto transporty jiný účastník nemohl „útočit“. Cílem protisoutěžní dohody bylo dosáhnout stabilního systému alokace zákazníků jednotlivým soutěžitelům a tyto zákazníky u nich, především sladěnými nabídkami, udržet.

Kartelová dohoda mezi provozovateli směnárny

Účastníci řízení: **TOURIST CENTRUM, s. r. o.; UNNI Trading, s. r. o.; MIFIN, s. r. o.; H. P. WORLD, s. r. o.**

Prvostupňové pokuty: 2 003 000 Kč
(S0466/2017/KD; PM 19. 3. 2021)

Úřad uložil ve správním řízení pokuty v celkové výši 2 003 000 Kč společnostem, které se účastnily zakázané kartelové dohody

na území města Olomouce tím, že si přinejmenším v období od 4. 7. 2012 do 6. 12. 2017 vzájemně rozesílaly a přeposílaly denní směnné kurzy valut a koordinovaly tímto způsobem stanovení denních nákupních a prodejních cen valut v jimi provozovaných směnnárnách na území města Olomouce. Účastníci řízení, společnosti TOURIST CENTRUM, s. r. o., UNNI Trading, s. r. o., a MIFIN, s. r. o., podali proti prvostupňovému rozhodnutí Úřadu rozklad.

Bid rigging v zakázkách na výstavbu hřišť

Účastníci řízení: **FUNNY SPORT, s. r. o.; ERGO VH, spol. s r. o.;**

podnikající fyzická osoba R. F.

Prvostupňové pokuty: 452 000 Kč

(S0271/2019/KD; PM 26. 9. 2020)

Úřad se případem začal zabývat na základě podnětu od Policie ČR, následně provedl místní šetření a zahájil s účastníky správní řízení. Úřad zjistil, že účastníci správního řízení koordinovali nabídky do dvou výběrových řízení na veřejné zakázky malého rozsahu týkající se stavebních prací. V prvním případě se jednalo o veřejnou zakázku obce Dlouhá Loučka na výstavbu víceúčelového sportovního hřiště a ve druhém o veřejnou zakázku na rekonstrukci tenisového hřiště, jejímž zadavatelem bylo město Chropyně. Účastníci řízení podali do výběrových řízení nabídky sladěné tak, aby nejvýhodnější byla v obou případech nabídka společnosti FUNNY SPORT, s. r. o. Účastníci řízení jednali ve vzájemné shodě, čímž narušili hospodářskou soutěž a ovlivnili výsledek uvedených výběrových řízení.

Všichni účastníci řízení podali žádost o narovnání a vzhledem k tomu, že splnili všechny zákonné náležitosti, byla účastníkům řízení v rozhodnutí snížena výsledná pokuta o 20 %.

Proti rozhodnutí nebyly podány rozklady a je pravomocné.

Bid rigging u zakázek společnosti ČEZ Distribuce, a. s.

Účastníci řízení: **ASE, s. r. o.; AZ Elektrostav, a. s.**

Prvostupňové pokuty: 7 479 000 Kč

(S0207/2019/KD; PM 3. 11. 2020, narovnání)

Úřad uložil svým prvostupňovým rozhodnutím ze dne 15. 10. 2020 pokuty v celkové výši 7 479 000 Kč dvěma soutěžitelům, kteří se

v průběhu roku 2018 dopustili kartelové dohody typu bid rigging v devíti výběrových řízeních na podlimitní veřejné sektorové zakázky na dodávky elektrických rozvodných a řídicích zařízení včetně instalace, montáže a souvisejících prací pro společnost ČEZ Distribuce, a. s. U desáté prošetřované zakázky nebylo prokázáno, že by se účastníci řízení dopustili porušení § 3 odst. 1 zákona.

Původní indicií k zahájení správního řízení byla komunikace mezi oběma účastníky řízení zajištěná v rámci šetření jiného případu u jednoho ze soutěžitelů. Následně Úřad provedl šetření na místě v obchodních prostorách druhého účastníka řízení. Komunikace ohledně nabídek do výběrových řízení probíhala prostřednictvím mobilní aplikace tak, že pokud měl jeden ze soutěžitelů zájem o konkrétní zakázku, informoval druhého, aby mu zakázku přenechal, tedy aby buď svoji nabídku nepodal, nebo podal nabídku vyšší. Vzájemně se také informovali o tom, jakou cenu má druhý soutěžitel (ten, který neměl vyhrát) do konkrétní zakázky podat. Tuto koordinaci následně účastníci řízení naplnili tím, že své nabídky podávali (případně se podání nabídky zdrželi) dle vzájemné dohody. Oba účastníci správního řízení využili leniency program Úřadu a proceduru narovnání, čímž za tuto svoji spolupráci s Úřadem dosáhli významného snížení ukládaných pokut. Proti prvostupňovému rozhodnutí nebyly podány rozklady.

Vertikální dohody společnosti BABY DIREKT

Účastník řízení: **BABY DIREKT, s. r. o.**

Bez pokuty

(S0454/2018/KD; PM 6. 3. 2020)

Úřad společnosti BABY DIREKT, s. r. o., prokázal, že uzavírala a plnila se svými odběrateli dohody o omezení okruhu zákazníkům a o zákazu exportu (tedy o omezení území, na kterém odběratel může prodávat dotčené zboží – kočáry, autosedačky, dětský nábytek, vozítka a produkty denní péče). Úřad na tato dílčí jednání účastníka řízení nahlížel jako na komplexní jednání, tedy na jednání společně omezující další prodej dotčeného zboží pouze konečným spotřebitelům a na vyhrazeném území. Uvedené komplexní jednání účastníka řízení naplňovalo ve smyslu § 3 odst. 1 zákona a článku 101 odst. 1 SFEU znaky zakázaných dohod uzavíraných ve vertikálním vztahu, které byly

způsobilé narušit hospodářskou soutěž a rovněž ovlivnit obchod mezi členskými státy Evropské unie.

Sankce nebyla rozhodnutím ve věci ze dne 19. 2. 2020 uložena, neboť účastníku řízení byla za spáchání jiného přestupku ve vícečinném souběhu různorodém uložena v roce 2019 v jiném správním řízení (ÚOHS-S0385/2018/KD) pokuta v maximální možné výši 40 793 000 korun. Účastníku řízení tak již nebylo možno uložit další pokutu, neboť by již přesahovala horní zákonnou hranici 10 % z obrátu.

Proti rozhodnutí nebyl podán rozklad a nabylo právní moci.

Zneužití dominantního postavení

Pokuta kolektivnímu správci INTERGRAM

Účastník řízení: **INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, z. s.**

Prvostupňová pokuta: 20 799 000 Kč
(S0250/2018/DP; podán rozklad)

Úřad uložil svým prvostupňovým rozhodnutím ze 14. prosince 2020 kolektivnímu správci INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, z. s. (dále též „INTERGRAM“), za zneužití dominantního postavení pokutu ve výši 20 799 000 korun. Kolektivní správce porušil zákon o ochraně hospodářské soutěže i unijní soutěžní pravidla, když si v období od 1. 1. 2009 do 6. 11. 2014 na ubytovacích zařízeních vynucoval nepřiměřené obchodní podmínky za poskytnutí licencí k užití práv k předmětům ochrany výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů prostřednictvím zvukových a zvukově obrazových přístrojů umístěných na pokojích ubytovacích zařízení.

Ke zneužití dominantního postavení došlo tím, že v uvedeném období účastník řízení ve svých sazebnících nezohledňoval obsazenost pokojů v ubytovacích zařízeních. Požadoval tak od provozovatelů ubytovacích zařízení platbu odměn i z neobsazených pokojů, v nichž prokazatelně k užití dotčených práv nemohlo dojít. Úřad konstatoval, že požadavek platby

odměny i za neobsazené pokoje nelze považovat za přiměřenou obchodní podmínku, a tudíž nesplňuje podmínku proporcionality vzájemného smluvního plnění a protiplnění.

Vzhledem k tomu, že INTERGRAM zastupuje i zahraniční autory, došlo také k ovlivnění obchodu mezi členskými státy Evropské unie. Rozhodnutí není pravomocné, neboť proti němu byl podán rozklad.

Porušení § 19a

(protisoutěžní jednání orgánu veřejné moci)

Pokuta pro hlavní město za regulaci parkování

Účastník řízení: **hlavní město Praha**

Prvostupňová pokuta: 984 000 Kč

(ve II. stupni pokuta snížena na 740 000 Kč)
(S0055/2019/VS; PM 22. 3. 2021)

Úřad uložil svým prvostupňovým rozhodnutím hlavnímu městu Praze pokutu ve výši 984 000 Kč za porušení zákazu stanoveného v § 19a odst. 1 písm. a) ZOHS, podle kterého orgány veřejné správy nesmí při výkonu veřejné moci bez ospravedlnitelných důvodů narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodní určitého soutěžitele nebo skupinu soutěžitelů. V řízení o rozkladu byla pokuta změněna na výsledných 740 000 Kč.

Na přelomu let 2018 a 2019 Úřad obdržel několik podnětů k prošetření jednání hlavního města Prahy v souvislosti s nastavením podmínek k parkování vozidel s hybridním pohonem. Úřad zjistil, že hlavní město Praha usnesením Rady hlavního města Prahy uplatňovalo regulaci umožňující bezplatné parkování vozidel s hybridním pohonem v zónách placeného stání na území hlavního města Prahy pouze za splnění podmínky, že výkon spalovacího motoru hybridního vozidla schopného jízdy jen na elektrický pohon nepřesahoval 135 kW.

Uvedené jednání, k němuž docházelo v období od 17. 4. 2018 do 30. 4. 2019, bylo způsobilé narušit hospodářskou soutěž na území hlavního města Prahy, neboť zvýhodňovalo prodejce hybridních vozidel se spalovacími motory do výkonu 135 kW, když koncoví zákazníci mohli možnost bezplatného parkování

reálně zohledňovat při výběru nového vozidla. Obdobně zvýhodňovalo také podnikatele využívající ke své činnosti hybridní vozidla s výkonem spalovacího motoru do 135 kW. Ti mohli být díky bezplatnému parkování zvýhodnění úsporou svých podnikatelských nákladů v řádu desítek tisíc korun oproti svým konkurentům, kteří také provozovali hybridní vozidlo, nicméně se spalovacím motorem nad 135 kW.

Ačkoli bylo jednání hlavního města Prahy motivováno legitimní snahou omezovat negativní vliv emisí z dopravy na kvalitu ovzduší, podmínka omezující výkon instalovaného spalovacího motoru limitní hodnotou nebyla ze strany hlavního města Prahy zvolena na základě objektivních a nediskriminačních kritérií a nebyla proporcionální vzhledem ke stanovenému cíli regulace. Výkon instalovaného spalovacího motoru totiž není spolehlivým ukazatelem hodnoty emisí hybridního vozidla. K tomuto závěru nakonec dospělo i hlavní město Praha, když uvedené kritérium v průběhu roku 2019 změnilo na limit hodnoty emisí CO₂ ve výši 50 g/km, který vychází ze zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.

Další obce pokutovány za protisoutěžní loterijní vyhlášky

Účastník řízení: **město Šumperk**

Prvostupňová pokuta: 610 000 Kč
(S0181/2018/VS; PM 19. 11. 2020, potvrzeno II. stupněm)

Účastník řízení: **obec Hevlín**

Prvostupňová pokuta: 96 000 Kč
(S0182/2018/VS; PM 1. 7. 2020)

Účastník řízení: **statutární město Ostrava**

Prvostupňová pokuta: 1 078 000 Kč
(S0189/2018/VS; podán rozklad)

Účastník řízení: **obec Sviadnov**

Prvostupňová pokuta: 107 000 Kč
(S0384/2019/VS; podán rozklad)

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil svými prvostupňovými rozhodnutími pokutu ve výši 610 tisíc korun

městu Šumperk, 96 tisíc korun obci Hevlín, 1 milion 78 tisíc korun statutárnímu městu Ostrava a 107 tisíc korun obci Sviadnov za porušení § 19a zákona o ochraně hospodářské soutěže, který zapovídá orgánům veřejné správy zvýhodňovat určité soutěžitele. Správní řízení vedená s městem Šumperk a obcí Hevlín již byla pravomocně ukončena, ve věci statutárního města Ostrava a obce Sviadnov byly proti oběma prvostupňovým rozhodnutím podány rozklady, o kterých nebylo doposud rozhodnuto.

Výše uvedené subjekty se dopustily porušení § 19a zákona o ochraně hospodářské soutěže tím, že povolily provozování sázkových her a loterií a jiných podobných her/hazardních her na svém území pouze na místech stanovených v příslušných obecně závazných vyhláškách, aniž by výběr adresních míst provozování provedly na základě objektivních, nediskriminačních a předem známých kritérií, čímž bez objektivně ospravedlnitelných důvodů narušily hospodářskou soutěž na trhu provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her/hazardních her a na trhu provozování provozoven, v nichž mohou být sázkové hry, loterie a jiné podobné hry provozovány. Tím došlo ke zvýhodnění soutěžitelů, kteří mohou na povolených adresních místech nadále provozovat sázkové hry, loterie a jiné podobné hry/hazardní hry a provozovny k účelu provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her.

Statutární město Ostrava dosáhlo snížení pokuty o 13 % tím, že v průběhu správního řízení odstranilo přijetím nové obecně závazné vyhlášky škodlivé následky přestupku. Dalším specifickým správního řízení se statutárním městem Ostrava bylo, že Úřad poprvé posuzoval regulaci hazardních her na dvou úrovních, a to města jako celku a jednotlivých městských obvodů, a dospěl k závěru, že město neaplikovalo jednotná pravidla pro výběr míst provozování hazardních her na celém svém území, aniž by předložilo racionální argumenty, kterými by odůvodnilo, proč některé městské obvody měly odlišný režim od jiných městských obvodů.

Spojování soutěžitelů

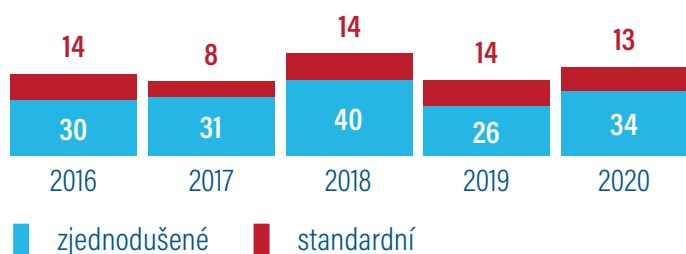
Počet vydaných rozhodnutí v oblasti spojování soutěžitelů 2020

Standardní řízení celkem	13
z toho v I. fázi	11
ve II. fázi	2
Zjednodušené řízení	34
§ 18 odst. 1 ZOHS	1
Celkem	48

Spojování soutěžitelů podle druhu rozhodnutí

Spojování soutěžitelů – zjednodušené a standardní řízení

Spojení soutěžitelů PENTA INVESTMENTS LIMITED / Podřipská nemocnice s poliklinikou Roudnice n. L., s. r. o.

Účastník řízení: PENTA INVESTMENTS LIMITED

Výrok: povoleno se závazky

(S0031/2020/KS; PM 1. 4. 2020)

Úřad povolil v rámci tzv. první fáze správního řízení spojení společností PENTA INVESTMENTS LIMITED (dále jen „PENTA“) a Podřipská nemocnice s poliklinikou Roudnice n. L., s. r. o. (dále jen „Nemocnice Roudnice“), v jehož důsledku získala společnost PENTA možnost vykonávat výlučnou kontrolu nad společností Nemocnice Roudnice, a to pod podmínkou splnění několika závazků.

Úřad se v rámci správního řízení zabýval zejména dopadem spojení na dotčené relevantní trhy poskytování zdravotních služeb formou ambulantní a lůžkové péče, na kterých působí oba spojující se soutěžitelé, a maloobchodního prodeje léčiv a lékárenského zboží, na kterém rovněž působí jak podnikatelská skupina, do které patří společnost PENTA, a to prostřednictvím provozování lékárenského řetězce působícího pod obchodní značkou Dr. Max, tak i společnost Nemocnice Roudnice, která provozovala dvě veřejné lékárny – v Roudnici nad Labem a ve Štětí. Jelikož skupina PENTA působí i na trhu velkoobchodního prodeje léčiv a lékárenského zboží, zabýval se Úřad i vertikální vazbou mezi tímto trhem a trhem maloobchodního prodeje léčiv a lékárenského zboží.

Za účelem posouzení dopadů navrhovaného spojení soutěžitelů Úřad oslovil se žádostí o informace a stanovisko konkurenty spojujících se soutěžitelů provozujících lékárny na území města Roudnice nad Labem. Ze shromážděných informací vyplynulo, že spojení soutěžitelů vzbuzovalo vážné obavy z podstatného narušení hospodářské soutěže plynoucí z rozšíření aktivit společnosti PENTA na trhu maloobchodního prodeje léčiv a lékárenského zboží v Roudnici nad Labem. Spojením vzniklý soutěžitel by zejména disponoval vysokým tržním podílem, když ostatní konkurenti by za ním měli značný odstup, což by jim neumožňovalo s ohledem na další charakteristiky dotčeného odvětví vytvářet dostatečný konkurenční tlak na společnost PENTA.

Za účelem odstranění obav Úřadu z narušení hospodářské soutěže přijala společnost PENTA závazek strukturální povahy, v jehož důsledku měla povinnost prodat lékárnu provozovanou pod obchodní značkou

Dr. Max na území města Roudnice nad Labem. Následkem tohoto odprodeje (převodu) došlo k odstranění horizontálního přesahu aktivit spojujících se soutěžitelů na tomto dotčeném trhu.

Spojení soutěžitelů: REWE-ZENTRALFINANZ eG /

Cestovní kancelář FISCHER, a. s.

Účastník řízení: **REWE-ZENTRALFINANZ eG**

Výrok: spojení povoleno

(S0355/2019/KS; PM 15. 4. 2020)

Úřad povolil svým prvostupňovým rozhodnutím spojení soutěžitelů, v jehož důsledku společnost REWE-ZENTRALFINANZ eG získala nepřímou výlučnou kontrolu nad společností Cestovní kancelář FISCHER, a. s. Předmětná transakce měla horizontální charakter, když skupina REWE působí na území České republiky prostřednictvím společností EXIM HOLDING, a. s., a ITS BILLA TRAVEL, s. r. o., mimo jiné i v oblasti cestovního ruchu, která zahrnuje poskytování služeb cestovních kanceláří a agentur jak prostřednictvím kamenných prodejen, tak i internetu, a nákup letenek a hotelového ubytování. Společnost CK FISCHER, a. s., působí v České republice rovněž v oblasti cestovního ruchu prostřednictvím sítě vlastních a franšízových poboček a internetového prodeje zájezdů pod obchodními značkami FISCHER, NEV-DAMA, eTravel/eHoliday a PRIVILEQ.

Transakce představovala spojení dvou významných konkurentů v oblasti cestovního ruchu. Úřad proto provedl detailní šetření, v jehož rámci se zabýval možnými dopady posuzovaného spojení soutěžitelů, přičemž oslovil na 200 subjektů, které byly aktivní ve spojení dotčené oblasti (tj. cestovní kanceláře, agentury, respektive jejich asociaci). Z šetření Úřadu vyplynulo, že v důsledku uskutečnění fúze dojde k posílení postavení skupiny REWE v oblasti cestovního ruchu, zejména na trzích v oblasti sestavování, respektive nabídky, zahraničních zájezdů. Současně bylo šetřením zjištěno, že ačkoli spojení vzniklý soutěžitel bude disponovat na trhu tvorby/sestavování zahraničních zájezdů na území České republiky (i jeho subtržích) relativně vyšším tržním podílem, přičemž bude mít odstup od svých konkurentů, bude disponovat hospodářskou a zejména finanční silou, nezíská v důsledku posuzovaného spojení soutěžitelů takovou tržní sílu, která by mu umožňovala chovat se nezávisle na svých významných konkurentech a dodavatelích.

V důsledku realizace posuzované transakce tedy nedojde ke vzniku dominantního postavení na spojení dotčených trzích. Současně bylo zjištěno, že spojující se soutěžitelé nepřestávají vůči sobě navzájem natolik blízké konkurenty a že uskutečněním posuzovaného spojení soutěžitelů nedojde k takovému snížení konkurenčního tlaku, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže. Úřad tak dospěl k závěru, že posuzované spojení soutěžitelů nevzbuzuje vážné obavy z podstatného narušení hospodářské soutěže na výše uvedených relevantních trzích.

Rozhodnutí o povolení spojení bylo Úřadem vydáno na počátku dubna 2020. Úřad tak nemohl v rámci řízení o povolení spojení zhodnotit situaci v oblasti cestovního ruchu a postavení jednotlivých soutěžitelů v souvislosti s dopady pandemie covid-19.

Porušení zákazu předčasného uskutečňování spojení soutěžitelů Skyport, a. s. / Skyport Holding, a. s.

Účastník správního řízení: **Skyport, a. s.**

Pravomocná pokuta: 4 487 000 Kč

(S0269/2020/KS; PM 22. 12. 2020)

V prosinci 2020 byla uložena prvostupňovým rozhodnutím Úřadu sankce ve výši 4 487 000 Kč společnosti Skyport a. s. (dále jen „Skyport“) za uskutečňování spojení se společností Skyport Holding, a. s. (dále jen „Skyport Holding“), a to před podáním návrhu na povolení spojení a před vydáním pravomocného rozhodnutí Úřadu, jímž se uvedené spojení povoluje. Během tohoto správního řízení byla využita procedura narovnání. Proti rozhodnutí Úřadu nebyl podán rozklad.

Úřad při posuzování spojení soutěžitelů Skyport a Skyport Holding, které řešil v rámci správního řízení vedeného pod spisovou značkou ÚOHS-S0097/2020/KS v únoru a březnu roku 2020, pojal podezření, že k uskutečnění předmětné transakce došlo již v době před notifikací tohoto spojení Úřadu. Z tohoto důvodu Úřad v červenci 2020 zahájil správní řízení ve věci možného porušení zákazu uskutečňování spojení soutěžitelů před podáním návrhu na jeho povolení a před vydáním pravomocného rozhodnutí Úřadu, jímž se uvedené spojení povoluje, který je stanoven v § 18 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže.

V rámci správního řízení Úřad zjistil, že společnost Skyport, která dříve působila pod obchodní firmou CSG, a. s., v září 2019 získala akcie představující majoritní podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech ve společnosti Skyport Holding, jež dříve vystupovala pod obchodní firmou Skyport, a. s. Současně původní výlučný vlastník společnosti Skyport Holding odvolal tehdejší členy představenstva a dozorčí rady společnosti Skyport Holding. Na základě návrhu společnosti z podnikatelské skupiny, jejíž součástí byla i společnost Skyport, poté jmenoval nové členy představenstva a dozorčí rady společnosti Skyport Holding, čímž došlo k uskutečnění spojení soutěžitelů v rozporu s § 18 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Pořádková pokuta za neposkytnutí části obchodních záznamů

Účastník řízení: **ALEXANDRIA, a. s.**

Prvostupňová pokuta: 100 000 Kč

(ve II. stupni pokuta snížena na 75 000 Kč)

(V0026/2020/PP, R0035/2020/HS; PM 9. 9. 2020)

Úřad pravomocně uložil společnosti ALEXANDRIA, a. s., pořádkovou pokutu ve výši 75 000 Kč za porušení povinnosti (stanovené v § 21e odst. 2 zákona o ochraně hospodářské soutěže) poskytnout Úřadu na jeho vyžádání obchodní záznamy.

Úřad požadoval po společnosti ALEXANDRIA, a. s., která představovala jednoho z významných konkurentů spojujících se soutěžitelů REWE-ZENTRALFINANZ eG a Cestovní kancelář FISCHER, a. s., informace, které byly důležité pro posouzení možných dopadů uvedeného spojení soutěžitelů na hospodářskou soutěž v oblasti tvorby a prodeje zahraničních leteckých zájezdů.

Prvostupňovým orgánem uložená pořádková pokuta činila 100 tisíc korun. Tato pořádková pokuta byla v následném řízení o rozkladu snížena druhostupňovým orgánem na 75 tisíc korun, když druhostupňový orgán při tomto snížení pokuty zohlednil skutečnost, že společnost ALEXANDRIA, a. s., svou povinnost poskytnout požadované informace dodatečně splnila.

REAKCE ÚŘADU NA PANDEMII ONEMOCNĚNÍ COVID-19

Rok 2020 byl velmi náročným a složitým obdobím díky celosvětové pandemii koronaviru. Jejím vlivem a vlivem nejrůznějších opatření omezujících ekonomické aktivity přijatých za účelem zamezení jejího šíření a ochrany životů a zdraví občanů došlo k drastickým ekonomickým dopadům na mnohá odvětví od cestovního ruchu počínaje po nejrůznější služby, jako například gastronomie, ubytovací služby či volnočasové sportovní aktivity. Na druhou stranu došlo současně i k dramatickému růstu poptávky po určitém zboží a službách, zejména v oblasti hygienických potřeb, zásilkových služeb, elektroniky potřebné pro možnost pracovat z domova apod. V takovéto době bylo nezbytné i ze strany soutěžního úřadu hledat a nabízet možnou pomoc a řešení v rámci působnosti jemu svěřené. Proto Úřad pro ochranu hospodářské soutěže veřejně nabídl pomoc soutěžitelům v podobě vydávání stanovisek týkajících se jejich případné spolupráce ve vztahu k zajištění nedostatkového zboží a služeb. Rovněž v souladu s přístupem Evropské komise i dalších soutěžních úřadů členských států deklaroval, že v této době je určitá nadstandardní dočasná spolupráce ve vztahu především ke sdílení informací pro účely dostatečného zajištění a efektivní distribuce klíčových produktů soutěžně konformní. Na druhé straně však současně důrazně varoval soutěžitele, že hodlá tvrdě zakročovat zejména proti kartelovým dohodám a zakázaným vylučovacím praktikám dominantních soutěžitelů, které by souvisely s krizově nezbytným zbožím a službami, jako jsou potraviny, energie, léky apod. Úřad se také v této souvislosti veřejně připojil ke společnému prohlášení k aplikaci soutěžního práva v době probíhající pandemie onemocnění covid-19 Evropské sítě soutěžních úřadů ECN.

Druhostupňové rozhodování

Proti prvostupňovým rozhodnutím v oblasti hospodářské soutěže bylo v roce 2020 podáno celkem 20 rozkladů, z nichž 13 se týkalo zakázaných dohod, pět protisoutěžního jednání orgánu veřejné moci a po jednom zneužití dominance a spojování soutěžitelů (jednalo se o procesní pokutu za neposkytnutí informací). Ke konci roku 2020 bylo v běhu 17 druhostupňových řízení.

Vydáno bylo v průběhu roku 2020 celkem sedm druhostupňových rozhodnutí, z nichž šest bylo meritorního charakteru. V pěti případech předseda Úřadu rozhodl o zamítnutí rozkladu a prvostupňové rozhodnutí potvrdil, v jednom případě (BABY DIREKT) bylo rozhodnutí změněno. U procesního rozhodnutí o pořádkové pokutě došlo ke snížení sankce.

Ve druhostupňových rozhodnutích byly potvrzeny (případně změněny) pokuty v celkové výši 78 013 000 Kč.

Druhostupňové rozhodování v roce 2020

Počet podaných rozkladů	20
Počet vydaných rozhodnutí	7
z toho meritorních	6
procesních	1

Významné případy

Zneužití dominantního postavení OSA potvrzeno

Účastník řízení: **OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s.**

Pravomocná pokuta: 10 676 000 Kč
(R2/2020/HS; PM 23. 11. 2020)

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zamítl rozklad kolektivního správce OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s., a potvrdil tak prvostupňové rozhodnutí, jímž byla tomuto soutěžiteli za zneužití dominantního postavení uložena pokuta ve výši 10 676 000 Kč.

Podle napadeného rozhodnutí kolektivní správce OSA porušil zákon o ochraně hospodářské soutěže i unijní soutěžní pravidla, když si v letech 2008 až 2014 na provozovatelích ubytovacích zařízení vynucoval nepřiměřené obchodní podmínky spočívající v požadavku platby autorských odměn za užití autorských děl prostřednictvím zvukových a zvukově obrazových přístrojů umístěných na pokojích ubytovacích zařízení.

Ochranný svaz autorský konkrétně v uvedeném období ve svých sazebnících nijak nezohledňoval obsazenost pokojů v ubytovacích zařízeních. Provozovatelé ubytovacích zařízení tak platili účastníku řízení autorské odměny i v případě, kdy v pokoji nebyl reálně ubytován žádný host. V takovém případě proto nebylo ze strany OSA za platbu autorských odměn poskytováno žádné protiplnění, nešlo tak o přiměřenou obchodní podmínku.

Účastník řízení v rozkladu vznesl řadu námitek od nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, přes nesprávné zjištění skutkového stavu, neprokázání újmy a narušení hospodářské soutěže, neprokázání nepřiměřenosti smluvních podmínek a nepřiměřených cen až po námitky procesního charakteru a proti výpočtu pokuty. Předseda Úřadu všechny námitky podrobně vypořádal a neshledal, že by byly odůvodněné.

Město Brno nedodrželo svá vlastní pravidla

Účastník řízení: **statutární město Brno**

Pravomocná pokuta: 828 000 Kč
(R5/2020/HS; PM 8. 7. 2020)

Statutární město Brno vydalo v roce 2017 obecně závaznou vyhlášku, kterou zakázalo provozování hazardních her na území celého města s výjimkou dvou adresních míst („vyhláška“). V témže roce Rada města Brna přijala Pravidla, podle kterých mohou být na základě žádosti a při splnění podmínek zde uvedených na seznam adresních míst přidána další místa. V průběhu roku 2017 požádal jeden soutěžitel v souladu s Pravidly o zařazení své provozovny na seznam adresních míst, tedy de facto o změnu vyhlášky. Přestože žadatel splnil podmínky stanovené v Pravidlech, což mu mimo jiné potvrdil i primátor města Brna svým dopisem a Rada města Brna také doporučila jeho žádost schválit, tak Zastupitelstvo města Brna

v rozporu s vlastními Pravidly návrh na změnu vyhlášky spočívající v doplnění žadatelova adresního místa s účinností od 1. 1. 2018 nepřijalo. Návrh na změnu vyhlášky nebyl na několika jednáních zastupitelstva projednán. Až v září 2018, tedy po zahájení správního řízení s městem Brnem, zastupitelstvo změnu vyhlášky schválilo. Ve správním řízení město Brno přitom neuvedlo žádné objektivní důvody, které by mu bránily v zařazení nové provozovny mezi povolená adresní místa včas a v souladu s Pravidly.

Město Brno svým jednáním narušilo bez objektivně ospravedlnitelných důvodů v období od 1. ledna 2018 do 21. září 2018 hospodářskou soutěž na trhu provozování hazardních her na území statutárního města Brna vyloučením daného soutěžitele z možnosti provozovat hazardní hry na území města.

Předseda Úřadu ve svém potvrzujícím rozhodnutí uvedl, že proklamovaná Pravidla tak vlastně ztratila svůj význam, jelikož byla sice předem známá, avšak nepostupovalo se podle nich v praxi. Byl tedy navozen stav, jako by tato pravidla neexistovala, čímž byl zakonzervován status quo.

Soudní přezkum

Arbitrem zákonnosti rozhodování Úřadu jsou správní soudy, které svými rozsudky poskytují i soutěžnímu regulátorovi zpětnou vazbu a určité měřítko úspěšnosti rozhodovací činnosti. Právě u soudů dosáhl Úřad v roce 2020 při obhajobě svých soutěžních rozhodnutí výrazných úspěchů.

Krajský soud v Brně rozhodoval o celkem devíti případech (v jednom případě přitom bylo podáno sedm žalob), přičemž v sedmi rozhodovaných věcech zaznělo, že žaloba proti rozhodnutí ÚOHS se zamítá. Další devět nových žalob bylo k soudu podáno, z nich dvě proti údajnému nezákonnému zásahu.

Nejvyšší správní soud se zabýval čtyřmi kasačními stížnostmi proti rozsudkům krajského soudu týkajícím se soutěžních rozhodnutí Úřadu. Ve všech případech přitom soud rozhodl pozitivně pro ÚOHS. Současně Nejvyšší správní soud začal projednávat 15 nových kasačních stížností, z toho pět směřujících na nezákonný zásah.

Významné rozsudky

Správní soudy potvrdily aplikaci § 19a ZOHS na obecně závazné vyhlášky obcí

Krajský soud v Brně vydal v roce 2020 dlouho očekávaná rozhodnutí v případech aplikace § 19a zákona o ochraně hospodářské soutěže na obecně závazné vyhlášky obcí.

Jednalo se nejprve o rozsudek ze dne 6. února 2020, č. j. 62 Af 64/2018-52, týkající se obecně závazné vyhlášky města Děčína a posléze rozsudek ze dne 21. května 2020, č. j. 30 Af 5/2018-261, týkající se obecně závazné vyhlášky města Bíliny, který do jisté míry navázal právě na předchozí rozsudek. V uvedených rozsudcích krajský soud zcela aproboval praxi Úřadu aplikovat § 19a zákona o ochraně hospodářské soutěže na obecně závazné vyhlášky.

Krajský soud v Brně tak odpověděl na palčivou otázku, kam až sahají pravomoci Úřadu při stíhání orgánů veřejné správy pro narušení hospodářské soutěže podle § 19a zákona o ochraně hospodářské soutěže a která byla namítána řadou obcí (účastníků řízení).

Shrneme-li zásadní závěry, které jsou obsaženy v uvedených judikatuře Krajského soudu v Brně, soud zde nejprve z pohledu ústavněprávního potvrdil přípustnost paralelní aplikace jak § 19a zákona o ochraně hospodářské soutěže upravujícího dozor Úřadu nad narušením hospodářské soutěže, tak § 123 zákona o obcích upravující (obecný) dozor ministerstva vnitra. Následně se rovněž zabýval výkladem samotného ustanovení § 19a zákona o ochraně hospodářské soutěže a potvrdil přípustnost jeho aplikace v případech narušení hospodářské soutěže obecně závaznými vyhláškami obcí.

Oba rozsudky byly napadeny kasačními stížnostmi, o nichž doposud Nejvyšší správní soud nerozhodl.

Judikatura upřesnila rozsah součinnosti soutěžitele při šetření na místě

Krajský soud v Brně vydal dne 30. 6. 2020 rozsudek č. j. 29 A 183/2019-142, jímž zamítl žaloby soutěžitele EGEM s. r. o. na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím jednak v provedení místního šetření v obchodních prostorách soutěžitele, jednak v požadavku na zajištění přítomnosti jednatele soutěžitele a předložení jeho elektronických zařízení v průběhu místního šetření, a dále vyžadování zablokování a extrakce mailboxu tohoto jednatele. Soutěžitel brojil proti požadavku Úřadu v rámci provedení místního šetření, aby jednatel soutěžitele poskytl Úřadu k prověření svůj mailbox, ačkoli ten se nacházel mimo předmětné obchodní prostory soutěžitele. Úřad měl dle jeho názoru pověření šetřit pouze obchodní záznamy soutěžitele, které se nacházejí v šetřených prostorách.

Krajský soud ve svém rozsudku konstatoval, že považuje vznesení požadavku na přítomnost jednatele soutěžitele při místním šetření, případně dopravení jeho komunikačních zařízení a extrakci mailboxu, sice za hraniční, ale zároveň stále ještě za legitimní, když se jedná o projev součinnosti soutěžitele ve smyslu § 21f odst. 2 písm. f) zákona o ochraně hospodářské soutěže. Jen taková interpretace zákona podle názoru soudu umožní zachovat smysl místních šetření, neboť je jinak těžko myslitelné, jak by Úřad, za účelem plnění svých zákonem stanovených povinností, mohl předem zjistit, kde se bude při místním šetření příslušná osoba (například vykonávající funkci statutárního orgánu soutěžitele) nacházet.

Z rozsudku krajského soudu rovněž vyplývá, že ačkoli se pověření Úřadu k provedení místního šetření vztahuje k vymezeným obchodním prostorám soutěžitele, má Úřad možnost požadovat obchodní záznamy, které se sice nenachází přímo v šetřených prostorách, ale mají s těmito prostorami souvislost. I to dle krajského soudu představuje projev součinnosti dle § 21f odst. 2 písm. f) zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Rozsudek byl napaden kasační stížností, o níž doposud Nejvyšší správní soud nerozhodl.

Krajský soud nepřipustně a arbitrárně snížil Úřadem uloženou sankci

Nejvyšší správní soud vydal dne 14. 9. 2020 rozsudek č. j. 5 As 204/2019-66, jímž ke kasační stížnosti Úřadu zrušil předcházející rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 5. 6. 2019, č. j. 29 As 96/2016-225, kterým uvedený soud snížil pokutu společnosti ARMEX Oil, s. r. o. Společnost byla sankcionována za provedení spojení soutěžitelů před podáním návrhu na zahájení řízení o jeho povolení. Za uvedené jednání Úřad uložil pokutu ve výši 4 906 000 Kč, kterou následně Krajský soud v Brně snížil na jeden milion korun.

V uvedeném rozhodnutí Nejvyšší správní soud došel k závěru, že krajský soud překročil meze svých pravomocí vyplývajících z § 78 odst. 2 soudního řádu správního a nedostatečně odůvodnil údajnou „zjevnou nepřiměřenost“ Úřadem uložené sankce (sankci uloženou Úřadem Nejvyšší správní soud nepovažoval nadto za „zjevně nepřiměřenou“). Určení sankce ve výši jednoho milionu korun dále označil za „arbitrární“ a připomněl, že pokud soudy zasahují do správního uvážení a přistupují k moderaci sankce, jsou povinny své úvahy náležitě odůvodnit a respektovat při tom všechna kritéria daná zákonem (zde zákonem o ochraně hospodářské soutěže).

V rozsudku Nejvyšší správní soud vyjádřil názor, že pokuta by měla být do jisté míry citelná a zasáhnout určitým přiměřeným způsobem do poměrů pachatele, a dokonce přímo dodal, že „pokuta, která nebolí, nedává smysl“. Nejvyšší správní soud tak uvedené rozhodnutí Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, když v dané věci nebylo doposud znovu rozhodnuto.

Významná tržní síla

Nekalé obchodní praktiky ve vztazích mezi podnikateli se odchyľují od správné obchodní praxe a jsou v rozporu s dobrou vírou a poctivým jednáním. Potravinový dodavatelský řetězec je obzvlášť zranitelný vůči nekalým obchodním praktikám, zejména kvůli výrazné nerovnováze mezi malými a velkými podniky. Zemědělci a malí provozovatelé v potravinářském řetězci často nemají dostatečnou vyjednávací sílu, aby se bránili proti zneužívání subjektem s významnější tržní pozicí. Proto je tato oblast v České republice regulována zákonem č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití (dále také „ZVTS“).

Boj proti nekalým obchodním praktikám se v roce 2021 přenesl i na evropskou úroveň, a to díky nové unijní regulaci popsané dále v textu.

Statistické údaje za rok 2020

Počet obdržených podnětů	4
Počet podnětů šetřených z vlastní činnosti	3
Počet obdržených dotazů na výklad zákona	16
Počet zahájených správních řízení	3
Počet vydaných rozhodnutí	2
Pokuty uložené za nekalé praktiky v oblasti VTS	1
Celková výše pokut uložených za nekalé praktiky v oblasti VTS	32 326 000 Kč

Legislativa

Směrnice o nekalých obchodních praktikách a novela ZVTS

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2019/633 ze dne 17. dubna 2019, o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci (dále jen „směrnice“) představuje zásadní událost na poli potírání nekalých obchodních

praktik. Do právních řádů členských států má být směrnice transponována ve lhůtě do 1. května 2021, přičemž přijatá opatření mají být použitelná nejpozději od 1. listopadu 2021.

V případě České republiky má být směrnice implementována do českého právního řádu formou novelizace zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití. Legislativní práce na transpozici směrnice do českého právního řádu započaly takřka bezprostředně po jejím vydání na jaře 2019. Gestorem návrhu je Ministerstvo zemědělství, spolugestory Ministerstvo průmyslu a obchodu a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Během druhé poloviny roku 2019 postupně vznikl návrh novelizačního zákona, jehož cílem bylo jednak transponovat pravidla obsažená ve směrnici a dále též zefektivnit dosavadní právní úpravu. Úřad se těchto legislativních prací aktivně účastnil. Návrh novely zákona dosud nebyl schválen vládou České republiky.

Zrušení části ustanovení zákona Ústavním soudem České republiky

Ústavní soud nálezem pod spisovou značkou Pl. ÚS 30/16 ze dne 7. dubna 2020 (vyhlášeným ve Sbírce zákonů dne 27. května 2020 pod č. 254/2020) přijal dlouho očekávané rozhodnutí ve věci návrhu na zrušení zákona o významné tržní síle. Předmětný návrh podala skupina senátorů již v září 2016, přičemž navrhovala zrušení zákona jako celku. Původní návrh byl následně (v červnu 2017) rozšířen a doplněn o alternativní návrh na zrušení pouze některých ustanovení ZVTS. Plénum Ústavního soudu nakonec rozhodlo pouze o zrušení části ustanovení § 3a písm. a) napadeného zákona (viz dále); ve zbývajících bodech petitu pak podanému návrhu nevyhovělo.

Navrhovatelé spatřovali rozpor zákona o významné tržní síle s ústavním pořádkem České republiky hned v několika stěžejních oblastech, a to zejména v porušení zásady proporcionality, zásady rovnosti před zákonem a zákazu diskriminace, v nerespektování zásad správního trestání, v omezení práva (odběratelů) na svobodné podnikání a narušení práva vlastnit a pokojně užívat majetek.

Ústavní soud nicméně konstatoval, že vymezení zákazu zneužití významné tržní síly za použití obrátového kritéria ve výši pěti miliard korun je v souladu s požadavky určitosti a předvídatelnosti zákona podle čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky. Současně soud shledal, že účel zákona, tedy odstranění některých praktik používaných obchodními řetězci vůči dodavatelům potravin, kteří jsou ve slabším postavení, je legitimním důvodem pro omezení práva na podnikání podle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

V souladu s ústavním pořádkem je též samotné zvolené obrátové kritérium ve výši pěti miliard korun, neboť podle Ústavního soudu představuje jednoznačný a předvídatelný způsob určení odběratele disponujícího významnou tržní silou (zjednodušeně řečeno tedy provedení odlišení mezi velkými a malými odběrateli, které umožňuje dotčeným odběratelům přizpůsobit se zákazu zneužití významné tržní síly). V případě obrátového kritéria se totiž nejedná o vyjádření některého ze zakázaných důvodů diskriminace (podle čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), ani nejde o rozpor se svobodou usazování v rámci vnitřního trhu Evropské unie.

Ústavní soud dále neshledal neústavnost žádného z napadených dílčích vymezení zákazu zneužití významné tržní síly podle § 4 odst. 2 ZVTS, jež podrobil přezkumu a provedl jejich ústavně konformní výklad. Stejně tak přezkumem ústavnosti prošla i zákonná úprava pokut, které je za porušení ZVTS možno uložit, neboť soud nepřisvědčil námitce jejich nepřiměřené výše. S obdobným výsledkem pak Ústavní soud přezkoumal též oprávnění Úřadu provádět sektorová šetření a zabýval se rovněž tzv. vyšetřovacími oprávněními (výzva k poskytnutí podkladů a informací, šetření na místě), jimiž Úřad disponuje. V obou případech soud dospěl k závěru, že tato oprávnění nezakládají rozpor s ústavním pořádkem.

Výhrady měl Ústavní soud pouze vůči části § 3a písm. a) ZVTS, podle níž výše veškerých peněžních plnění dodavatele nesmí překročit 3 % z ročních tržeb dodavatele za poslední ukončené účetní období v délce 12 měsíců za potraviny dodané jednotlivému odběrateli v roce, ve kterém došlo

k finančnímu plnění. Plénum soudu zde konstatovalo, že takováto náležitost smlouvy mezi odběratelem s významnou tržní silou a dodavatelem není rozumným prostředkem dosažení jí sledovaného cíle, neboť nutí strany dodavatelско-odběratelského vztahu ke sjednání ohraničení výše veškerého peněžního plnění dodavatele za související služby odběratele pevnou částkou, jejíž maximální výši nelze předem určit. Předmětné ustanovení ZVTS tímto zakládalo rozpor s právem na podnikání podle čl. 26 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod, a proto bylo Ústavním soudem zrušeno.

Pokud jde o praktické dopady nálezu Ústavního soudu na výklad a aplikaci zákona o významné tržní síle, ustanovení týkající se 3% limitu peněžních plnění dodavatele tedy přestalo být povinnou náležitostí smlouvy mezi odběratelem s významnou tržní silou a dodavatelem. Nesjednání této náležitosti smlouvy již nadále nezakládá skutkovou podstatu přestupku odběratele; stejně tak i jednání spočívající v překročení daného limitu již nepředstavuje nekalou obchodní praxi ve smyslu ZVTS. Současně je třeba upozornit, že sjednávání a uplatňování peněžních plnění dodavatele za služby související s nákupem nebo prodejem potravin poskytované odběratelem nesmí být v rozporu s ostatními ustanoveními zákona o významné tržní síle (zejména se jedná o další náležitosti smlouvy podle § 3a ZVTS a o zákaz zneužití významné tržní síly včetně demonstrativně uvedených nekalých praktik podle § 4 ZVTS).

Výkladová stanoviska

Sjednávání odběratelsko-dodavatelských smluv elektronickými prostředky

Mezi důležité činnosti Úřadu v rámci agendy významné tržní síly patří poskytování stanovisek týkajících se výkladu konkrétních ustanovení zákona o významné tržní síle. Také v roce 2020 Úřad v této zavedené praxi pokračoval, když obdržel několik žádostí o výkladové stanovisko. Vedle dotazů směřujících například k problematice nerovnováhy v právech a povinnostech smluvních stran se Úřad zabýval rovněž výkladem požadavku písemnosti smlouvy ve smyslu ustanovení § 3a ZVTS, a to s ohledem na stále aktuálnější téma elektronizace smluvního jednání.

Zákonný požadavek na sjednání písemné formy smlouvy uzavřené mezi odběratelem s významnou tržní silou a dodavatelem byl již v minulosti Úřadem podrobně interpretován a jeho výklad je ustálený. V souvislosti s postupujícím rozvojem moderních informačních a komunikačních technologií se však stále častěji vyskytují nové otázky ohledně naplnění stanoveného požadavku písemnosti v případě využívání elektronických prostředků například v podobě e-mailové komunikace nebo nástrojů typu Adobe Sign či DocuSign.

Stávající vysoká aktuálnost tématu elektronizace smluv byla v roce 2020 ještě zdůrazněna dlouhodobě obtížnou situací vzniklou v důsledku probíhající koronavirové pandemie. V této souvislosti tak znovu vyvstala i otázka, za jakých podmínek lze připustit uzavírání smluv prostřednictvím e-mailové komunikace, respektive zda lze za dostačující variantu považovat použití e-mailu s tzv. prostým elektronickým podpisem. Úřad k problematice elektronického smluvního jednání dovedl, že z pohledu zákona o významné tržní síle jako veřejnoprávní regulace je podstatné, aby vedle písemného zachycení vlastního obsahu kontraktace byla zaručena rovněž věrohodnost původu (autenticita) daného právního jednání a neporušenost (integrita) jeho obsahu. Dále je třeba zaměřit se také na zachycení existence právního jednání v čase a uchovávání písemně zachyceného obsahu zaznamenaného právního jednání.

Při uzavírání obchodních smluv elektronickým způsobem (typicky e-mailem) je nutno vzít v potaz dvě základní podmínky, a to (i) použití alespoň prostého elektronického podpisu a (ii) sjednání a přijetí opatření zajišťujících věrohodnost původu a neporušenost obsahu. Prostým elektronickým podpisem může být podpis ve formě textového označení odesílatele (postačuje například uvedení samotného příjmení typicky na konci e-mailové zprávy ve spojení s e-mailovou adresou či telefonním číslem jednající osoby), popřípadě k textu připojené sjednané nebo zasláné heslo apod.

Pokud jde o opatření zajišťující věrohodnost původu a neporušenost obsahu, je třeba taková opatření předem sjednat ve smlouvě mezi odběratelem a dodavatelem (typicky půjde o rámcovou smlouvu, popřípadě samostatnou dohodu

o elektronickém uzavírání smluv). V případě e-mailové komunikace si lze představit zajišťující opatření například v podobě uvedení jmeného seznamu konkrétních osob, které budou oprávněny za jednotlivé smluvní strany jednat (tj. sjednávat a podepisovat příslušné smluvní dokumenty), spolu s uvedením odpovídajících e-mailových adres (prostřednictvím nichž bude komunikace probíhat) s dostatečnou úrovní zabezpečení a zamezení přístupu jiným osobám.

Z uvedeného tedy vyplývá, že možnost uzavírání smluv cestou e-mailové korespondence opatřené toliko prostým podpisem má být nejprve sjednána způsobem splňujícím potřebné záruky, přičemž za dostatečnou formu lze v tomto smyslu považovat (pokud se zaměříme pouze na elektronické prostředky) datovou schránku nebo e-mail s použitím zaručeného či kvalifikovaného elektronického podpisu (tj. elektronických podpisů založených na kvalifikovaných certifikátech).

Výše popsané nároky kladené na elektronickou kontraktaci je z pohledu Úřadu namístež akceptovat (a vyžadovat jejich plnění) i přes obtížnou situaci, v níž se důsledkem aktuálního epidemického vývoje dodavatelé i odběratelé ocitli. K interpretaci požadavku písemnosti smluv sjednávaných v rámci specifických vztahů mezi subjekty odběratelsko-dodavatelského řetězce je totiž třeba přistupovat způsobem odpovídajícím účelu zákona o významné tržní síle. Písemná forma smlouvy tak má sloužit jednak ke zvýšení právní jistoty smluvních stran ohledně existence a obsahu právního jednání, současně má umožňovat veřejnoprávní kontrolu nad dodržováním zákonných povinností dotčených odběratelů.

Závěrem lze shrnout, že za předpokladu naplnění uvedených podmínek včetně dosažení nezbytných záruk bude možné při využití různých nástrojů elektronické komunikace dostát stanovenému požadavku písemnosti dle zákona o významné tržní síle.

Zahájená správní řízení

Šetření na místě

Úřad chrání identitu dodavatelů

Právo na utajení identity má dodavatel, který Úřadu poskytuje důvěrné informace, a to i jiné než obchodní tajemství. Pro legitimní využití institutu utajení identity je třeba naplnit základní předpoklady obsažené v ustanovení § 9 odst. 4 ZVTS, tj.: a) dodavatel poskytne Úřadu důvěrné informace a podklady k přestupku; b) oprávněné zájmy dodavatele by bez utajení jeho identity mohly být ohroženy nebo poškozeny; c) dodavatel o utajení identity sám požádá.

Pokud Úřad po posouzení výše uvedených kritérií a), b) a c) dospěje k závěru, že všechna byla splněna, utají identitu dodavatele, a to před zahájením řízení o přestupku, po jeho zahájení i skončení. Podklady a informace, které poskytl

dodavatel, jehož identita byla utajena, Úřad do vydání sdělení výhrad vyloučí z nahlížení do spisu. Po vydání sdělení výhrad Úřad umožní osobám oprávněným k nahlížení do spisu seznámit se s těmito podklady a informacemi v podobě, která nezmaří účel utajení identity dodavatele a ochrany obchodního tajemství.

Jestliže jsou naplněny zákonné předpoklady, přistoupí Úřad v období po vydání sdělení výhrad k vydání rozhodnutí o uložení závazků odběrateli. Identita dodavatelů je přitom chráněna i v případě, kdy plnění uložených závazků vyžaduje komunikaci odběratele a dodavatele ve věci vrácení neoprávněně přijatých plateb.

Exemplárním příkladem spolupráce mezi účastníkem řízení a Úřadem s ohledem na zajištění ochrany utajené identity příslušných subjektů, a to i po skončení správního řízení je správní řízení se společností Globus ČR, v. o. s., jehož obsahem bylo prošetření obchodního vztahu mezi obchodním řetězcem, jeho dodavateli a společností Markant jakožto poskytovatelkou účetních služeb. Rozhodnutím Úřadu z roku 2019 bylo společnosti Globus ČR mimo jiné uloženo, aby vyzvala dotčené dodavatele k vyjádření, zda v souvislosti se svou účastí na systému Markant obdrželi adekvátní protiplnění za poskytnuté platby a informovala je o možnosti vrácení plnění. Dále měla společnost Globus ČR dodavatelům vrátit jimi uhrazené peněžní plnění, které nebylo kompenzováno přiměřeným protiplněním, případně se s dodavateli dohodnout na jiném způsobu kompenzace.

Úřad zprostředkoval veškerou komunikaci mezi obchodním řetězcem a utajenými dodavateli, přičemž na účty dodavatelů poukázal i finanční kompenzaci, na které se odběratel s příslušným dodavatelem prostřednictvím Úřadu dohodl. Uvedeným tedy došlo ke splnění závazků odběratele vůči dodavatelům s utajenou identitou a současně nebyla identita dodavatelů odhalena.

Významný případ

Společnost Hruška přenášela na své dodavatele obchodní rizika a ztráty spojené s prodejem zboží s končící záruční lhůtou

Účastník řízení: **Hruška, spol. s r. o.**

Prvostupňová pokuta: 32 326 000 Kč
(S0026/2019/TS; podán rozklad)

Dne 11. září 2020 vydal Úřad rozhodnutí ve věci porušení ustanovení § 4 odst. 1, odst. 2 písm. g) ZVTS, kterého se dopustila společnost Hruška, spol. s r. o. (dále jen „Hruška“).

Ve správním řízení zahájeném dne 17. 1. 2019 bylo společnosti Hruška zejména vytýkáno, že ve smlouvách se svými dodavateli potravin sjednávala tzv. plnohodnotný servis, který spočíval ve snížení ceny zásob společnosti Hruška u potravin s ohroženou záruční lhůtou, kdy následně došlo k vystavení opravného daňového dokladu v případě neprodání tohoto zboží před koncem uplynutí záruční lhůty.

Úřad na základě provedeného dokazování (zajištěný listinný materiál v podobě tabulek, vyjádření dodavatelů i společnosti Hruška, opravných daňových dokladů, místní šetření u dodavatelů aj.) zjistil, že společnost Hruška v letech 2016–2019 nejen sjednávala, nebo ponechávala v platnosti smluvní ujednání o plnohodnotném servisu, nýbrž toto smluvní ujednání i uplatňovala (v roce 2019 zaznamenal Úřad uplatňování plnohodnotného servisu u celkem 124 dodavatelů společnosti Hruška). Opravný daňový doklad byl vystavován dodavatelem na základě odběratelem zaslání kvartálního soupisu cenových rozdílů bez DPH v cenách odběratele, tedy v praxi nedocházelo k fyzickému vracení zboží před koncem uplynutí záruční lhůty dodavateli, nýbrž k jeho přecenění. V této souvislosti je však nutné zmínit, že za zneužití významné tržní síly je v daném případě považováno již samotné sjednávání práva na vracení nakoupených potravin, aniž by došlo k jeho uplatňování.

Úřad zjistil, že společnost Hruška v rámci uplatňované praktiky přecenění požadovala finanční kompenzaci ve výši rozdílu původní maloobchodní prodejní ceny včetně DPH a výprodejové prodejní ceny včetně DPH. To znamená, že veškerou případnou

ztrátu z nedosažené původně kalkulované maloobchodní prodejní ceny přenesla Hruška na své dodavatele, což ve výsledku znamenalo, že veškerá obchodní rizika a ztráty z prodeje zboží před koncem záruční lhůty byla na úkor dodavatelů.

Úřad konstatoval, že pro naplnění dané skutkové podstaty není rozhodné, zda se jedná o skutečné fyzické vracení zboží zpět dodavateli či dochází pouze k účetním úkonům, jejichž prostřednictvím se z materiálního hlediska dosáhne stejného výsledku. Cílem daného ustanovení zákona o významné tržní síle je totiž vyloučit situace, kdy odběratel z různých důvodů nakoupí například větší množství potravin, než je schopný v určitém období prodat a rizika (především finanční) s tím spojená bezdůvodně přeneše na dodavatele coby smluvní stranu ve slabším postavení. Tohoto výsledku může být ze strany odběratele dosaženo jak fyzickým vrácením nakoupeného zboží, tak provedením účetní operace, na kterou dodavatel coby slabší smluvní strana přistoupí.

Správním řízením bylo ukončeno uložení pokuty ve výši 32 326 000 Kč. Vedle pokuty bylo uloženo i nápravné opatření, podle kterého musí společnost Hruška ve lhůtě do 14 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí písemně informovat své dodavatele potravin o obsahu rozhodnutí, a dále ve lhůtě do šesti měsíců odstranit ze smluv se svými dodavateli potravin ustanovení o plnohodnotném servisu, podle kterého může účastník řízení vrátit dodavateli zboží před uplynutím záruční doby, nebo snížit cenu zásob u odběratele s ohroženou záruční lhůtou. Rozhodnutí Úřadu není prozatím pravomocné, neboť společnost Hruška využila zákonnou možnost podat rozklad.

Druhostupňové rozhodování a soudní přezkum

V roce 2020 bylo v oblasti významné tržní síly na základě podaného rozkladu zahájeno jedno rozkladové řízení. Žádné rozhodnutí druhého stupně v této oblasti nebylo vydáno. Krajský soud v Brně vydal jedno rozhodnutí, a to ve věci Kaufland, v němž zrušil rozhodnutí předsedy Úřadu. Následovala kasační stížnost podaná Úřadem k Nejvyššímu správnímu soudu.

Veřejné zakázky

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vykonává dozor nad zadáváním veřejných zakázek od ledna 1995, v současnosti dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“). Zákonný rámec dozorové činnosti transponuje ustanovení evropských přezkumných směrnic (směrnice Rady 92/13/EHS a 89/665/EHS ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/97/ES); tyto směrnice upravují specifika přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek a posilují záruky zásad transparentnosti a nediskriminace při zadávání veřejných zakázek.

V rámci dozoru nad zadáváním veřejných zakázek Úřad rozhoduje, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky (včetně koncese) nebo při zvláštních postupech¹ dle zákona o zadávání veřejných zakázek postupoval v souladu se zákonem, ukládá nápravná opatření, projednává přestupky zadavatelů a ukládá pokuty. Úřad dále vykonává dohledovou činnost dle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících. Smyslem výše uvedených zákonů je zajistit volnou a svobodnou soutěž mezi dodavateli veřejných zakázek (či dopravci ucházejícími se o uzavření smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících v rámci nabídkových řízení) a současně provedení výběru nejvhodnější nabídky transparentním způsobem bez diskriminace uchazečů. Rovné, transparentní a nediskriminační soutěžní prostředí pak ve svém konečném důsledku přináší i úspory veřejných financí.

Shrnutí legislativních změn

Legislativní změny týkající se právní úpravy zadávání veřejných zakázek nelze při zpětném pohledu na rok 2020 začít představovat jinak než od konce. Dne 23. prosince 2020 byla ve Sbírce zákonů publikována (jako součást nové odpadové legislativy) překvapivá, přitom však svým dopadem výrazná novela ZZVZ. Jedná se o desátou část zákona č. 543/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností.

Předmětná novelizace doplnila do § 6 ZZVZ zcela nové základní zásady sociálně odpovědného, environmentálně odpovědného a inovačního zadávání. Zadavatel je tak nově od 1. ledna 2021

povinen ve všech svých postupech, je-li to – slovy zákona – vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné, tyto zásady dodržovat, přičemž je mu výslovně uložena povinnost svůj postup ve vztahu k těmto zásadám řádně odůvodnit.

Základní zásady tak poprvé upravují nikoli jen proces, ale i obsah veřejného zadávání. Právní úprava tak kopíruje nezpochybnitelný trend směřující – v celoevropském měřítku – k tomu, aby byl veřejný nákup pojmán strategicky, tj. aby naplňoval i širší společenské cíle spojené zejména se sociální oblastí a životním prostředím.

V konkrétním textu novely, který nebyl návrhem gestora právní úpravy (Ministerstva pro místní rozvoj), ale výsledkem projednávání odpadové legislativy v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, lze identifikovat určité nejasnosti (například absence přechodných ustanovení či bližších pravidel pro odůvodňování postupu zadavatele, definice prostřednictvím demonstrativních výčtů), přičemž na některé z nich je reagováno ve Stanovisku k právním otázkám spojeným se zavedením nových zásad zadávání veřejných zakázek, které vzniklo na půdě expertní skupiny Ministerstva pro místní rozvoj k zákonu o zadávání veřejných zakázek za účasti zástupců Úřadu a které bylo uveřejněno zároveň s publikací novely.

Druhou novelizaci ZZVZ publikovanou v roce 2020 představuje dvacátá první část zákona č. 527/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a další související zákony, zákony související s přijetím zákona o evidenci skutečných majitelů a zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách.

Změna souvisí s přijetím zcela nového zákona o evidenci skutečných majitelů. Zadavatel má nově povinnost u českých právnických osob (s výjimkou takových, které ex lege skutečného majitele nemají – například veřejné výzkumné instituce) zjistit údaje o jejich skutečném majiteli výlučně z evidence skutečných majitelů vedené podle uvedeného zákona. Nemožnost zjistit údaje o skutečném majiteli takového vybraného dodavatele (tj. české právnické osoby se shora uvedenou výjimkou osob, které skutečného majitele nemají) z evidence skutečných majitelů má

¹ soutěže o návrh a zadávání veřejných zakázek prostřednictvím rámcových dohod a dynamických nákupních systémů

pak za následek povinné vyloučení takového dodavatele z účasti v zadávacím řízení. U zahraničních právnických osob se zavádí prioritní zjišťování skutečného majitele prostřednictvím výpisu ze zahraniční evidence skutečných majitelů (povinnost vést registr skutečných majitelů mají všechny členské státy Evropské unie) a pouze není-li takové evidence, je přípustné dokládat skutečného majitele jinými dokumenty (například společenskou smlouvou či výpisem ze zahraniční evidence obdobné veřejnému rejstříku).

Pokud byly v evidenci skutečných majitelů uvedeny v průběhu zadávacího řízení nepravdivé údaje, bude moci zadavatel nově závazek ze smlouvy na veřejnou zakázku vypovědět bez zbytečného odkladu poté, co tuto skutečnost zjistí.

Účinnost této novely ZZVZ je svázána s nabytím účinnosti nového zákona o evidenci skutečných majitelů; nová pravidla tak nabydou účinnosti 1. 6. 2021.

Převážná část roku 2020 byla nepochybně ve znamení boje s koronavirovou pandemií. Nemohlo tomu být jinak ani v oblasti veřejného zadávání, neboť mnozí zadavatelé museli nutně řešit otázku, jak v nenadálé krizové situaci zajistit komodity nezbytné pro zvládnutí pandemie – zejména dodávky typu roušek, respirátorů, dezinfekce apod.

I když nebylo na koronavirovou pandemii reagováno primárně legislativně, přesto je na místě upozornit na řadu metodických doporučení a stanovisek, která byla v souvislosti s ní publikována. Na úrovni Evropské unie se jednalo o Pokyny Evropské komise k používání rámce pro zadávání veřejných zakázek v mimořádné situaci související s krizí covid-19, publikované 1. dubna 2020.

ÚOHS uveřejnil své stanovisko k nákupům za nouzového stavu na svém webu již 20. března 2020 a následovalo i stanovisko k možnostem změny závazků ze smlouvy uzavřené na veřejnou zakázku ze dne 8. dubna 2020. Uvedená stanoviska ÚOHS pak byla spolu s metodikami Ministerstva pro místní rozvoj uveřejněna i na Portálu o veřejných zakázkách.

K úpravě finančních limitů, které určují, zda je veřejná zakázka nadlimitní a zda určitá část veřejné zakázky může být zadávána

podle volnější právní úpravy a které jsou stanoveny v nařízení vlády č. 172/2016 Sb., došlo naposledy (s účinností k 1. lednu 2020) nařízením vlády č. 335/2019 Sb., přičemž k další změně v průběhu roku 2020 nedošlo.

Z chodu Sekce veřejných zakázek

V roce 2020 se rozhodovací praxe Sekce veřejných zakázek týkala především zákona o zadávání veřejných zakázek, i přesto však byla v jednotkách případů vedena i správní řízení týkající se postupů zadavatelů v režimu zákona č. 137/2006 Sb., která Úřad v souladu s přechodnými ustanoveními posuzuje podle tehdejší právní úpravy. Dále bylo v roce 2020 vedeno i několik řízení podle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících.

Rozhodovací praxe ÚOHS v I. stupni v roce 2020 vyložila některé nové instituty ZZVZ (limity v postupu zadavatele dle § 46 ZZVZ při objasnění a doplnění údajů a dokladů) či prohlubovala ustálenou rozhodovací praxi z předchozích tří let (nové pojetí institutu mimořádně nízké nabídkové ceny ve vztahu k povinnosti vyloučit, důraz na srozumitelnost a úplnost rozhodnutí o námitkách jako nástroje k urychlení celého procesu zadávání).

I když odpovědnost za metodické vedení v oblasti veřejného investování má Ministerstvo pro místní rozvoj, i ÚOHS vyvíjel v roce 2020 osvětovou činnost v oblasti zadávání veřejných zakázek. Její rozsah však byl negativně ovlivněn probíhající koronavirovou pandemií a nebylo tak možno pokračovat například v úspěšné spolupráci se Svazem měst a obcí ČR a dále realizovat vzdělávací program zaměřený primárně na vícekritériální hodnocení, neboť předem naplánovaná školení Úřad musel s ohledem na protiepidemická opatření zrušit.

Úřad dále v roce 2020 vydal třetí díl publikace *Stručný průvodce zadavatele světem veřejných zakázek*. S ohledem na stále se opakující základní pochybení zadavatelů při zadávání veřejných zakázek se Úřad prostřednictvím zmíněné publikace pokusil (nejen) zadavatelům přiblížit význam a účel jednotlivých základních a klíčových institutů zadávání veřejných zakázek i způsob, jakým o nich Úřad coby orgán dozoru uvažuje. Publikace

obsahuje také propojení na již existující metodiky a judikaturu správních soudů. Třetí díl publikace byl věnován zejména postupu zadavatele po podání nabídek, ukončení zadávacího řízení, uveřejňovacím povinnostem a ochraně proti nesprávnému postupu zadavatele, tzn. institutu námitek a rozhodování o nich a řízení u Úřadu. Zároveň obsahuje praktickou pomůcku ve formě checklistu, která zadavateli umožňuje ověřit si, zda v procesu zadávání veřejné zakázky zohlednil vše podstatné.

Zástupci ÚOHS se v roce 2020 účastnili odborné diskuse na různých konferencích a odborných fórech týkajících se mimo jiné zadávání veřejných zakázek v oblasti zdravotnictví. Zástupce ÚOHS se pravidelně a aktivně účastnil i jednání Expertní skupiny MMR, která hraje zásadní roli v rámci metodické činnosti v oblasti veřejného zadávání. V neposlední řadě je třeba zmínit, že zástupci Sekce veřejných zakázek se účastnili v roce 2020 několika jednání s nevládními organizacemi Transparency International ČR, Oživení a Rekonstrukce státu, kde v rámci otevřenější komunikace s neziskovým sektorem detailněji seznamovali tyto organizace s činností ÚOHS v oblasti výkonu dozoru nad zadáváním veřejných zakázek. Úřad věří, že intenzivnější komunikace s nevládním sektorem povede ke znovuoobnově autority ÚOHS a že již v budoucnu nebude docházet ke zbytečným nedorozuměním a ke snižování kvality práce v oblasti dozoru nad veřejným zadáváním jen z důvodu neznalosti toho, jak Úřad funguje a jak složitou problematiku musí řešit.

Zástupci Sekce veřejných zakázek se v roce 2020 velmi aktivně účastnili i legislativních prací. Největší rozsah práce byl odveden při přípravě novely ZZVZ, jejímž gestorem je Ministerstvo pro místní rozvoj. ÚOHS se zcela zásadním způsobem podílel zejména na přípravě změn v dozorové části, přičemž zbytek novely připomínkoval. Pro Úřad bylo ve vztahu k úpravě dozoru nad zadáváním veřejných zakázek prioritou umožnit zadavatelům zpřístupnit Úřadu dokumentaci o zadávacím řízení pro účely přezkumu veřejné zakázky i jinak než dosud (poskytnutím přístupu do certifikovaného elektronického nástroje bez časového omezení). Rovněž bylo pro ÚOHS zásadní, aby i po schválení této novely ZZVZ úprava řízení před ÚOHS zůstala vyvážená (aby se nestala buď „prodávatelskou“ či „prozadavatelskou“) a stále umožňovala rychlý a efektivní přezkum věci a aby tak bylo zadávání veřejné

zakázky co nejméně zdržováno tímto přezkumem.

Zástupci Sekce veřejných zakázek se v roce 2020 významně podíleli i na přípravě návrhu zákona o podpoře nízkoemisních vozidel při zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících, který na svém jednání dne 21. 12. 2020 schválila vláda a který byl dne 5. 1. 2021 zaevidován Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR. Tato právní úprava, jejímž předkladatelem je Ministerstvo pro místní rozvoj, má řádně transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1161 ze dne 20. června 2019, kterou se mění směrnice 2009/33/ES o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel.

Nový zákon o podpoře nízkoemisních vozidel prostřednictvím veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících stanoví povinnosti jiným způsobem – stanoví povinnost dodržení určených minimálních podílů nízkoemisních vozidel a vozidel s nulovými emisemi při zadávání nadlimitních veřejných zakázek na pořízení silničních vozidel, nadlimitních veřejných zakázek na vybrané služby poskytované prostřednictvím silničního vozidla a při pořizování veřejných služeb v přepravě cestujících (rovněž při překročení určité prahové hodnoty těchto pořizovaných služeb). Tyto podíly budou muset být dosaženy ve stanovených časových obdobích (od nabytí účinnosti zákona do 31. prosince 2025 a od 1. ledna 2026 do 31. prosince 2030).

Je třeba férově přiznat, že ÚOHS v rámci své činnosti identifikoval i určité problémy. I při šetření některých případů v roce 2020 byla rychlost přezkumu u některých složitých případů negativně ovlivňována komplikacemi při zadávání znaleckých posudků. Správní soudy a správní řád v určitých případech (pokud není dána dostatečná odbornost úředních osob) zavazují Úřad k zadání externího znaleckého posudku, ÚOHS však má často problémy nalézt znalce ochotného být ustanoven a podat znalecký posudek. To samozřejmě následně vede k prodloužení délky vedeného řízení.

I přes výše uvedené se Úřadu nadále dařilo udržet průměrnou lhůtu rozhodování významně pod hranicí stanovenou správním řádem pro zvlášť složité případy, byť došlo k jejímu prodloužení na 38,8 dnů oproti 30,5 dnům v roce 2019 a 37 dnům v roce 2018. Hlavní důvody pro prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí v roce

2020 jsou dva; je to jednak samozřejmě koronavirová pandemie a tomu odpovídající prodloužení procesních lhůt, kdy bylo třeba stanovovat lhůty přiměřeně složité situaci, ve které se účastníci řízení a jejich zástupci nacházeli, jednak extrémní zvýšení nápadu činnosti u agendy podnětů k zahájení řízení z moci úřední oproti předchozím letům.

38,8
dne

průměrná doba pro vydání rozhodnutí
I. stupně v roce 2020

Nezpochybnitelným trendem je posun od přezkumu dodržení formálních pravidel zadávacího procesu k jeho samotnému obsahu, tj. k posuzování toho, co je vlastně zadavatelem poptáváno a jaké požadavky jsou kladeny na dodavatele. V typickém řízení před Úřadem tak dnes není zpochybňováno nedodržení nějakého zákonem jasně definovaného postupu, ale nejčastěji skrytě diskriminační vymezení předmětu plnění či kvalifikace. Příčin této pozvolné proměny je jistě více. Například je to nepochybně lepší zvládnutí nejrůznějších technikálií zadávacího procesu ze strany zadavatelů. Nelze v této souvislosti také nezmínit, že uvedený trend řízení před Úřadem ještě více komplikuje, protože předmětem sporu se vlastně stává nikoli to, jak zadavatel zadává, což je přirozeně oblast, na kterou musí být zaměstnanci Úřadu odborníky, ale to, co poptává, přičemž nelze očekávat, že by Úřad mohl disponovat expertizou ve všech myslitelných oblastech veřejných investic.

Pro případy, kdy je ze skutkových okolností jasně seznatelné, že jednání zadavatele naplnilo některou ze skutkových podstat přestupku, využíval Úřad i v roce stále 2020 hojně institut příkazu, který díky tomu, že se jedná o první úkon v řízení, ale zároveň zadavatele seznamuje se všemi důležitými rozhodnými skutečnostmi i právními argumenty, urychluje přezkumnou činnost Úřadu a šetří zdroje účastníků správních řízení.

Součástí dozorové pravomoci Úřadu je rovněž vykonávání kontrolní činnosti podle kontrolního řádu. V rámci kontrolní činnosti, která byla v roce 2020 významně ovlivněna situací související s vyhlášeným nouzovým stavem a souvisejícími přijatými opatřeními, Úřad zahájil sedm kontrol, z nichž v roce

2020 byly ukončeny dvě kontroly. Na základě kontrol zahájených v roce 2020 bylo ke dni 31. 12. 2020 zahájeno jedno správní řízení.

V rámci kontrolní činnosti Úřad v roce 2020 zároveň ukončil sedm kontrol, které byly zahájeny v roce 2019 a na základě kterých bylo v roce 2020 zahájeno jedno správní řízení. Nadto byla v roce 2020 rovněž zahájena dvě správní řízení na základě kontrol zahájených a ukončených v roce 2019.

Jako nejčastější porušení (celkem ve třech kontrolách z celkového počtu devíti ukončených kontrol) bylo kontrolujícími osobami konstatováno porušení postupu zadavatele při plnění uveřejňovacích povinností (ve vztahu k uzavřené smlouvě na veřejnou zakázku, oznámení o výsledku zadávacího řízení, písemné zprávě zadavatele a vysvětlení zadávací dokumentace) a porušení postupu zadavatele při stanovení zadávacích podmínek veřejné zakázky (nezákonné stanovení stáří dokladů prokazujících splnění základní a profesní způsobilosti, diskriminačně, tj. příliš široce vymezený předmět veřejné zakázky a změna zadávacích podmínek bez prodloužení lhůty pro podání nabídek). Dále bylo ve dvou kontrolách kontrolujícími osobami konstatováno porušení postupu zadavatele při posouzení prokázání splnění kvalifikace dodavatelů.

Přehled kontrolní činnosti Úřadu v roce 2020

Počet kontrol zahájených v roce 2020	7
z toho ukončeno v roce 2020	2
Počet kontrol zahájených v roce 2019 a ukončených v roce 2020	7
Celkový počet kontrol ukončených v roce 2020	9

Výsledky kontrol v roce 2020

Nezjištěno porušení kontrolovaného ustanovení	3
Zjištěno porušení kontrolovaného ustanovení	6

Dozor nad veřejnými zakázkami ve výsledcích

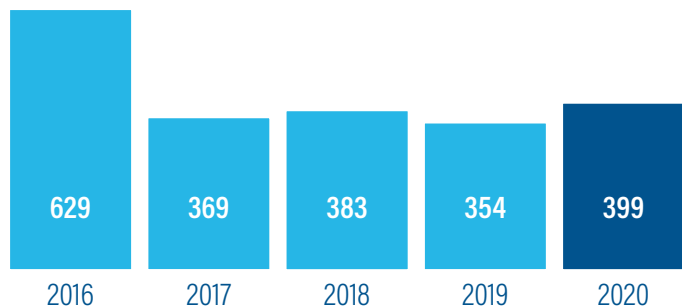
Rozsah agendy, kterou Sekce veřejných zakázek řešila, v roce 2020 významně vzrostl. Úřad zahájil celkem 399 správních řízení, což je o 45 více (o 12,7 %) než v předchozím roce. Oproti roku 2019 došlo k významnému nárůstu počtu podaných návrhů z 232 na 280 (o 20,6 %), počet správních řízení zahájených ex offio poklesl o 2,4 %.

Zcela zásadní je však oproti předchozím letům nárůst v počtu obdržených podnětů k zahájení řízení z moci úřední. Úřad v roce 2020 obdržel 435 podnětů, což je o 95,9 % více než v roce 2019 a dokonce o 343 % více než v roce 2018. Je však třeba

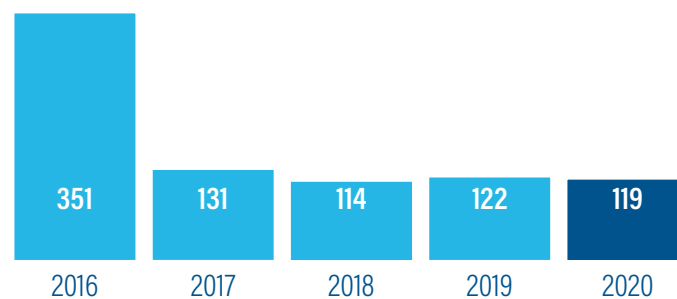
poznamenat, že významný nárůst počtu obdržených podnětů k zahájení řízení z moci úřední současně nevedl ke zvýšení počtu řízení zahajovaných z moci úřední, což může ukazovat na nedůvodnost obdržených podnětů.

V roce 2020 došlo i k nárůstu počtu všech vydaných prvostupňových rozhodnutí o 142, což je zapříčiněno zejména výrazně vyšším počtem vydaných rozhodnutí o nařízení předběžného opatření (nárůst o 133,6 %) v návaznosti na ustálenou judikaturu správních soudů ohledně zajišťování účelu správního řízení ve věci přezkoumání úkonů zadavatele a nárůstem počtu tzv. ostatních prvostupňových rozhodnutí na 1 263 (nárůst o 7,3 %).

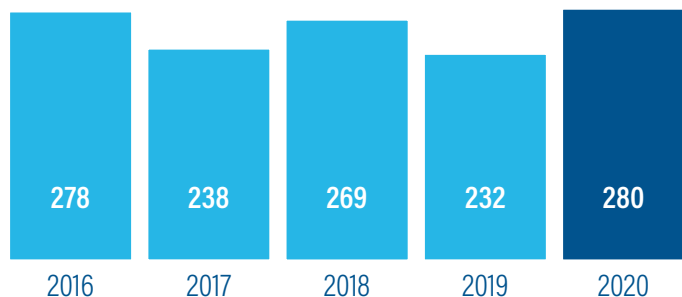
Celkový počet zahájených správních řízení v I. stupni

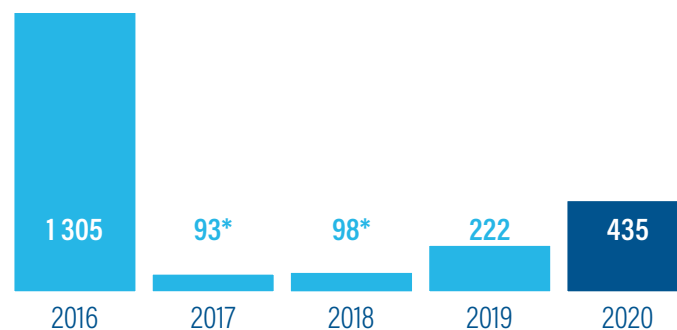
Počet správních řízení zahájených z moci úřední

Počet doručených návrhů na zahájení správního řízení

Počet přijatých podnětů

*jedná se pouze o podněty, u nichž byl uhrazen poplatek

Rozhodovací činnost v I. stupni v oblasti veřejných zakázek v roce 2020

Podněty	Přijaté podněty	435
Správní řízení	Zahájená správní řízení celkem	399
	z toho na návrh	280
	ex offo	119
	z toho na základě kontrol	4
Rozhodnutí I. stupně	Vydaná prvostupňová rozhodnutí celkem ²	1 833
	z toho vydaná rozhodnutí ve věci ³	377
	uloženo nápravné opatření nebo pokuta ⁴	149
	z toho vydáno příkazů ⁵	67
	neshledáno pochybení zadavatele ⁶	106
	procesní důvody ⁷	122
	z toho předběžná opatření	193
	rozhodnutí o nařízení předběžného opatření	156
	rozhodnutí o zamítnutí předběžného opatření	37
	rozhodnutí o zrušení předběžného opatření	0
	z toho ostatní prvostupňová rozhodnutí ⁸	1 263
	Pokuty	Počet uložených pokut ⁹
Celková výše uložených pokut ¹⁰		11 904 000 Kč
z toho 34 pokut příkazem (nebyl podán odpor)		918 500 Kč
z toho 31 pokut rozhodnutím		10 985 500 Kč

2 Číslo zahrnuje počet všech vydaných rozhodnutí v I. stupni v roce 2020 (rozhodnutí ve věci, rozhodnutí týkající se předběžného opatření a všechna ostatní prvostupňová rozhodnutí).

3 Číslo zahrnuje počet všech rozhodnutí vydaných v roce 2020, jimiž bylo ukončeno řízení v I. stupni.

4 Číslo zahrnuje počet všech rozhodnutí vydaných v roce 2020, v nichž bylo alespoň ve vztahu k části předmětu řízení uloženo nápravné opatření nebo uložena pokuta.

5 Číslo zahrnuje i příkazy, proti nimž byl podán odpor.

6 Číslo zahrnuje počet všech rozhodnutí vydaných v roce 2020, kdy došlo k věcnému přezkumu postupu zadavatele či objednatele a nebyly ve vztahu k žádné části předmětu řízení shledány důvody k uložení nápravného opatření či pokuty.

7 Číslo zahrnuje počet všech rozhodnutí vydaných v roce 2020, kde z různých důvodů nedošlo k věcnému přezkumu postupu zadavatele/objednatele.

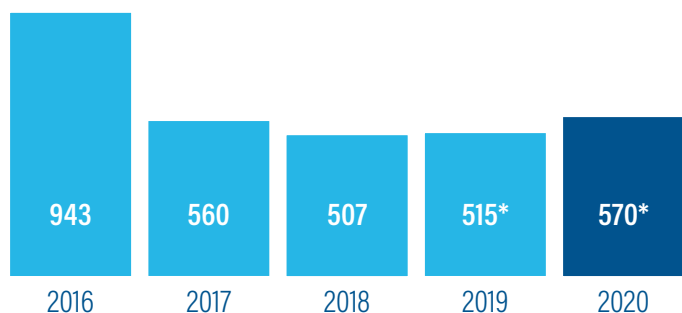
8 Číslo zahrnuje počet všech ostatních rozhodnutí vydaných v roce 2020 v průběhu vedeného řízení na I. stupni nebo v souvislosti s ním jako například stanovování lhůt pro provedení úkonů účastníků řízení, rozhodování o námitce podjatosti, rozhodování o účastenství v řízení, ustanovování znalců a rozhodování o znalečném, rozhodování o odmítnutí žádosti o nahlédnutí do správního spisu apod.

9 Číslo zahrnuje počet případů, kdy došlo k uložení pokuty příkazem nebo rozhodnutím vydaným v roce 2020 v I. stupni; byla-li věc řešena na I. stupni opakovaně, je pokuta započítána jen jednou. Jestliže byla pokuta uložena v I. stupni a následně zrušena v II. stupni, tato pokuta se do tohoto údaje nezapočítává.

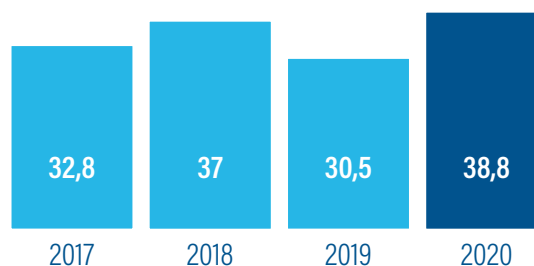
10 Číslo zahrnuje finanční objem všech pokut uložených v I. stupni; byla-li věc řešena na I. stupni opakovaně, je pokuta započítána v roce 2020 jen jednou. Jestliže byla pokuta uložena v I. stupni a následně zrušena ve II. stupni, tato pokuta se do tohoto údaje nezapočítává.

Náklady řízení	Počet uložených nákladů řízení ¹¹	101
	Celková výše uložených nákladů řízení ¹²	2 016 100 Kč
Kauce	Celková výše složených kaucí ¹³	138 381 681,28 Kč
	Celková výše kaucí propadlých do státního rozpočtu ¹⁴	18 834 822,24 Kč

Počet vydaných rozhodnutí I. stupně

Průměrná rychlost rozhodování (ve dnech)

*rozhodnutí ve věci a o předběžném opatření

11 Číslo zahrnuje počet případů, kdy uložení náhrady nákladů řízení rozhodnutím vydaným v roce 2020 v I. stupni; byla-li věc řešena na I. stupni opakovaně, jsou náklady řízení započítány v roce 2020 jen jednou. Jestliže byly náklady řízení uloženy v I. stupni a následně zrušeny ve II. stupni, tyto náklady řízení se do tohoto údaje nezapočítávají.

12 Číslo zahrnuje finanční objem všech nákladů řízení uložených rozhodnutím vydaným v roce 2020 v I. stupni; byla-li věc řešena na I. stupni opakovaně, jsou náklady řízení započítány v roce 2020 jen jednou. Jestliže byly náklady řízení uloženy v I. stupni a následně zrušeny ve II. stupni, tyto náklady řízení se do tohoto údaje nezapočítávají.

13 Číslo zahrnuje celkovou výši kaucí, které byly složeny na účet Úřadu v roce 2020; údaj se neváže jen k řízením zahájeným v roce 2020.

14 Číslo zahrnuje finanční objem kaucí, které v roce 2020 propadly do státního rozpočtu; údaj se neváže jen k řízením zahájeným v roce 2020.

Nejčastější pochybení zadavatelů při zadávání veřejných zakázek

Z hlediska poměrného zastoupení byly v roce 2020 nejčastěji přezkoumávány veřejné zakázky v oblasti stavebnictví, informačních technologií a zdravotnictví, v menším počtu dodávky dopravních prostředků či v oblasti zajištění dopravní obslužnosti. Co se týče kategorie zadavatelů, nejčastěji jsou předmětem přezkumu veřejné zakázky zadávané obcemi a městy, zdravotnickými zařízeními, ministerstvy nebo subjekty působícími v oblasti dopravy a výstavby dopravní infrastruktury.

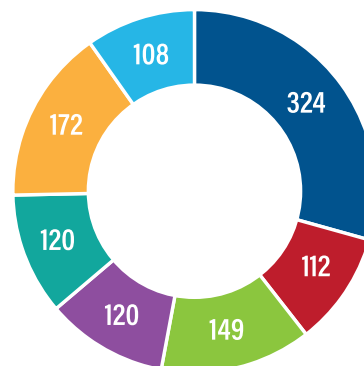
Mezi nejčastější pochybení zadavatelů spadá:

- neurčitě a/nebo nejednoznačně vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených zadavatelem;
- nepřiměřené (diskriminační) nastavení podmínek kvalifikace;
- nerozhodnutí, nebo neúplné vypořádání námitek dodavatele;
- výběr dodavatele, který nesplnil podmínky účasti (z oznámení o výběru dodavatele není zcela zřejmé, že došlo k prokázání kvalifikace apod.).

Přehled nejvyšších uložených pokut

spisová značka	zadavatel	výše pokuty v Kč
S0081/2020	Liberecký kraj	7 000 000
S0083/2020	město Dobříš	500 000
S0163/2020	Správa železnic, státní organizace	500 000
S0218/2020	Nemocnice Na Bulovce	500 000
S0111/2020	Chomutovská bytová, a. s.	400 000
S0072/2020	Technická správa komunikací hl. m. Prahy, a. s.	300 000
S0327/2020	město Mohelnice	200 000
S0338/2020	Ministerstvo dopravy	200 000
S0289/2020	městská část Praha 8	150 000

Statistika četnosti řešených právních otázek ve výročních rozhodnutích a příkazů vydávaných v I. stupni v roce 2020¹⁵

- počet výroků v rozhodnutích konstatujících pochybení zadavatele
- počet výroků v rozhodnutích ukládajících nápravné opatření
- počet výroků v rozhodnutích ukládajících povinnost uhradit náklady řízení
- počet výroků v rozhodnutích ukládajících pokutu
- počet výroků v rozhodnutích zamítajících návrh či zastavující správní řízení pro neshledání pochybení (po věcném přezkumu)
- počet výroků v rozhodnutích zastavujících řízení z procesních důvodů
- počet výroků v rozhodnutích ukládajících zákaz uzavřít smlouvu

¹⁵ Graf obsahuje přehled počtu výroků v rozhodnutích ve věci a příkazech vydaných v roce 2020 v I. stupni. Jde tak o reálnější pohled na rozsah rozhodovací činnosti než přes počet vydaných rozhodnutí ve věci, neboť jedno rozhodnutí či příkaz obsahuje více výroků, tj. počet řešených právních otázek je výrazně vyšší než počet vydaných rozhodnutí.

Významné případy

Lávka pro pěší Radotín

Zadavatel: **hlavní město Praha**

Nápravné opatření: zrušení zadávacího řízení

(S0198/2019/VZ; PM 1. 12. 2020 – potvrzeno R0183/2020/VZ)

Předmětem šetřené veřejné zakázky byla výstavba nové lávky pro pěší přes řeku Berounku, zadávaná v užším řízení. Úřad na základě zjištění učiněných v rámci šetření podnětu zahájil z moci úřední správní řízení pod spisovou značkou S0198/2019/VZ, v němž přezkoumával zákonost zadávacích podmínek, konkrétně soulad zadavatelem vymezených parametrů referenčních zakázek požadovaných k prokázání technické kvalifikace se zásadou přiměřenosti a se zásadou zákazu diskriminace ve spojení s § 36 odst. 1 zákona. Úřad nechal ve věci zpracovat znalecký posudek, přičemž po seznámení s jeho závěry zadavatel Úřadu v průběhu správního řízení sdělil, že pojal podezření, že přezkoumávaná zadávací podmínka mohla být stanovena v rozporu se zákonem, pročež se rozhodl přijmout opatření k nápravě spočívající v nahrazení sporné zadávací podmínky podmínkou méně přísnou. Z dokumentu, jímž zadavatel opatření k nápravě přijal, Úřad zjistil, že zadavatel původní znění přezkoumávané zadávací podmínky zrušil a nahradil jej zněním novým; současně v opatření k nápravě zadavatel uvedl, že stanovuje novou lhůtu pro podání žádostí o účast a dále sdělil, že v zadávacím řízení dosud nedošlo k otevření podaných žádostí o účast, proto budou všechny žádosti o účast otevřeny až po uplynutí nově stanovené lhůty pro podání žádostí o účast s tím, že účastníci, kteří již žádost o účast podali, ji mohou v nově stanovené lhůtě změnit, respektive vzít zpět a znovu podat v upravené podobě.

Úřadu v souvislosti se zadavatelem přijatým opatřením k nápravě vyvstala pochybnost, zda bylo učiněno v souladu se zákonem, proto zahájil z moci úřední správní řízení pod spisovou značkou S0281/2020/VZ ve věci přezkumu zákonosti tohoto opatření k nápravě. Obě vedená řízení Úřad následně spojil do společného správního řízení. Ve vztahu k zadavatelem přijatému opatření k nápravě Úřad dospěl k závěru, že při jeho přijetí zadavatel nedodržel pravidlo stanovené v § 99 odst. 1 zákona, neboť podstatou tohoto opatření byla změna zadávacích podmínek, kterou je dle § 99 odst. 1 zákona zadavatel oprávněn

provést v případě užšího řízení pouze před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, avšak v šetřeném případě zadavatel toto opatření přijal po uplynutí této lhůty, tedy v době, kdy žádosti o účast byly již podány.

Následně Úřad přezkoumal původně šetřené zadávací podmínky, tj. požadavky zadavatele na prokázání technické kvalifikace, jež byly předmětem přezkumu ve správním řízení pod spisovou značkou S0198/2020/VZ, a s ohledem na závěry plynoucí ze znaleckého posudku rozhodl o tom, že zadavatel předmětné požadavky na kvalifikaci stanovil jednak v rozporu se zásadou přiměřenosti ve spojení s § 36 odst. 1 zákona a dále v rozporu se zásadou zákazu diskriminace ve spojení s § 36 odst. 1 zákona, čímž mohl ovlivnit výběr dodavatele. Úřad proto rozhodl o zrušení zadávacího řízení.

Poskytování administrativních, technických a desinfekčních služeb pro oddělení Patologie a oddělení Soudního lékařství

Zadavatel: **Nemocnice Na Bulovce**

Pokuta: 500 000 Kč

(S0218/2020/VZ; PM 15. 10. 2020 – potvrzeno R0161/2020/VZ)

Úřad konstatoval, že se zadavatel dopustil přestupku podle § 268 odst. 1 písm. b) zákona tím, že stanovil zadávací podmínky veřejné zakázky v rozporu se zákonem. Zadavatel k prokázání kritéria technické kvalifikace dle § 79 odst. 2 písm. b) zákona vymezil minimální úroveň tohoto kvalifikačního kritéria tak, že požadoval předložit seznam minimálně dvou významných služeb obdobného charakteru a rozsahu jako je předmět veřejné zakázky poskytnutých za poslední tři roky před zahájením zadávacího řízení. Předmětem veřejné zakázky bylo nepřetržité poskytování výdeje a příjmu zemřelých pro oddělení Patologie a Soudního lékařství, včetně zjištění veškerých technických a administrativních služeb s tím spojených. Jednalo se tak nepochybně o specifické místo i předmět plnění.

Úřad na základě provedeného průzkumu u nemocnic, které mají zřízené oddělení patologie nebo soudního lékařství s nepřetržitým provozem, konstatoval, že výše uvedený požadavek na technickou kvalifikaci je stanoven nepřiměřeně

situaci na relevantním trhu, kdy jej mohl reálně splnit jediný dodavatel na českém trhu, a to vybraný dodavatel, jenž jako jediný podal v předmětném zadávacím řízení nabídku. Zadavatel tímto postupem vytvořil bezdůvodné překážky hospodářské soutěže a diskriminoval dodavatele působící na tomto trhu.

Nemocniční informační systém

Zadavatel: **Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa, a. s.**

Nápravné opatření: zrušení zadávacího řízení

(S0080/2020/VZ; PM 28. 8. 2020 – potvrzeno R0130/2020)

Zadavatel stanovil zadávací podmínky veřejné zakázky v rozporu se zákonem, když požadavky k prokázání technické kvalifikace stanovil nepřiměřeně vzhledem ke složitosti a rozsahu předmětu veřejné zakázky tak, že nedůvodně omezovaly účast dodavatelů v zadávacím řízení. Zadavatel poptával dodání a implementaci nemocničního informačního systému. Požadoval prokázání technické kvalifikace předložením seznamu významných služeb, jejichž předmětem byla dodávka, implementace nebo poskytování technické podpory nemocničního informačního systému, realizovaných dodavatelem v posledních třech letech před zahájením zadávacího řízení.

Dodavatelé měli doložit nasazení nemocničního informačního systému minimálně ve stejném nebo větším rozsahu co do funkcionalit požadovaných v rámci předmětu plnění této veřejné zakázky. Ačkoliv se zadavatel prezentoval jako jedna ze spíše menších nemocnic na území České republiky, jím požadovanou technickou kvalifikaci nebyl v celém rozsahu schopen doložit ani dodavatel, který nemocniční informační systém implementoval v krajské nemocnici, implementoval a dosud provozuje nemocniční informační systém ve dvou fakultních nemocnicích, v několika nemocnicích okresního významu i v Ústřední vojenské nemocnici v Praze, jež se řadí k předním zdravotnickým zařízením v České republice. V daném případě podal nabídku jen jediný dodavatel. Přestože právo zadavatele zúžit okruh dodavatelů prostřednictvím kritérií kvalifikace vyplývá ze ZZVZ, nemůže stanovení požadavků na technickou kvalifikaci vést k bezdůvodnému omezení možnosti dodavatelů účastnit se zadávacího řízení,

či k jakémukoliv zvýhodnění některého z potenciálních dodavatelů na úkor dodavatelů jiných, kteří by byli taktéž objektivně schopni danou veřejnou zakázku plnit.

Rámcová dohoda na stavební práce – obnova vodorovného dopravního značení na území Jihomoravského kraje

Zadavatel: **Ředitelství silnic a dálnic ČR**

Návrh zamítnut

(S0333/2020/VZ; PM 2. 12. 2020)

Úřad se v řízení zahájeném na návrh zabýval otázkou zákonnosti postupu zadavatele, který akceptoval, že vybraný dodavatel prokazoval dispozici se zadavatelem požadovaným technickým vybavením (určitým množstvím specifikovaných značkovacích strojů pro pokládku vodorovného dopravního značení) prostřednictvím jiné osoby, a to v situaci, kdy si zadavatel vyhradil, že pokládku vodorovného dopravního značení bude provádět přímo vybraný dodavatel.

Úřad dospěl k závěru, že zadavatel nepochybil. Úřad pro posouzení otázky přípustnosti prokazování splnění tohoto kritéria technické kvalifikace v popsané situaci prostřednictvím jiné osoby zohlednil charakter předmětného kritéria a smysl jeho prokazování, přičemž konstatoval mimo jiné, že vzhledem k tomu, že se předmětným kritériem prokazuje pouze dispozice věcmi, nikoli způsobilost (schopnost) k samotnému plnění (používání těchto věcí), nemá pro naplnění smyslu prokazování tohoto kritéria význam, zda budou činnosti, při kterých budou tyto věci použity, plnit sám dodavatel či jiná osoba (poddodavatel). Skutečnost, že určitou činnost při plnění veřejné zakázky bude plnit dodavatel sám, neznamená, že by dodavatel musel k plnění této činnosti disponovat vlastními věcmi a prokazovat dispozici s nimi sám, respektive že by nebyl oprávněn prokázat dispozici těmito věcmi prostřednictvím jiné osoby. Úřad tedy shledal, že smysl prokazování tohoto kritéria technické kvalifikace (prokázání dispozice požadovanými věcmi) bude naplněn prokázáním prostřednictvím jiné osoby i v případě, že požadované věci bude používat vybraný dodavatel k plnění činnosti vyhrazené přímo vybranému dodavateli. Používat požadované věci pak při plnění

činnosti vyhrazené vybranému dodavateli může pochopitelně (v souladu s výhradou zadavatele) pouze sám dodavatel. Jestli však používá věci vlastní, nebo věci cizí (například pronajaté), je ve vztahu k uvedené výhradě irelevantní.

Jedná se tak o odlišnou situaci než v případě prokazování kritéria technické kvalifikace v podobě tzv. referenčních zakázek, kdy skutečně není možné, aby dodavatel prokazoval zkušenosti s určitým plněním prostřednictvím jiné osoby, která se pak – v důsledku výhrady zadavatele – nebude moci na plnění veřejné zakázky podílet.

Samopaly a pušky včetně příslušenství a zaměřovačů

Zadavatel: **Česká republika –**

Ministerstvo vnitra (Policejní prezidium)

Uložen zákaz plnění smlouvy

(S0195/2020; PM 22. 12. 2020 – potvrzeno R0192,0193/2020/VZ)

Předmětem řízení, v němž se navrhovatel domáhal uložení zákazu plnění smlouvy, bylo řešení otázky, zda zadavatel splnil zákonné podmínky pro zadání veřejné zakázky na dodávku zbraní v jednacím řízení bez uveřejnění a zda se jednalo o pořízení dodatečných dodávek ve lhůtě do tří let od uzavření původní smlouvy s tímž dodavatelem, či zda delší lhůta byla odůvodněna zvláštními okolnostmi dodatečné dodávky od téhož dodavatele.

V rámci předmětného správního řízení bylo přitom zjištěno, že všechny dodávky pořizované dle šetřené smlouvy měly být pořizovány po více než třech letech od uzavření původní smlouvy (v případě části plnění dokonce po téměř 19 letech). Podle Úřadu zadavatel neprokázal, že by snaha o unifikaci výzbroje a dlouhý cyklus životnosti zbraní byly v daném případě zvláštní okolnosti, na jejímž základě lze překročit lhůtu tří let od uzavření původní smlouvy, kterou pro dodatečné dodávky stanovuje zákon. Úřad učinil závěr, že v souladu s obecně přijímaným restriktivním výkladem je třeba vykládat i předmětné „zvláštní okolnosti“ s tím, že životnost výrobků delší než tři roky není ničím neobvyklým (například automobily, spotřební elektronika, nábytek) a při takovém výkladu by tedy byla podmínka časového limitu tří let nadbytečná, neboť by existovalo mnoho případů, kdy by se neuplatnila.

Úřad zdůraznil, že účelem dodatečných dodávek je umožnit výjimečně a pouze za splnění předem striktně stanovených podmínek zákona nákup nezbytného zboží v jednacím řízení bez uveřejnění a nikoli umožnit zadavateli systematické doplňování dodávek zboží v jednom z nejméně transparentních druhů zadávacích řízení.

Vzhledem ke skutečnosti, že zadavatel ani neprokázal dostatečný veřejný zájem na pokračování plnění z uzavřené smlouvy, byl zadavateli uložen zákaz plnění uzavřené smlouvy.

Dodávky tabulek registračních značek

Zadavatel: **Česká republika – Ministerstvo dopravy**

Pokuta: 200 000 Kč

(S0338/2020; PM 7. 1. 2021 – potvrzeno R0195/2020/VZ)

Úřad ve správním řízení zahájeném z moci úřední dospěl k závěru, že se zadavatel dopustil přestupku, když vyloučil jednoho z účastníků zadávacího řízení z důvodu nesplnění požadavku na zaokrouhlení nabídkové ceny na celé koruny.

Klíčový pro řešení případu byl přitom výklad pojmu nabídková cena dle příslušné zadávací dokumentace, neboť v ní zadavatel určil, že „Nabídková cena bude (...) zaokrouhlena na celé koruny“, aniž by však blíže definoval, co (který číselný údaj) má být nabídkovou cenou, která má být zaokrouhlena. Dodavatelé měli povinnost v nabídkách uvést jak nabídkovou cenu za jednotlivé typy tabulek registračních značek, které zadavatel požadoval dodat, tak nabídkovou cenu pro zadavatelem stanovený modelový příklad, přičemž tato nabídková cena byla předmětem hodnocení.

Úřad konstatoval, že vzhledem k nerozlišování pojmu „nabídková cena“ ve vztahu k jednotkové a celkové nabídkové ceně připouštěla zadávací dokumentace i takový výklad, podle něhož by jednotkovou cenu vůbec nebylo nutno zaokrouhlovat a povinností bylo zaokrouhlit výlučně celkovou nabídkovou cenu. Zaokrouhlení celkové nabídkové ceny by však pro zadavatele představovalo pouze jednoduchý matematický úkon formálního charakteru.

Úřad v této souvislosti připomněl svou rozhodovací praxi, podle níž se nedodržení pravidla pro zaokrouhlení nabídkové ceny jeví jako nepřiměřené opatření za situace, kdy lze bezproblémově dospět k výsledku hodnocení podaných nabídek a případně vyloučit účastníka zadávacího řízení, jenž nesplňuje jeho požadavky. Zadávací podmínku v podobě povinnosti zaokrouhlení nabídkové ceny je potřeba považovat za ryze formální požadavek. Úřad akcentoval zásadní rozdíl mezi věcnými požadavky vztahujícími se k předmětu veřejné zakázky a formálními požadavky spočívající v možnosti (povinnosti) či nemožnosti vyloučení účastníka zadávacího řízení, který takové požadavky nesplní. Úřad tedy v šetřeném případě dospěl k závěru, že nezaokrouhlení celkové nabídkové ceny představovalo nesplnění formálního požadavku, jež s ohledem na zásadu přiměřenosti nemůže založit oprávněný důvod pro vyloučení účastníka.

Přírodní park Chropyně

Zadavatel: **město Chropyně**

Nápravné opatření: zrušení zadávacího řízení
(S0249, S0303/2019; PM 21. 4. 2020)

Úřad se ve společném řízení zahájeném dne 21. 6. 2019 na návrh a dne 5. 8. 2019 z moci úřední zabýval tím, zda zadavatel postupoval v souladu se zásadou transparentnosti v užším řízení zahájeném odesláním předběžného oznámení k uveřejnění podle § 58 odst. 2 zákona, které je fakticky třífázové (první fází je vyjádření předběžného zájmu, druhou fází podání žádosti o účast a třetí fází podání nabídky). Meritem sporu bylo, zda žádost navrhovatele o účast v zadávacím řízení měla být ze strany zadavatele akceptována, ačkoliv navrhovatel nevyjádřil předběžný zájem, či nikoliv.

V rozhodnutí Úřad představil výklad, jaké jsou možnosti a limity účasti v zadávacím řízení u dodavatele, který neprojevil předběžný zájem. Úřad s odkazem na názor předsedy Úřadu zaujal stanovisko, že pokud si jakýkoliv dodavatel opatří na základě vlastní iniciativy potřebné informace o veřejné zakázce, jež jsou jinak obsahem výzvy k podání žádosti o účast na základě předchozího projeveného předběžného zájmu, není možné mu a priori odepírat účast v zadávacím řízení z důvodu promeškání zcela neformálního úkonu

spočívajícím ve vyjádření předběžného zájmu. Současně Úřad konstatoval, že zákon umožňuje, aby si zadavatel učinil výhradu, že nebude akceptovat žádosti o účast dodavatelů, kteří nevyjádřili předběžný zájem, nicméně v takovém případě ji musí potenciálním dodavatelům oznámit předem, aby s ní byli seznámeni.

Vzhledem ke skutečnosti, že zadavatel neučinil součástí zadávacích podmínek výhradu, že nebude přijímat žádosti o účast bez předchozího vyjádření předběžného zájmu, postupoval v rozporu se zásadou transparentnosti, když neakceptoval žádost dodavatele, který nevyjádřil předběžný zájem. Jelikož postup zadavatele mohl mít alespoň potenciální vliv na výběr dodavatele, přistoupil Úřad k uložení nápravného opatření spočívajícího ve zrušení zadávacího řízení.

Zajištění datových přenosů pro pracoviště ZP MV ČR

Zadavatel: **Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky**

Nápravné opatření: zrušení zadávacího řízení
(S0234/2019/VZ; PM 1. 10. 2020)

Úřad předmětné řízení zahájil na návrh, ve kterém navrhovatel namítal nedostatečné vymezení zadávacích podmínek v souvislosti s absentujícími informacemi potřebnými pro řádné sestavení nabídky, které by mohli dodavatelé dle navrhovatele získat na základě prohlídky místa plnění. V rozhodnutí Úřad konstatoval, že zadavatel neposkytl v rámci zadávací dokumentace nezbytné technologické informace o použitelných službách pro účely podání nabídky, respektive nacenění předmětu plnění veřejné zakázky, týkající se možností (respektive nemožností) realizace rádiového připojení předmětných pracovišť zadavatele, přičemž neumožnil dodavatelům získat uvedené informace ani na základě prohlídky místa plnění všech relevantních pracovišť zadavatele. Zadavatel tak nestanovil a neposkytl zadávací podmínky dodavatelům v podrobnostech nezbytných pro účast dodavatele v zadávacím řízení, respektive neposkytl dodavatelům technologické informace o použitelných službách pro relevantní lokality, které byly nezbytné pro nacenění předmětu plnění veřejné zakázky. Jako nápravné opatření bylo předmětné zadávací řízení na veřejnou zakázku zrušeno.

Druhostupňové rozhodování v oblasti veřejných zakázek

Druhostupňové rozhodování je významným korektivem, v jehož rámci předseda ÚOHS, s podporou externích odborníků zasedajících v rozkladových komisích předsedy, nastavuje a sjednocuje rozhodovací praxi Úřadu.

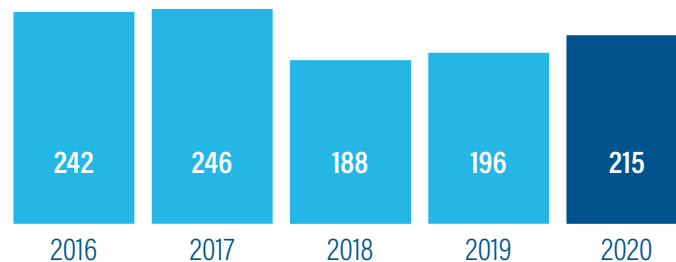
V roce 2020 pokračoval trend mírného navyšování počtu rozkladů podaných proti rozhodnutím prvního stupně. Ve II. stupni bylo zahájeno 215 řízení o rozkladu, což bylo o 19 více než v předcházejícím období. Vydáno bylo celkem 223 rozhodnutí předsedy Úřadu, z nichž v přibližně 66 % bylo potvrzeno prvoinstančních rozhodnutí a rozklad zamítnut, ve 14 % bylo rozhodnutí I. stupně zrušeno a vráceno Úřadu k dalšímu řízení, přibližně stejného procenta jsou rozhodnutí předsedy, která zrušila rozhodnutí I. stupně a správní řízení o rozkladu zastavila (například z důvodu zrušení zadávacího řízení či přezkoumávaného úkonu). Ve třech případech byl rozklad zamítnut pro nepřípustnost, ve čtyřech případech bylo řízení o rozkladu zastaveno pro zpětvzetí rozkladu a v pěti případech došlo ke změnám prvoinstančního rozhodnutí.

Úřad zpřísnil své sankce. V roce 2020 vzrostla výše pokut uložených na základě druhostupňových rozhodnutí téměř o sedm procent, přičemž počet uložených pokut o téměř 17 procent poklesl. Celkem bylo ve II. stupni pravomocně uloženo 25 pokut v celkové výši 11 021 000 Kč. Nejvyšší pokuta (7 000 000 Kč) byla v roce 2020 uložena Libereckému kraji (R0181/2020/VZ).

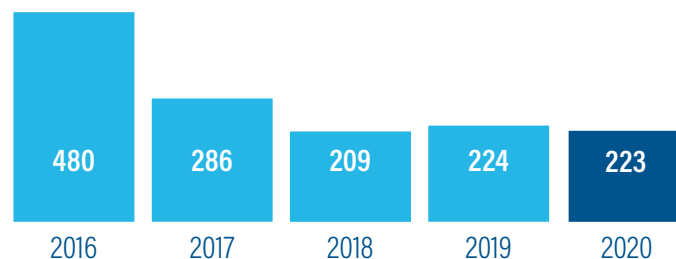
Pozitivní je již po tři roky klesající průměrná doba pro vydání rozhodnutí předsedy Úřadu, jež v roce 2020 dosáhla 53 dnů.

Jedním z prvních kroků nového předsedy Úřadu Petra Mlsny byl pokyn, aby došlo k výraznému zkrácení doby na tzv. předání spisu mezi instancemi, která může podle správního řádu činit až 30 dnů. V důsledku toho by mělo dojít k dalšímu zkrácení celkové délky správních řízení v oblasti dozoru nad zadáváním veřejných zakázek.

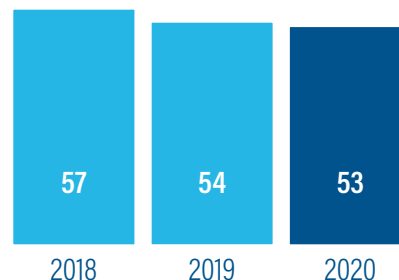
Počet podaných rozkladů proti rozhodnutím I. stupně

Počet vydaných rozhodnutí o rozkladu

Průměrná doba pro vydání rozhodnutí předsedy Úřadu (ve dnech)

53 dny

průměrná doba pro vydání rozhodnutí II. stupně v roce 2020

Přehled rozhodovací činnosti ve II. stupni v oblasti veřejných zakázek

Počet rozkladů podaných proti prvoinstančním rozhodnutím	215
Zahájená řízení II. stupně	215
Správní řízení neukončená k 31. 12. 2020	37
Počet vydaných rozhodnutí o rozkladu celkem	223 (z toho 12 věcí po soudu)
z toho:	
potvrzeno rozhodnutí I. stupně a rozklad zamítnut	148
zrušeno rozhodnutí I. stupně a vráceno Úřadu k dalšímu řízení	32
zrušeno rozhodnutí I. stupně a správní řízení zastaveno	31
zastaveno řízení o rozkladu	4
změněno rozhodnutí I. stupně	5
rozklad zamítnut pro opožděnost	0
rozklad zamítnut pro nepřipustnost	3
počet rozkladů vyřízených v autoremeduře předsedou Úřadu	0
počet rozkladů vyřízených v autoremeduře prvním stupněm	0
zrušeno rozhodnutí I. stupně	0
Rozhodnutí vydaná v přezkumném řízení	2
Rozhodnutí vydaná v řízení o obnově	0
Rozhodnutí o nařízení předběžného opatření	4
Opravná rozhodnutí	5
Procesní usnesení	39
Další výzvy či sdělení	21
Pokuty	
Celkový počet potvrzených pokut	25
Celková výše potvrzených pokut	11 021 000 Kč

Významné případy

Nákup víceúčelových vrtulníků

Zadavatel: **Česká republika – Ministerstvo obrany**

Návrh navrhovatele Leonardo S.p.A. na uložení zakazu plnění smlouvy byl zamítnut

(R0180/2020/VZ; PM 16. 11. 2020)

Správní řízení bylo zahájeno na návrh. Jednalo se o veřejnou zakázku zadávanou na základě postupu mimo zadávací řízení, kdy zadavatel uzavřel s vládou Spojených států amerických smlouvu o nákupu vrtulníků UH-1Y a AH-1Z, tedy vojenského materiálu. Navrhovatel podal námitky proti postupu zadavatele mimo zadávací řízení, zadavatel námitky odmítl, avšak nedodržel postup stanovený v § 246 odst. 1 písm. b) zákona, dle něhož zadavatel nesmí uzavřít smlouvu s dodavatelem do doby doručení rozhodnutí o námitkách stěžovateli, a s dodavatelem v mezidobí uzavřel smlouvu.

Navrhovatel následně podal návrh na zákaz plnění předmětné smlouvy z důvodu jejího uzavření v tzv. blokační lhůtě.

Úřad přistoupil k aplikaci výjimky z povinnosti uložit zákaz plnění smlouvy dle § 264 odst. 5 zákona, když uzavřel, že zákaz plnění smlouvy nelze uložit, neboť jde o smlouvu na veřejnou zakázku v oblasti obrany nebo bezpečnosti a důsledky tohoto zakazu by závažným způsobem ohrozily existenci širšího obranného nebo bezpečnostního programu, který má zásadní význam z hlediska bezpečnostních zájmů České republiky.

Předseda Úřadu se ztotožnil se závěry Úřadu vyplývajícími z napadeného rozhodnutí, avšak přistoupil k upřesnění výkladu § 264 odst. 5 zákona v souvislosti s předmětnou dodávkou víceúčelových vrtulníků. Konstatoval, že pořízení vrtulníků UH-1Y a AH-1Z je nutno považovat za realizaci širšího obranného nebo bezpečnostního programu, neboť se jedná o modernizaci výzbroje Armády České republiky jako základní složky ozbrojených sil zajišťujících bezpečnost České republiky, se kterou v mnoha ohledech počítá dlouhodobá koncepce vyzbrojování Armády České republiky a jejíž využití je nejen esenciální pro vrtulníkové letectvo armády, ale má vliv na fungování významné části bezpečnostních složek České republiky. Bylo dále uzavřeno, že pořízení vrtulníků UH-1Y a AH-1Z je takovým širším obranným nebo bezpečnostním programem, který má zásadní

význam z hlediska bezpečnostních zájmů České republiky, kterými je v daném případě nutno rozumět zabezpečení obrany území České republiky, ochrany obyvatelstva i plnění závazků vyplývajících z členství České republiky v NATO a v Evropské unii včetně účasti v zahraničních misích. Důsledkem uložení zakazu plnění smlouvy by došlo k ohrožení existence uvedeného širšího obranného nebo bezpečnostního programu, který má zásadní význam z hlediska bezpečnostních zájmů České republiky, neboť by hrozilo, že v co nejkratší době, nejpozději pak do roku 2025, kdy má dojít k vyřazení stávajících vrtulníků Mi-35/24V, by Armáda České republiky nedisponovala jejich moderní a interoperabilní náhradou, kterou dle své koncepce plánuje využívat k plnění širokého spektra úkolů. Případné opakování procesu nákupu nových víceúčelových vrtulníků by velmi pravděpodobně vedlo k tomu, že by potřebné víceúčelové vrtulníky nebyly dodány včas.

Pořízení CT přístroje

Zadavatel: **Sušická nemocnice, s. r. o.**

Potvrzeno zamítnutí návrhu na zrušení zadávacího řízení (R0101/2020/VZ; PM 31. 7. 2020)

Navrhovatel se v dané věci domáhal zrušení zadávacího řízení proto, že zadavatel v zadávacích podmínkách požadoval specifický technický parametr CT přístroje (možnost náklonu skenovacího prstence), který podle něj neměl reálné medicínské opodstatnění.

Úřad provedl rozsáhlé dotazování nemocnic a univerzit, kterým zjistil, že zadavatelem poptávaný parametr, respektive konkrétní metoda provádění vyšetření, která danou specifikaci přístroje vyžaduje, je částečně zastaralá, přesto však nadále hojně využívána a v rámci portfolia většiny dodavatelů stále zastoupena. Navrhovatel tvrdil, že není odůvodněná především míra zadavatelem požadovaného náklonu a že by potřebám zadavatele sloužil stejně dobře přístroj navrhovatele, který specifikaci jen relativně těsně nespĺňuje (nabízí menší náklon).

V rámci průzkumu bylo rovněž zjištěno, že ani odborná veřejnost nebyla schopna jednoznačně určit, jak účelné je použití náklonu v takové míře, v jaké jej požadoval zadavatel. S ohledem na to, že úkolem Úřadu je přezkum podmínek stanovených zadavatelem,

nikoliv alternativních podmínek nabízených navrhovatelem, shledal Úřad, že poptávaná specifikace je v rámci nabídky od různých dodavatelů natolik běžnou, že se v tomto případě nedá hovořit o nepřipustném a neodůvodněném požadavku. Určujícím v dané věci přitom také bylo, že sám navrhovatel ve svém portfoliu disponoval přístrojem, který technické požadavky zadavatele splňoval, jednalo se ovšem o zařízení vyšší cenové kategorie, u něž navrhovatel předpokládal obtížnější konkurenceschopnost v rámci zadávacího řízení, kde jediným hodnotícím kritériem byla nejnižší nabídková cena.

Úřad tedy v daném případě rozhodl, že technický parametr stanovený zadavatelem není nedůvodný, a tudíž ani diskriminační, a to mimo jiné proto, že určitá obchodní strategie navrhovatele, tedy nastavení cenových kategorií v závislosti na technických parametrech, nemůže být pro zákonnost zadávacích podmínek určující.

Pořízení tonerů, náplní a pásek do tiskáren a kopírovacích strojů

Zadavatel: **Česká republika – Ministerstvo obrany**

Potvrzeno uložení nápravného opatření spočívajícího ve zrušení rozhodnutí zadavatele o výběru vybraného dodavatele, oznámení o výběru vybraného dodavatele a současně i všech následných úkonů zadavatele

(R0023/2020/VZ; PM 21. 4. 2020)

Správním řízením bylo zahájeno na návrh, jímž navrhovatel brojil zejména proti výběru dodavatele, který dle jeho názoru ve své nabídce uvedl zboží, které neodpovídalo požadavkům zadavatele. S ohledem na ustanovení § 46 odst. 2 ZZVZ, které explicitně stanoví, že po uplynutí lhůty pro podání nabídek nemůže být nabídka měněna, měl zadavatel dle navrhovatele vybraného dodavatele vyloučit.

Úřad se s tvrzeními navrhovatele ztotožnil do té míry, že vybraný dodavatel měl být zadavatelem vyloučen, neboť údaje a doklady obsažené v jím předložené nabídce nespĺňovaly zadávací podmínky, když vybraný dodavatel ve své nabídce uvedl cartridge, která nebyla kompatibilní s tiskárnou zadavatele, přičemž jinou, kompatibilní cartridge, nabídl až na základě výzvy zadavatele, tedy po lhůtě pro podání nabídek. Tento postup zadavatele mohl ovlivnit výběr dodavatele a dosud nedošlo k uzavření

rámcové dohody. Úřad tedy přistoupil k uložení nápravného opatření spočívajícího ve zrušení rozhodnutí zadavatele o výběru vybraného dodavatele, oznámení o výběru vybraného dodavatele a současně i všech následných úkonů zadavatele.

Rozklad vybraného dodavatele, podaný proti tomuto rozhodnutí Úřadu, předseda Úřadu zamítl, neboť vybraný dodavatel prostřednictvím svého objasnění nabídky provedl změnu té části nabídky, která fakticky představuje popis předmětu rámcové dohody, z něhož původně vyplývalo, že plnění nabízené vybraným dodavatelem nespĺňuje požadavky zadavatele. Původně nabízené plnění (cartridge) přitom představovalo reálně existující zboží, vybraný dodavatel se tedy dopustil nikoli administrativního pochybení – tzv. překlepu spočívajícího například v přehození pořadí číslic a písmen označení takové cartridge, ale nabídnul zadavateli plnění, které reálně existovalo, ovšem nebylo kompatibilní s tiskovým zařízením zadavatele. Pokud vybraný dodavatel následně provedl změnu této části nabídky, jednalo se o materiální změnu nabídky co do předmětu plnění, která je v souladu s větou první § 46 odst. 2 ZZVZ zakázána.

Toto řízení představovalo hraniční případ mezi zakázanou změnou nabídky a přípustnou změnou položkového rozpočtu dle § 46 odst. 3 ZZVZ. Z tohoto důvodu byl v rozhodnutí předsedy Úřadu kladen důraz na odůvodnění závěru, z něhož vyplývá, že § 46 odst. 3 ZZVZ umožňuje položkový rozpočet měnit co do nacenění jednotlivých položek, ale nikoliv již, pokud jde o předmět nabízeného plnění.

Dodávka parciálních trolejbusů

Zadavatel: **Dopravní podnik Ostrava, a. s.**

Zrušení prvostupňového rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání

(R0043/2020/VZ; PM 28. 4. 2020)

Správním řízením bylo zahájeno na návrh. Úřad shledal, že navrhovatel dostatečně nezajistil oprávnění zadavatele na plnění z jistoty, když sice uzavřel pojistnou smlouvu, ale součástí jeho nabídky byla pouze kopie záruční listiny. Pro plnění ze strany pojišťovny bylo však nutné doložit originál záruční listiny. Úřad rovněž konstatoval, že o dodání klíčových dokladů v případě

pojištění záruky nelze žádat dle § 46 odst. 1 zákona. Vyloučení navrhovatele ze zadávacího řízení z důvodu nezajištění oprávnění zadavatele na plnění z jistoty tak Úřad shledal souladným se zákonem, a proto návrh podle § 265 písm. a) zákona zamítl, neboť nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření.

Navrhovatel v rozkladu namítal, že zadavatel pochybil, když jej vyloučil ze zadávacího řízení dle § 48 odst. 3 zákona, přestože navrhovatel prokázal složení jistoty kopií záruční listiny a zajistil jistotu po celou dobu trvání samotnou pojistnou smlouvou, která zakládá smluvní závazek mezi zadavatelem, navrhovatelem a pojišťovnou a opravňuje zadavatele k čerpání jistoty dle podmínek v pojistné smlouvě uvedených. Navrhovatel rovněž vyjádřil souhlas s názorem, že při prokázání poskytnutí jistoty doplnění dokladů dle § 46 odst. 1 zákona není možné, avšak doklady nutné pro čerpání jistoty je možné vyžádat až následně právě postupem dle výše zmíněného ustanovení zákona.

Předseda Úřadu prvostupňově rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému projednání. V odůvodnění rozhodnutí předseda Úřadu konstatoval, že jednotlivé formy poskytnutí jistoty vykazují odlišnosti, pro které je nelze srovnávat, a na pojištění záruky tak není možné analogicky aplikovat závěry, které se týkají bankovní záruky. Zatímco u bankovní záruky zákon výslovně vyžaduje předložení originálu záruční listiny, u pojištění záruky postačí k prokázání její existence písemné prohlášení pojistitele, originál dokladu tak není zákonem výslovně vyžadován. V takovém případě je na místě postupovat dle § 45 odst. 1 zákona, podle nějž platí, že pokud je vyžadováno předložení dokladu, předkládá se kopie dokladu. Předseda Úřadu dále s odkazem na judikaturu konstatoval, že není možné výkladem Úřadu rozšiřovat zákonné důvody pro obligatorní vyloučení účastníka zadávacího řízení, a proto mohl zadavatel v souladu s ustanovením § 48 odst. 2 písm. b) zákona navrhovatele ze zadávacího řízení vyloučit až v případě nedoplnění originálu dokladu nutného pro čerpání jistoty na základě žádosti dle § 46 odst. 1 zákona.

Přístavba a přestavba objektu DDM Mohelnice

Zadavatel: **město Mohelnice**

Zastavení správního řízení

(R0103/2020/VZ; PM 17. 8. 2020)

Úřad ve správním řízení z moci úřední v prvním stupni dospěl k závěru, že se zadavatel dopustil přestupku podle § 268 odst. 1 zákona tím, že nevyločil vybraného dodavatele z další účasti v zadávacím řízení, ačkoliv nabídka vybraného dodavatele ke dni konce lhůty pro podání nabídek nesplňovala zadávací podmínky, neboť vybraný dodavatel obligatorní dílčí výkaz výměr předložil až po jejím uplynutí, čímž došlo k nepřípustné změně nabídky.

Předseda Úřadu se k rozkladu zadavatele podrobně zabýval jak skutkovými okolnostmi dané věci, tak možnostmi objasnění nebo doplnění nabídky podle § 46 zákona a konstatoval, že v rámci opravy položkového rozpočtu podle § 46 odst. 3 zákona je k žádosti zadavatele obecně přípustné i doplnění dosud neoceněných položek, které nebyly součástí původně podané nabídky. Jejich doplněním za daných okolností nedošlo k nepřípustné změně nabídky, neboť předmět plnění zůstal zachován a změnil se pouze položkový rozpočet, což je ustanovením § 46 odst. 3 zákona výslovně připuštěno. V daném případě tak nebyly splněny zákonné předpoklady pro vyloučení vybraného dodavatele podle § 48 odst. 2 písm. a) v návaznosti na § 48 odst. 8 zákona a zadavatel se zjištěného přestupku nedopustil. Předseda Úřadu proto rozhodl ve prospěch zadavatele a správní řízení zastavil.

Smlouva o veřejných službách v přepravě cestujících ve veřejné linkové dopravě na dočasné zabezpečení dopravní obslužnosti Libereckého kraje pro oblast Západ

Zadavatel: **Liberecký kraj**

Potvrzeno nedůvodné užití přímého zadání služeb

(R0181/2020/VZ; PM 9. 11. 2020)

Správní řízení bylo zahájeno z moci úřední. V posuzovaném případě se zadavatel dopustil přestupku, když dne 9. 12. 2019 uzavřel s dopravcem ČSAD Česká Lípa, a. s., „Smlouvu o veřejných službách v přepravě cestujících ve veřejné linkové dopravě na dočasné zabezpečení stanoveného rozsahu dopravní obslužnosti Libereckého kraje pro oblast Západ č. OLP/5467/2019“ s počátkem plnění od 15. 12. 2019 přímým zadáním s odkazem na vznik mimořádné situace spočívající v bezprostřední hrozbě přerušování poskytování veřejných služeb, aniž by však byly splněny podmínky pro tento postup, neboť nedošlo k mimořádné situaci.

Úřad v daném případě zjistil, že zadavatel měl poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících zajištěno původní smlouvou z roku 2017, a to až do dne 14. 12. 2019, kdy závazky z této smlouvy zanikly uplynutím času, na který byla sjednána. Podle Úřadu k mimořádné situaci v podobě přerušování poskytování služeb nemůže dojít, ani takové přerušování nemůže hrozit, pokud plnění těchto služeb přestává být poskytováno z důvodu, že závazek ze stávající smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících v dané oblasti zanikne uplynutím času, na který byla taková smlouva sjednána. Z toho důvodu nemůže nastat ani mimořádná situace jakožto důvod opravňující zadavatele k přímému zadání předmětných služeb. Proto zadavatel nebyl oprávněn uzavřít s dopravcem smlouvu přímým zadáním bez nabídkového řízení v režimu omezené hospodářské soutěže. Za tento přestupek byla zadavateli uložena pokuta ve výši sedmi milionů korun.

Smlouva na zajištění nakládání s komunálními odpady

Zadavatel: **město Dobříš**

Potvrzeno nesplnění podmínky pro vertikální spolupráci a v jejím důsledku nezákonné zadání plnění (R0091/2020/VZ; PM 13. 7. 2020)

Úřad konstatoval, že zadavatel se dopustil přestupku tím, že nezadal plnění vyplývající ze smlouvy č. 00805 o zajištění nakládání s komunálním odpadem uzavřené mezi ním a dodavatelem DOKAS Dobříš, s. r. o., jako veřejnou zakázku v některém z druhů zadávacích řízení upravených zákonem, ačkoliv k tomu byl povinen, neboť v daném případě se nejednalo o vertikální spolupráci. Nebyla totiž splněna podmínka definovaná v § 11 odst. 1 písm. c) zákona, a to v tom smyslu, že dodavatel nevykonával v rozhodném období více než 80 % činnosti ve prospěch zadavatele. Pro toto zjištění Úřad vypočítal podíl činnosti dodavatele jako průměrný obrat za tři účetní období předcházející účetnímu období, ve kterém došlo k uzavření smlouvy, tedy za období let 2014–2016.

V řízení o přestupku zadavatel však poukazoval, že během roku 2017 podíl činnosti dodavatele ve prospěch zadavatele již postupně přesáhl 80 % z činnosti tohoto dodavatele, čímž údajně došlo k reorganizaci ve smyslu § 13 odst. 2. Proto měl Úřad aplikovat

na šetřený případ jinou metodu výpočtu podílu činností, tedy vypočítat jej nikoliv podle průměrného obratu za tři účetní období, nýbrž podle plánů činnosti. Rozhodnutí o rozkladu reagovalo na tyto námitky tak, že u reorganizace musí být jednoznačně dáno, o jaké činnosti a v jakém rozsahu se bude nově jednat a jak bude zajištěno, že reorganizovaný dodavatel se bude svým novým plánem činnosti řídit. Zadavatel musí věrohodně prokázat plán činnosti své nově reorganizované společnosti, který bude pro společnost závazný, k čemuž ve zdejších případech nedošlo.

Zadavatel dále požadoval do podílu činnosti započítat i to, že dodavatele pověřil, aby zajišťoval svoz a likvidaci odpadu pro okolní obce (pozn. zadavatelem bylo skutečně jen obviněné město, nikoliv například dobrovolný svazek obcí). Domníval se, že lze takovou činnost považovat za činnosti při plnění úkolů dodavateli svěřených zadavatelem, jak stanoví § 11 odst. 1 písm. c) zákona. Rozhodnutí o rozkladu k tomu uvedlo, že pokud zadavatel pověřuje svoji dceřinou společnost, aby plnila za úplatu „cizím“ subjektům, jejichž zájmy se nijak nepřekrývají se zájmy zadavatele, lze na to nahlížet tak, že jí ukládá, aby s těmito „cizími“ subjekty vstoupila do obchodního styku. Takovou situaci, kdy dodavatel fakticky plní pro jiný subjekt než pro zadavatele, byť na základě jeho pokynu, již nelze označit pojmem „in house“. Za tento přestupek byla zadavateli uložena pokuta ve výši 500 tisíc korun.

Soudní přezkum v oblasti veřejných zakázek

V oblasti soudního přezkumu došlo v roce 2020 ke třetinovému poklesu podaných žalob či kasačních stížností. Celkem bylo ke Krajskému soudu v Brně podáno 43 žalob. Krajský soud v Brně vydal celkem 42 rozhodnutí, z nichž ve 27 případech rozhodl ve prospěch Úřadu, v 15 případech byla rozhodnutí Úřadu zrušena. Celkově se jedná o přibližně 64% úspěšnost Úřadu v řízeních před Krajským soudem v Brně.

K Nejvyššímu správnímu soudu bylo v roce 2020 podáno celkem 24 kasačních stížností, z nichž bylo 14 podáno Úřadem a 10 žalobcem. Nejvyšší správní soud vydal celkem 38 rozhodnutí, z toho ve 32 případech byla kasační stížnost rozsudkem zamítnuta (v devíti případech se jednalo o kasační stížnost podanou Úřadem, a ve 23 případech o kasační stížnost podanou žalobcem).

V pěti případech byl rozsudek (usnesení) krajského soudu zrušen (a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení) na základě kasační stížnosti podané Úřadem (jedná se tedy o úspěch Úřadu), a v jednom případě na základě kasační stížnosti podané žalobcem. Celkově byl Úřad v řízeních před Nejvyšším správním soudem úspěšný ve 28 případech, jedná se o přibližně 74% úspěšnost Úřadu v řízeních před Nejvyšším správním soudem.

Statistika soudního přezkumu

Počet žalob podaných ke Krajskému soudu v Brně	43
Počet vydaných rozsudků Krajského soudu v Brně	42
Potvrzená rozhodnutí Úřadu (rozhodnuto ve prospěch Úřadu)	27
Zrušená rozhodnutí Úřadu (rozhodnuto v neprospěch Úřadu)	15
Počet kasačních stížností podaných k Nejvyššímu správnímu soudu	24
Počet vydaných rozsudků Nejvyšším správním soudem	38
Rozhodnuto ve prospěch Úřadu	28
Rozhodnuto v neprospěch Úřadu	10
Vyjádření k žalobě	39
Vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě	9
Vyjádření k návrhu na nařízení předběžného opatření	6
Replika či jiná stanoviska v rámci soudních řízení	7
Podání kasační stížnosti	14
Vyjádření ke kasační stížnosti	8

Významné případy

Nabytí podílu ve společnosti

Zadavatel: **Liberecký kraj**

(R0057/2018/VZ; S0330/2017/VZ; PM 26. 6. 2018)

Rozhodnuto podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Řízení před Krajským soudem v Brně bylo vedeno pod spisovou značkou 31 Af 70/2018. Posledním rozsudkem č. j. 31 Af 70/2018-211 Krajský soud v Brně žalobu zamítl.

Ve věci bylo sporné, zda koupě akcií či závodu představuje veřejnou zakázku, konkrétně veřejnou zakázku na dodávky ve smyslu § 14 odst. 1 ZZVZ. Podle tohoto ustanovení platí, že veřejnou zakázkou na dodávky je veřejná zakázka, jejímž předmětem je pořízení věcí, zvířat nebo ovladatelných přírodních sil, pokud nejsou součástí veřejné zakázky na stavební práce podle odst. 3. Pořízením se rozumí zejména koupě, nájem nebo pacht. Vzhledem k tomu, že Úřad dovodil, že znění zákona a důvodová zpráva pojem „věc“, pod kterou spadá i akcie, definuje odkazem na občanský zákoník, rozhodl, že zadavatel měl koupit akcií či závodu zadávat v některém ze zadávacích řízení.

Krajský soud rozhodnutí předsedy Úřadu zrušil, neboť dovodil, že úmyslem zákonodárce nebylo vztáhnout povinnost realizovat zadávací řízení i k nabytí podílu v obchodní společnosti, či k nabytí závodu.

Rozsudek krajského soudu však byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu, z jehož závazného právního názoru vyplývá, že česká právní úprava užívá při vymezení veřejných zakázek na dodávky jiný pojem než směrnice, a to pojem věci, respektive věci, zvířata nebo ovladatelné přírodní síly, oproti pojmu výrobky ve směrnici, tj. na první pohled jinou definici. Aktuální zákon neobsahuje výjimku stran nabytí, nájmu nebo pachtu závodu jako zákon předchozí. Proto je nutno vycházet z toho, že zákonodárce takovou výjimku nezamýšlel, jiný záměr zákonodárce nelze z ničeho dovodit. Změny současného stavu zákona lze dosáhnout pouze zákonodárnou změnou a zakotvením výjimky, nikoliv výkladem.

Proto platí, že § 14 odst. 1 ZZVZ se vztahuje na věci ve smyslu § 489 občanského zákoníku, na kteréžto ustanovení odkazuje i důvodová zpráva k ZZVZ. Jak závod, tak akcie jsou věcmi ve smyslu občanského zákoníku a ZZVZ neobsahuje ustanovení, které by nabytí a převod těchto věcí vyjímalo z jeho působnosti.

Nejvyšší správní soud dodal, že si je vědom, že u korporátních akvizic je postup v zadávacím řízení těžko představitelný, neboť zadavatel má typicky zájem o konkrétní společnost. Neznamená to však, že vždy nastane situace, kdy požadavky zadavatele může splnit pouze jediný dodavatel (například v posuzované věci zadavatel minimálně zvažoval tři různé varianty). ZZVZ navíc počítá s tím, že předmět veřejné zakázky může být splněn pouze určitým dodavatelem, a upravuje i takové druhy zadávacích řízení, v jejichž rámci fakticky dochází k vyloučení hospodářské soutěže (viz § 63 odst. 3 ZZVZ).

Revitalizace veřejného prostranství na sídlišti Děčín III-Staré Město

Zadavatel: **statutární město Děčín**

(R80/2016/VZ; S0828/2015/VZ; PM 24. 11. 2016)

Pokuta: 40 000 Kč

Rozhodnuto podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Řízení před Nejvyšším správním soudem vedeno pod spisovou značkou 5 As 225/2018.

Rozhodnutí předsedy Úřadu bylo napadeno žalobou, kterou Krajský soud v Brně zamítl rozsudkem č. j. 62 Af 10/2017-63, proti němuž byla podána kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl.

V posuzovaném případě se zadavatel dopustil správního deliktu dle § 120 odst. 1 písm. a) ZVZ tím, že nedodržel postup dle § 82 odst. 7 písm. d) ZVZ, neboť uzavřením dohody o narovnání s vybraným uchazečem změnil ekonomickou rovnováhu uzavřené smlouvy o dílo ve prospěch vybraného uchazeče a tento postup mohl podstatně ovlivnit výběr nejhodnější nabídky. Dohodou o narovnání s vybraným uchazečem zadavatel snížil vyčíslenou smluvní pokutu za prodlení z částky 6 800 000 Kč na 1 740 739 Kč.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ve shodě s předsedou Úřadu a Krajským soudem konstatoval, že smluvní ujednání, jímž zadavatel změnil smlouvu na veřejnou zakázku uzavřenou v souladu se zadávací dokumentací s vybraným uchazečem tím, že oproti původně sjednané částce za každý den prodlení ve výši 50 000 Kč bude nově požadovat pouze částku 12 799,55 Kč (tj. cca pouhých 25,6 % z původně sjednané smluvní pokuty) za každý den prodlení, představuje podstatnou změnu práv a povinností ze smlouvy. Nejvyšší správní soud se totiž ztotožnil s názorem, že tímto způsobem došlo k vychýlení ekonomické rovnováhy smlouvy uzavřené na veřejnou zakázku ve prospěch dodavatele. Soud zároveň dodal, že termín dodání (včetně smluvních sankcí za jeho nedodržení) představuje jeden ze zásadních parametrů veřejné zakázky, na jehož základě dodavatelé zvažují svou účast v zadávacím řízení a podobu svých nabídek. Jakákoliv významnější změna těchto parametrů veřejné zakázky by měla být s ohledem na smysl a účel § 82 odst. 7 ZVZ v zásadě vyloučena. Termín dodání a smluvní pokuta včetně její výše, která je spojena s jeho nedodržením, může podstatně ovlivnit, jakým způsobem budou potenciální uchazeči o veřejnou zakázku vážit zisk, náklady a rizika, jež jsou spojena s účastí v zadávacím řízení. V určitých případech se pak může stát, že za stanovených podmínek pro potenciálního uchazeče o veřejnou zakázku bude účast v zadávacím řízení z ekonomického hlediska neatraktivní, případně tomu přizpůsobí své nabídky.

74 %

úspěšnost Úřadu
v řízeních v oblasti
veřejných zakázek před
Nejvyšším správním
soudem

64 %

úspěšnost Úřadu
v řízeních v oblasti
veřejných zakázek
před Krajským soudem
v Brně

Investice do podpory opavského regionu aneb vzdělávání zaměstnanců členů Okresní hospodářské komory Opava

Zadavatel: **Okresní hospodářská komora Opava**

(R249/2014/VZ; S162/2014/VZ; PM 23. 12. 2015)

Pokuta: 30 000 Kč

Rozhodnuto podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Řízení před Nejvyšším správním soudem vedeno pod spisovou značkou 7 As 201/2018.

Rozhodnutí předsedy Úřadu bylo napadeno žalobou, kterou Krajský soud v Brně zamítl a potvrdil rozhodnutí předsedy Úřadu. Rozsudek Krajského soudu v Brně poté potvrdil Nejvyšší správní soud svým rozsudkem, jímž vyslovil závazný právní názor.

V posuzovaném případě se zadavatel dopustil správního deliktu dle § 120 odst. 1 písm. a) ZVZ tím, že nezadal veřejnou zakázku v některém z druhů zadávacích řízení uvedených v § 21 ZVZ, přestože byl v postavení veřejného zadavatele ve smyslu § 2 odst. 2 písm. d) ZVZ, a uzavřel s dodavatelem smlouvu o dodávce služeb na plnění předmětné zakázky, přičemž tento postup mohl podstatně ovlivnit výběr nejhodnější nabídky.

Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že zadavatel svou činností naplňuje podmínky veřejného zadavatele v § 2 odst. 2 písm. d) ZVZ a žalobní námitky zamítl jako nedůvodné.

Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti přerušil, jelikož při předběžném posouzení kasační stížnosti v obdobné věci dospěl k závěru, že v minulosti nerozhodoval zcela jednotně ve vztahu k otázce, zda jsou soudy ve správním soudnictví povinny vypořádat opožděně uplatněnou žalobní námitku zpochybňující naplnění formálního či materiálního znaku správního deliktu, a to i přesto, že naplnění takového znaku žalobce ani nepřímo včas uplatněnou námitkou nezpochybnil a postoupil věc rozšířenému senátu. Rozšířený senát rozhodl, že také v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým byl uložen správní trest za přestupek (jiný správní delikt), soud přezkoumává rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 soudního řádu správního, uplatněných ve lhůtě pro podání žaloby. Soud nepřihlíží k žalobcem neuplatněným důvodům nezákonnosti napadeného rozhodnutí, včetně nenaplnění materiálního znaku přestupku (deliktu).

Nejvyšší správní soud vyslovil obdobný právní názor rovněž ve věci vedené pod spisovou značkou 10 As 156/2018-130, ve které zadavatel Okresní hospodářská komora Ústí nad Labem před uzavřením smlouvy neprovedl příslušné zadávací řízení podle § 21 odst. 1 ZVZ a tento postup mohl podstatně ovlivnit výběr nejhodnější nabídky.

Veřejná podpora

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejné podpory představuje koordináční orgán vykonávající centrální koordináční, poradenskou, konzultační a monitorující činnost ve všech oblastech, s výjimkou oblasti zemědělství a rybolovu, kde je věcně příslušné Ministerstvo zemědělství. Výhradní rolí Úřadu v oblasti veřejné podpory je především spolupráce s poskytovateli při přípravě oznámení opatření veřejné podpory Evropské komisi, což bylo v roce 2020 v souvislosti s velkým množstvím programů podpory přijímaných v reakci na ekonomické následky světové pandemie nemoci covid-19 jednou ze stěžejních aktivit Úřadu. Úřad dále spolupracuje s Evropskou komisí a s poskytovateli veřejných podpor v rámci řízení před Komisí, a to jak v řízeních týkajících se oznámené veřejné podpory, tak i v případech protiprávní veřejné podpory, zneužití veřejné podpory, existujících režimů veřejné podpory či v případech, že Komise provádí na území České republiky šetření na místě.

Úřad poskytuje poradenství a konzultace poskytovatelům podpory, a to již ve fázi přípravy programů nebo ad hoc podpor, zejména řeší otázku, zda jsou v daném případě kumulativně naplněny definiční znaky veřejné podpory, a pokud ano, doporučí aplikaci vhodné výjimky ze zákazu veřejné podpory, případně doporučí provést notifikaci opatření Evropské komisi.

Úřad předkládá Komisi v souladu s příslušnými předpisy Evropské unie výroční zprávu o veřejných podporách poskytnutých v předchozím kalendářním roce na území České republiky. V oblasti legislativy Úřad zastupuje Českou republiku při projednávání a přípravě právních předpisů Evropské unie v oblasti veřejné podpory. Úřad je dále správcem centrálního registru podpor malého rozsahu a také národním koordinátorem informačního systému Evropské komise nazvaného Transparency Award Module (dále jen „elektronický systém Evropské komise TAM“).

Legislativní změny

Kontrola účelnosti a hodnocení vybraných předpisů veřejné podpory

Začátkem roku 2019 zahájila Evropská komise proces tzv. kontroly účelnosti (fitness check) a hodnocení dosavadních pravidel Evropské

unie pro veřejnou podporu. Cílem hodnocení bylo zjistit, zda je možné předpisy dále prodloužit, nebo je bude třeba pouze aktualizovat, případně v jakém rozsahu. Součástí kontroly účelnosti bylo rovněž prodloužení platnosti vybraných předpisů, tzv. soft law, tedy pokynů, sdělení a rámců, na jejichž základě posuzuje Evropská komise slučitelnost podpory s vnitřním trhem, a které by jinak pozbyly účinnosti s koncem roku 2020. Původní předpoklad prodloužení těchto pravidel byl o dva roky, tj. do konce roku 2022. Prodloužení konkrétních předpisů nicméně Evropská komise během roku 2020 upravovala především kvůli ekonomickým následkům v souvislosti se stále probíhající celosvětovou pandemií nemoci covid-19.

Komise zveřejnila výsledky hodnocení pravidel na konci října 2020. Hodnocení ukázalo, že systém kontroly veřejné podpory je nastaven dobře. Pravidla upravující určité oblasti však bude třeba do určité míry upravit, zefektivnit a zjednodušit a přizpůsobit rovněž novým ekologickým a digitálním strategiím Evropské unie. Některé konkrétní návrhy se již objevily v návrhu pravidel Pokynů k regionální podpoře, zveřejněném ke konzultaci v červenci 2020. Kontrola účelnosti dále ukázala, že například pravidla v oblasti životního prostředí a energetiky je třeba dále upravit s ohledem na nové technologie a nové typy podpory, jakož i na nejnovější právní předpisy v oblasti životního prostředí a energetiky. Tato pravidla pak mají usnadnit provádění vhodných opatření, která dále podpoří moderní dekarbonizované a oběhové hospodářství, a přitom zajistí omezené narušení hospodářské soutěže a přiměřené záruky integrity jednotného trhu.

V průběhu roku 2021 Komise plánuje revizi a přijetí příslušných pokynů pro veřejnou podporu. Patří mezi ně Pokyny k regionální podpoře, Sdělení IPCEI, Rámcem pro výzkum, vývoj a inovace, Pokyny k rizikovému financování, Pokyny k životnímu prostředí a energetice a příslušná ustanovení obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER). Ostatní pravidla, která byla součástí kontroly přiměřenosti, mají být revidována ve střednědobém horizontu.

Prodloužení a úpravy vybraných předpisů veřejné podpory

V souladu s iniciativami Evropské komise vyhlášenými začátkem roku 2020 (Green Deal a na něj navazující Just Transition Fund, Digital Europe) i vlivem ekonomických dopadů globální pandemie nemoci covid-19, revidovala Evropská komise svůj původní názor

na délku prodloužení konkrétních předpisů „soft law“. Jedná se o tyto předpisy, které by jinak pozbyly platnosti s koncem roku 2020:

- Pokyny k regionální státní podpoře na období 2014–2020;
- Pokyny ke státní podpoře investic v rámci rizikového financování;
- sdělení Komise Pokyny pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky na období 2014–2020;
- sdělení Komise Kritéria pro analýzu slučitelnosti státní podpory, která má podpořit realizaci významných projektů společného evropského zájmu s vnitřním trhem (tzv. IPCEI projekty);
- sdělení Komise členským státům o uplatňování článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na krátkodobé pojištění vývozních úvěrů.

Výše uvedené předpisy byly prodlouženy o jeden rok, tedy do konce roku 2021. Na základě prodloužených pokynů pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky již Česká republika oznámila a získala pozitivní rozhodnutí o prodloužení šesti stávajících programů podpory schválených na jejich základě.

Další sada předpisů byla prodloužena o tři roky, tedy do konce roku 2023:

- nařízení Komise (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (GBER);
- nařízení Komise (EU) č. 1047/2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis;
- sdělení Komise Pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích.

Po konzultaci s členskými státy se Komise rovněž rozhodla provést určité cílené úpravy nejen pravidel, jejichž platnost byla prodloužena, ale i sdělení Komise Rámcem pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, jež nemá datum ukončení platnosti. Cílem těchto změn je zmírnění ekonomických a finančních dopadů pandemie covid-19 na podniky. Změny provedené v loňském roce se tak týkají mimo jiné aplikovatelnosti pojmu podnik v obtížích. Cílem provedené úpravy je, aby podniky, které se dostaly do ekonomických potíží v důsledku propuknutí pandemie a které by podle stávajících pravidel nebyly způsobilé k získání určitých typů podpory, mohly zůstat způsobilými k získání podpory podle

obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER) a dalších pravidel. Podniky, které nebyly v obtížích ke dni 31. prosince 2019, ale které se staly podniky v obtížích v období po 1. lednu 2020, by měly být podle vybraných předpisů způsobilé pro podporu na základě stanovených podmínek, a to až do 30. června 2021.

Evropská komise dále prodloužila nařízení Komise (EU) č. 360/2012, o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu, které není součástí kontroly účelnosti, ale jehož platnost by rovněž skončila 31. prosince 2020. V této souvislosti Komise rovněž zavedla úpravu tohoto nařízení umožňující podnikům, které se dostaly do obtíží z důvodu propuknutí pandemie, aby byly způsobilé pro tento typ podpory po omezenou, dosud nespecifikovanou dobu.

V souvislosti s plánovaným prodloužením pravidel pro regionální podporu vyzvala Komise členské státy k oznámení záměru prodloužit platnost svých národních map regionální podpory. Česká republika prostřednictvím Úřadu provedla koncem léta 2020 notifikaci prodloužení stávající mapy regionální podpory. Limity regionální podpory v ní uvedené pro jednotlivé regiony NUTS II tak lze využít do konce roku 2021. Region NUTS II Praha zůstává nadále regionem vyloučeným z regionální podpory. S prodloužením doby platnosti mapy regionální podpory byly ve spolupráci s Úřadem prodlouženy také některé stávající programy regionální podpory.

Návrh na rozšíření obecného nařízení o blokových výjimkách č. 651/2014 (GBER)

První návrh na rozšíření nařízení (EU) č. 651/2014, obecné nařízení o blokových výjimkách (GBER) představila Evropská komise již v roce 2019. Návrh se týkal nových kategorií podpory souvisejících s již zavedenými podpůrnými nástroji – InvestEU, unijní programy na podporu výzkumu, vývoje a inovací a projekty Evropské územní spolupráce. V souvislosti s aktuální situací kolem řešení ekonomických dopadů globální pandemie nemoci covid-19 i se zvažováním snižování objemu financování určeného na přímé podpory, kdy více zdrojů bude alokováno pro financování prostřednictvím tzv. finančních nástrojů, bude tento typ spolufinancování nabývat na důležitosti. Cílem změny nařízení GBER je umožnit efektivněji kombinovat

vnitrostátní prostředky – včetně prostředků z ESIF spravovaných na vnitrostátní úrovni – a prostředky Evropské unie spravované centrálně Komisí. Primární roli v takovém způsobu financování by podle Evropské komise měl hrát program InvestEU.

Návrh byl členskými státy a Evropskou komisí projednán v září 2019 na Poradním výboru pro státní podpory. Na jednání byla Česká republika zastoupena Úřadem. Na základě obdržných připomínek byl Evropskou komisí návrh upraven a v červnu 2020 proběhlo druhé kolo veřejné konzultace. Do konce roku 2020 nebyl pozměněn GBER přijat.

Sdělení Komise – Dočasný rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy covid-19

Sdělení Komise – Dočasný rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy covid-19 (dále jen „Dočasný rámec“) byl Evropskou komisí přijat už 16. března 2020 jakožto zvláštní právní rámec pro posuzování slučitelnosti podpor dle čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie (náprava vážné poruchy v hospodářství některého členského státu) a umožňuje členským státům po schválení ze strany Komise poskytovat podpory podnikům, které v důsledku opatření přijatých v souvislosti s covid-19 čelí nedostatku nebo nedostupnosti likvidity. Dočasný rámec byl postupně novelizován a doplňován o další typy podpor; do konce roku 2020 byl předpis měněn čtyřikrát a další úpravy se chystají i v roce 2021, neboť situace ohledně vývoje pandemie se stále negativně projevuje na hospodářství jednotlivých členských států. Česká republika využila postup dle Dočasného rámce u většiny svých podpůrných programů podpory.

Revize pokynů Evropské unie k regionální státní podpoře

Návrh nových pokynů k regionální státní podpoře byl předložen v rámci veřejné konzultace v polovině roku 2020. Začátkem října proběhlo k návrhu jednání zástupců Evropské komise a členských států. Jednání, jehož se účastnili zástupci Úřadu, proběhlo s ohledem na epidemickou situaci online formou. Návrh zásadní způsobem nemění dosavadní pravidla pro poskytování veřejné podpory. Dílčí úpravy se týkaly nového vymezení vyloučených odvětví. Regionální

podporu bude možné poskytovat v odvětví syntetických vláken, neboť toto odvětví nemá již dle Komise nadměrnou strukturální kapacitu. Odvětví oceli či podpora těžby hnědého a černého uhlí je však nadále z regionální podpory vyloučena, protože investice v tomto odvětví nejsou v souladu s politickými, respektive klimatickými cíli formulovanými v Zelené dohodě pro Evropu (European Green Deal). Pokyny pro regionální podporu by neměly být nadále využitelné pro širokopásmovou a výzkumnou infrastrukturu. Důvodem je skutečnost, že tato ustanovení nebyla využívána, navíc oba typy infrastruktury lze podpořit dle zvláštních předpisů. Poté, co budou pokyny přijaty, což se očekává začátkem roku 2021, bude nezbytné provést notifikaci nové mapy regionální podpory na období od roku 2022.

Nová vyhláška o obsahu údajů zaznamenávaných poskytovateli podpor do centrálního registru podpor malého rozsahu

Dne 1. 7. 2020 vstoupila v účinnost nová vyhláška č. 298/2020 Sb. ze dne 15. 6. 2020, o obsahu a rozsahu údajů, které je poskytovatel podpory malého rozsahu povinen zaznamenat do centrálního registru podpor malého rozsahu, a o postupu při jejich zaznamenávání. Nová vyhláška nahradila vyhlášku č. 465/2009 Sb., o údajích zaznamenávaných do centrálního registru podpor malého rozsahu. Hlavní změna spočívá v doplnění povinnosti poskytovatele podpory malého rozsahu zaznamenat do centrálního registru podpor malého rozsahu nově i údaj o druhu opatření podpory malého rozsahu zaznamenané do centrálního registru od 1. 9. 2020. Nově se rovněž rozlišují pojmy režim podpory a ad hoc podpora, jejichž rozlišení je potřebné pro určení lhůty, po kterou má být záznam dané podpory v centrálním registru ukládán. Záznamy o ad hoc podporách malého rozsahu je potřeba ukládat po dobu deseti účetních období ode dne jejich poskytnutí. Záznamy týkající se určitého režimu podpory malého rozsahu je potřeba ukládat po dobu deseti účetních období ode dne, kdy byla v rámci tohoto režimu poskytnuta poslední jednotlivá podpora. Po uplynutí lhůty dojde k automatickému vymazání záznamu dané podpory z centrálního registru.

Bílá kniha o vytvoření rovných podmínek v souvislosti se zahraničními subvencemi

V průběhu roku 2020 byla připravována a následně Evropskou komisí přijata dne 17. června 2020 *Bílá kniha o vytvoření rovných*

podmínek v souvislosti se zahraničními subwencemi (dále jen „Bílá kniha“). Bílá kniha se zabývá rušivými účinky zahraničních subvencí na jednotném trhu a navrhuje možnosti řešení. Bílá kniha vychází ze skutečnosti, že zatímco subvence poskytované členskými státy Evropské unie jsou regulovány pravidly veřejné podpory, subvence ze třetích států této regulaci nepodléhají a jejich aktivity tak mohou mít negativní dopad na jednotný trh. Bílá kniha se zaměřuje obecně na obranu před rušivými účinky zahraničních subvencí, na obranu před zahraničními subwencemi usnadňujícími akvizice společností z Evropské unie a na obranu před zahraničními subwencemi usnadňujícími přístup k veřejným zakázkám v Evropské unii.

Úřad se jako gestor pro přípravu a koordinaci reakcí České republiky v souvislosti s výše uvedenou Bílou knihou účastnil jednání a ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu připravoval k této problematice stanoviska. V srpnu 2020 Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Úřadem uspořádalo kulatý stůl, kde byl předložený dokument prodiskutován se zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, Svazu průmyslu a dopravy, Hospodářské komory, Úřadu vlády, distančně se také zúčastnilo Stálé zastoupení České republiky v Bruselu. V roce 2020 proběhla k Bílé knize veřejná konzultace. Souhrnnou odpověď za český veřejný sektor koordinoval a připravoval Úřad. Zástupci Úřadu též problematiku projednávali na jednotlivých pracovních skupinách a dalších souvisejících jednáních. V listopadu 2020, v rámci jednání pracovní skupiny pro zahraniční subvence Komise informovala, že v roce 2021 bude probíhat posouzení dopadu zamýšlených nástrojů pro řešení otázky zahraničních subvencí. Komise požádala členské státy v rámci cílené konzultace o zodpovězení otázek, které souvisejí s plánovaným posuzováním. Odpovědi na tyto otázky vypracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Úřadem. V roce 2021 se bude problematika dále projednávat na příslušných pracovních skupinách a dalších fórech.

Pokyny k některým opatřením státní podpory v souvislosti se systémem obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů po roce 2021

Pokyny k některým opatřením státní podpory v souvislosti se systémem obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů po roce 2021 poskytují právní rámec pro poskytování náhrad nepřímých nákladů na ETS ze strany členských států některým

podnikům ve čtvrtém obchodovacím období ETS (2021–2030). Nové Pokyny ETS (účinné od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2030) reagují na přetrvávající stav hrozby úniku uhlíku v určitých odvětvích průmyslu a mají tak zajistit, aby nabídky náhrad nepřímých nákladů na ETS poskytovaly účinnou ochranu proti úniku uhlíku a zároveň byly dostatečně omezené, aby nedošlo k nepřiměřenému narušení hospodářské soutěže, přičemž zůstanou zachovány pobídky k nákladově efektivní dekarbonizaci ekonomiky. Veřejná konzultace k těmto pokynům byla zahájena na jaře 2020. Úřad oslovil zainteresované veřejné orgány s žádostí o připomínky a komentáře k předloženému předpisu. Souhrnné vyjádření následně zaslal Evropské komisi. Pokyny byly přijaty v září 2020.

Veřejné konzultace

Na začátku léta 2020 zahájila Evropská komise veřejnou konzultaci týkající se nařízení Komise (EU) č. 360/2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis, udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu (dále jen „nařízení“). Návrh předložený do veřejné konzultace směřoval k prodloužení doby použitelnosti nařízení, a to do 31. 12. 2023. Zároveň v reakci na pandemii covid-19 Komise navrhla, aby se nařízení mohlo vztahovat i na podniky, které nesplňovaly definici podniku v obtížích ke dni 31. 12. 2019, ale staly se podniky v obtížích v období od 1. 1. 2020 do 30. 6. 2021. Úřad koordinoval souhrnné stanovisko České republiky a odeslal jej Evropské komisi.

V druhé polovině roku 2020 Evropská komise zahájila veřejnou konzultaci vyzývající členské státy a další zúčastněné strany, aby poskytly své názory a komentáře ke stávajícím pravidlům Evropské unie pro státní podporu veřejné podpory v oblasti širokopásmových sítí. Veřejná konzultace, prováděná formou elektronického dotazníku, umožnila zúčastněným stranám poskytnout zpětnou vazbu a zkušenosti s prováděním pravidel státní podpory v souvislosti s pokyny pro státní podporu v oblasti zavádění širokopásmových sítí přijatými v roce 2013 a příslušnými ustanoveními obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER) přijatého v roce 2014. Obdobně proběhla i konzultace k plánované revizi Pokynů pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky na období 2014. Návrh novelizovaného textu Pokynů by Evropská komise měla zveřejnit v první polovině roku 2021.

Další veřejné konzultace, které proběhly v roce 2020, a jichž se Úřad účastnil v roli koordinátora a příspěvatele, se týkaly problematiky Bílé knihy a přípravy finální podoby dokumentu a dvou žádostí Komise o poskytnutí informací k dostupnosti krátkodobého vývozního pojištění exportních úvěrů. Komise vyňala všechny státy ze seznamu zemí s obchodovatelnými riziky, jenž je přílohou sdělení Komise členskými státy o uplatňování článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na krátkodobé pojištění vývozních úvěrů 2012/C 392/01. Dle sdělení tedy žádná země na světě není považována za zemi s obchodovatelnými riziky. První konzultace se vztahovala k vynětí všech zemí ze zmíněného seznamu a druhá k prodloužení tohoto vynětí do června 2021.

V listopadu 2020 proběhla veřejná konzultace k iniciativě Evropské komise k Zelené dohodě pro Evropu (European Green Deal). Předmětem konzultace bylo zjistit, jak může politika hospodářské soutěže Evropské unie nejlépe podpořit tuto iniciativu, a to i v souvislosti s aktuálními revizemi předpisů v oblasti podpory investic do ochrany životního prostředí, především revidovaných Pokynů pro oblast životního prostředí a energetiky. Konzultace obsahovala tři části, z nichž jedna se týkala veřejné podpory, zbývající oblasti hospodářské soutěže.

Z činnosti Oddělení veřejné podpory

Rok 2020 byl ve znamení řešení ekonomických dopadů opatření přijatých v souvislosti s celosvětovou pandemií nemoci covid-19. Úřad v mezích zákona č. 215/2004 Sb. spolupracoval v průběhu roku s poskytovateli podpory na přípravě a zajištění schválení programů podpory, obecně označovaných jako „covidová“ podpora. V této souvislosti zřídil Úřad speciální webovou stránku s průběžně aktualizovanými informacemi. Poskytovatelé podpory na ní najdou i souhrn jejich povinností v souvislosti s poskytováním tohoto druhu podpory a často kladené otázky a odpovědi týkající se aplikace relevantních pravidel pro veřejnou podporu. Poskytovatelé byli v průběhu roku 2020 Úřadem obratem informováni o aktuálnímu vývoji legislativy Evropské unie především v rámci příslušných pracovních skupin a v rámci rezortní koordinační skupiny pro veřejnou podporu. Úřad velmi intenzivně spolupracoval se všemi poskytovateli covidových podpor a nepřetržitě poskytoval

poradenství a konzultace k aplikaci vhodných výjimek ze zákazu veřejné podpory. Intenzivně se podílel také na přípravě podkladů pro notifikaci covidových podpor a účastnil se celé řady jednání k této problematice, ať již na národní úrovni či za účasti zástupců Evropské komise při projednávání konkrétních případů podpory. Do konce roku 2020 bylo notifikováno celkem 26 programů podpory.

Začátkem roku byly zahájeny přípravy na konání tradiční výroční konference o veřejné podpoře. Tyto přípravy však byly vzhledem k nepříznivé epidemické situaci přerušeny a konference se nakonec v roce 2020 neuskutečnila.

Úřad ve spolupráci s ministerstvy, státními a krajskými úřady a velkým počtem obcí zpracoval opět po dvou letech pravidelnou zprávu o provádění rozhodnutí Komise o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. Poprvé byly součástí zprávy také údaje o provádění sdělení Komise o rámci Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby. S ohledem na situaci vyvolanou pandemií covid-19 Evropská komise posunula termín pro předložení zprávy o dva měsíce, tj. do konce letních prázdnin. Úřad ovšem zprávu odeslal již na začátku srpna. Obsah této zprávy bude k dispozici na webové stránce Evropské komise, kde jsou zveřejněny rovněž zprávy shrnující údaje o provádění zmíněného rozhodnutí z minulých let.

V roce 2020 Úřad spolupracoval s poskytovateli veřejné podpory ve věcech řady kontrol prováděných ze strany Evropské komise, a sice kontrol správné aplikace pravidel veřejné podpory na programy podpory oznámené dle obecného nařízení o blokových výjimkách. Mezi kontrolovanými byly programy podpory v oblasti životního prostředí, výzkumu a vývoje či regionální podpory.

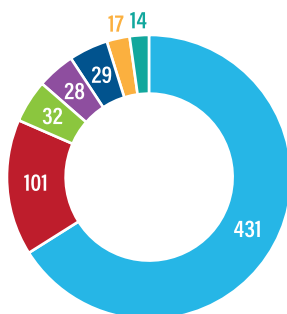
Úřad koordinoval připomínková řízení k revidovaným předpisům Evropské unie a vstupy do veřejných konzultací v oblasti veřejné podpory (viz blíže předchozí text). Kromě spolupráce s poskytovateli veřejné podpory a připomínkovými místy připravil rovněž vlastní připomínky a v souhrnné podobě je

zaslal Evropské komisi. Následně se zástupci Úřadu účastnili projednávání změn předmětných předpisů na jednáních s členskými státy a Evropskou komisí uskutečňované vzhledem k situaci formou videokonferencí.

Účast na seminářích a pracovních skupinách

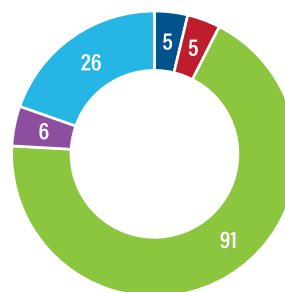
Zástupci Úřadu se v rámci své poradenské činnosti stanovené zákonem č. 215/2004 Sb. účastní jednání pracovních skupin a pravidelně připravují školení pro poskytovatele veřejné podpory. Rok 2020 ovšem konání školení a seminářů nepřál. Co se týká pracovních skupin, na unijní úrovni to byla zejména jednání Poradního výboru k projednávání revizi nařízení Komise (EU) č. 651/2014 či jednání skupiny pro mezinárodní subvence, která se zabývá možností uplatnění pravidel veřejné podpory ve třetích zemích.

Vybrané statistické údaje z oblasti veřejné podpory za rok 2020

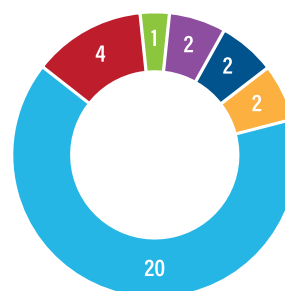
- stanoviska k problematice veřejné podpory
- prenotifikace, notifikace, oznámení dle nařízení Komise (EU) č. 651/2014
- prenotifikace a notifikace COVID programů podpory u Evropské komise
- připomínky k návrhům právních předpisů ČR
- účast na poradních výborech a jednáních k oznámeným případům
- žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- stížnosti u EK a spojená agenda

Notifikace, prenotifikace, oznámení dle nařízení Komise (EU) č. 651/2014

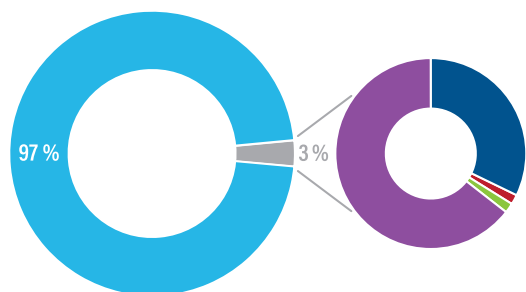
- prenotifikace
- notifikace
- oznámení dle blokové výjimky
- prenotifikace COVID programů podpory
- notifikace COVID programů podpory

Prenotifikace a notifikace dle jednotlivých bodů dočasného rámce

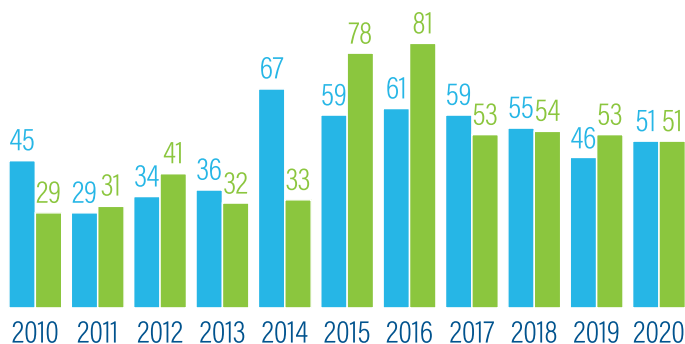
- článek 3.1. DR – omezené částky podpory
- článek 3.2. DR – podpora ve formě záruk za úvěry
- článek 3.6. DR – podpora na výzkum a vývoj zaměřený na boj prot iCOVID-19
- článek 3.8. DR – investiční podpora na výrobu produktů určených na boj s COVID-19
- článek 3.9. DR – podpora ve formě odkladů daní a/nebo příspěvků na sociální zabezpečení
- článek 3.10. DR – podpora ve formě subvencování mzdových nákladů na zaměstnance s cílem zabránit propouštění během šíření koronavirové nákazy

Statistika poskytnuté podpory de minimis za rok 2020 dle předpisů

- nařízení Komise č. 1408/2013 – zemědělská prvovýroba
- nařízení Komise č. 360/2012 – SOHZ
- nařízení Komise č. 717/2014 – rybolov
- nařízení Komise č. 1407/2013 – doprava
- nařízení Komise č. 1407/2013 – ostatní

Zahájená správní řízení a vydaná rozhodnutí v období 2010–2020

- zahájená správní řízení
- vydaná rozhodnutí

Žádosti o přístup do registru de minimis

Významné případy

Programy Antivirus

Období letních prázdnin roku 2020 se žádným způsobem neprojevovalo na aktivitě Evropské komise spojené se schvalováním opatření podpory na důsledky koronavirové nákazy. V tomto období Evropská komise vydala ve prospěch České republiky celkem osm kladných rozhodnutí. Jedním ze schválených opatření byl rovněž tzv. program Antivirus, který umožňuje příjemcům čerpat podporu na mzdové náklady, a to u zaměstnanců, kterým by jinak v důsledku koronavirové nákazy hrozilo propuštění. Program tak přispívá k zachování zaměstnanosti, neboť snižuje zaměstnavatelům náklady, zabraňuje propouštění a napomáhá tomu, aby zaměstnanci nemuseli během období, na něž je poskytována podpora, přerušit zaměstnání.

Rozpočet programu byl vyčíslen na 22,9 miliardy korun. Předpokládaný počet příjemců byl odhadován na 280 tisíc podniků, přičemž podpora byla přístupná pro podniky všech velikostí. Program zahrnuje dva režimy podpory. V rámci prvního (tzv. režim A) podpora činí 80 % mzdových nákladů (včetně příspěvků na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění), nejvýše však 39 tisíc korun měsíčně na zaměstnance, kteří nemohou pracovat z důvodu karantény nebo uzavření/omezení provozu nařízeného státními orgány. V rámci druhého režimu (režim B) je pak podpora stanovena ve výši 60 % mzdových nákladů, maximálně 29 tisíc korun měsíčně, a týká se případů, kdy zaměstnavatel omezil či uzavřel provoz pro omezení odbytu, nedostatek vstupních dodávek, kvůli absenci významné části zaměstnanců nebo z jiných důvodů spojených s pandemií.

Program byl Evropskou komisí posouzen podle podmínek tzv. dočasného rámce, který Komise přijala v březnu 2020 v reakci na šíření nákazy covid-19 a očekávanou potřebu zapojení veřejných prostředků do podpory ekonomiky. Program předložený Českou republikou splnil všechny potřebné podmínky stanovené v dočasném rámci, a mohl proto být Komisí schválen.

Program Covid – nájemné

Program podpory Covid – nájemné je administrován Ministerstvem průmyslu a obchodu. Je určen podnikatelům, kteří museli kvůli mimořádným krizovým opatřením dočasně uzavřít provozovny, které využívají pro maloobchodní podnikatelskou činnost, a to v období od 13. 3. do 30. 6. 2020. Program podpory byl prostřednictvím Úřadu notifikován Evropské komisi na základě bodu 3.1. dočasného rámce, a to jednotlivě po dílčích výzvách. V roce 2020 to byly dvě výzvy. Podpora v rámci 1. výzvy byla poskytována za těchto podmínek: 1) pronajímatelem nemovitosti byla příjemci poskytnuta sleva alespoň ve výši 30 % rozhodného nájemného, 2) došlo k uhrazení alespoň 50 % rozhodného nájemného žadatelem o podporu před podáním žádosti, 3) výše podpory činí 50 % rozhodného nájemného.

2. výzva programu Covid – nájemné byla Evropskou komisí schválena dne 30. 10. 2020. Rozhodným obdobím, na které je poskytována podpora, jsou měsíce červenec, srpen a září roku 2020. Výše podpory činí 50 % nájemného za rozhodné období, přičemž participace pronajímatele ve formě jakékoli slevy na nájemném není na rozdíl od první výzvy požadována. Nájemce ale musí uhradit alespoň 50 % rozhodného nájemného před podáním žádosti. V souvislosti s další vlnou pandemie nemoci covid-19 připravuje poskytovatel další výzvu, která pokryje období od října 2020.

Program Covid – sport II

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Národní sportovní agenturou spravují programy souhrnně označované jako Covid – sport II. Tyto programy poskytují podporu podnikatelským subjektům realizujícím vybrané sportovní profesionální soutěže a sportovní akce na území České republiky a byly Evropskou komisí schváleny dne 22. 12. 2020. Podpory v těchto programech budou poskytovány opět dle bodu 3.1 dočasného rámce. Program podpory je rozdělený na dvě oblasti – oblast A je zaměřena na podporu podnikatelských subjektů, které se účastní některé v programu definovaných profesionálních mistrovských sportovních soutěží. Oblast B je zaměřena na podporu podnikatelských subjektů pořádajících či spolupořádajících sportovní akce, které byly vlivem vládních

opatření proti pandemii covid-19 zrušeny. Dotace poskytnutá příjemci může pokrýt nejvýše 50 % celkových uznatelných nákladů, maximálně je omezená na částku 12,5 milionu korun pro oblast podpory A a 10 milionů korun pro oblast podpory B.

Program Covid – lázně

Evropská komise dne 7. 8. 2020 schválila podle tzv. dočasného rámce program podpory Covid – lázně. Cílem tohoto programu je pomoci sektoru lázeňství překonat ekonomické důsledky způsobené vlivem pandemie, vyvolané šířením viru covid-19 a přijatých vládních opatření k zamezení šíření viru.

Program je zaměřen na příjemce poskytující lázeňskou léčebnou a rehabilitační péči, a to bez ohledu na velikost podniku. Výše rozpočtu na podporu uvedeného sektoru je jedna miliarda korun, přitom musí být splněny podmínky dané dočasným rámcem, a to zejména bodem 3.1. Samotná podpora je poskytována ve formě přímých plateb na pokrytí slev na pobyt, jež příjemci poskytnou svým klientům na základě voucherů v hodnotě 4 000 Kč/osobu starší 18 let. Délka takového pobytu byla stanovena na minimálně šest nocí, s čerpáním minimálně pěti léčebně rehabilitačních procedur. Rozhodné období pro uplatnění takových slev bylo schváleno od 1. 7. 2020 do 31. 12. 2020.

Druhostupňové rozhodování a soudní přezkum

V roce 2020 nebyl v oblasti veřejné podpory podán žádný rozklad. Úřad zahájil jedno druhostupňové správní řízení a nevydal žádné rozhodnutí. V roce 2020 nebyla v souvislosti s rozhodnutím Úřadu v oblasti veřejné podpory podána žádná žaloba ani kasační stížnost. Krajský soud v Brně vydal na základě žaloby podané v roce 2019 jedno rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nevydal žádné rozhodnutí související s rozhodnutím Úřadu v oblasti veřejné podpory.

Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní oddělení Úřadu se zaměřuje především na rozvíjení vztahů se zahraničními institucemi podílejícími se na prosazování práva hospodářské soutěže, zjišťuje poznatky a zkušenosti s aplikací soutěžního práva, práva veřejných zakázek a veřejné podpory v zahraničí a pravidelně o nich informuje zaměstnance Úřadu.

Vzhledem k rozsáhlé aktivitě Úřadu v rámci mezinárodních platform, jako je například Evropská soutěžní síť (*European Competition Network – ECN*) sdružující soutěžní úřady členských států Evropské unie nebo Mezinárodní soutěžní síť (*International Competition Network – ICN*) sdružující soutěžní úřady z celého světa, představuje Mezinárodní oddělení hlavní kontaktní bod zajišťující veškeré činnosti spojené s participací v jednotlivých pracovních skupinách v rámci těchto platform. Zástupci Úřadu v rámci těchto skupin diskutují aktuální otázky a spolupracují při výměně informací týkajících se přeshraničních případů. V neposlední řadě se zástupci Mezinárodního oddělení aktivně účastní pravidelných jednání mezivládní Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (*Organisation for Economic Cooperation and Development – OECD*).

Mezinárodní spolupráce v době pandemie

Pandemie covid-19 přinesla změny i v oblasti realizace mezinárodní spolupráce přinejmenším tím, že se takřka výhradně přesunula do online prostoru. Mezinárodní spolupráce v oblasti hospodářské soutěže, veřejných zakázek i veřejné podpory v době před vypuknutím pandemie tradičně probíhala formou osobních setkání představitelů odpovědných za konkrétní agendy na bilaterální či multilaterální úrovni. Online formy jednání byly v době ještě nepoznamenané současnou pandemickou situací využívány spíše sporadicky, a to převážně k řešení ad-hoc záležitostí.

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že Evropská komise, zaštiťující jednání pracovních skupin ECN, stejně jako OECD, ICN a další mezinárodní platformy na tuto nečekanou situaci pružně zareagovaly a zabezpečily konání pravidelných setkání, konferencí a jednání online formou. Na samotném obsahu mezinárodní

spolupráce se v důsledku výše uvedeného pandemická situace podepsala v menší míře, než jak se mohlo na jaře 2020 zdát.

Pandemická situace významným způsobem ovlivnila fungování soutěžních úřadů po celém světě. Zřejmě nejvýznamnější mezinárodní iniciativou v této oblasti byl rozsáhlý průzkum ICN z dubna 2020, ve kterém jednotlivé úřady včetně ÚOHS podrobně popsaly vliv pandemické situace na svou činnost.

Evropská soutěžní síť – ECN

V rámci soutěžní sítě ECN působí pracovní skupiny zaměřené na dílčí aspekty zejména unijního soutěžního práva, kterých se aktivně účastní také zástupci Úřadu, příslušní k problematice probírané v dané skupině. Mezi neaktivnější pracovní skupiny patří tradičně skupiny pro kartely, fúze nebo mezinárodní spolupráci soutěžních úřadů. Zástupci Mezinárodního oddělení se účastní převážně posledně jmenované pracovní skupiny, která se v současnosti zabývá aktualizací pravidel vzájemné spolupráce a koordinací při řešení přeshraničních případů.

Mimo pracovní skupiny slouží platforma ECN také pro přímou komunikaci a spolupráci jednotlivých soutěžních úřadů členských států Evropské unie. Nejčastějším komunikačním prostředkem této spolupráce jsou žádosti o výměnu informací, které jsou zasílány ve formě tzv. RFI (Request for Information). V roce 2020 Úřad odpovídal na 76 těchto žádostí o informace, od otázek souvisejících s transpozicí Směrnice ECN+,¹⁶ přes technické dotazy týkající se vnitřního fungování úřadu a vnitřních procesů až po specifické otázky ohledně relevantních trhů či problematiky fúzí. Úřad sám se potom touto formou obrátil na soutěžní úřady ostatních členských států Evropské unie ve čtyřech případech.

	2018	2019	2020
Počet obdržených RFI	75	77	76
Počet vlastních RFI	2	3	4

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1 ze dne 11. prosince 2018, o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, a o zajištění řádného fungování vnitřního trhu.

Další nedílnou součástí spolupráce soutěžních úřadů sdružených v síti ECN jsou tzv. žádosti o asistenci při vyšetřování na základě článku 22 nařízení Rady (ES) č. 1/2003.¹⁷ Tyto žádosti mohou využít soutěžní úřady v případech, kdy potřebují získat více informací pro zahájení řízení s určitým zpravidla v zahraničí usazeným subjektem či doplnit spis v rámci již probíhajícího řízení o porušení článku 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie. V roce 2020 této možnosti Úřad využil a o asistenci zahraničních soutěžních úřadů požádal ve třech případech. Na druhou stranu Úřad neneviduje žádné obdržené žádosti dle čl. 22 od jiných soutěžních úřadů, což může být dalším důsledkem pandemie, během které mohlo v některých zemích dojít k poklesu počtu šetření oproti obvyklému stavu.

	2018	2019	2020
Počet žádostí dle čl. 22 obdržených od jiných členských států EU	3	6	0
Počet žádostí dle čl. 22 zasláných jiným členským státům EU	1	3	3

Mezinárodní soutěžní síť – ICN

Mezinárodní soutěžní síť ICN je fórum zaměřené na spolupráci soutěžních úřadů po celém světě. V rámci této platformy působí jednotlivé pracovní skupiny, které mimo jiné pořádají výroční konference či workshopy. Díky tomu, že mnoho aktivit pořádaných ICN probíhá pravidelně v online formátu, mohla její činnost pokračovat do značné míry nezávisle na vývoji pandemické situace.

V roce 2020 také probíhaly prvotní diskuze o modernizaci činnosti pracovních skupin a celkovém přínosu této platformy. Soutěžní úřady se zapojily do dotazníkových šetření o praktických otázkách spolupráce a organizačního vedení. Svoji odpověď se tedy soutěžní úřady mohly podílet na budoucím formování a směřování platformy ICN.

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj – OECD

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj je mezinárodní organizací, která se ve spolupráci s vládami, odborníky

a veřejností snaží nastavit mezinárodní standardy a najít řešení sociálních, ekonomických a environmentálních otázek, a to na základě aktuálních poznatků. V oblasti ochrany hospodářské soutěže rozvíjí OECD své aktivity prostřednictvím Soutěžního výboru a jeho dvou pracovních skupin.

Zasedání Soutěžního výboru OECD probíhá pravidelně dvakrát ročně, přičemž zasedání v červnu a v prosinci 2020 byla organizována v online podobě. Zástupci Úřadu se tak jako každý rok mohli zúčastnit tematických bloků, ve kterých se diskutovaly důležité otázky z oblasti soutěžního práva a politiky, jako například kriminalizace kartelových dohod, hospodářská soutěž na digitálních reklamních trzích, využití ekonomické analýzy při šetření fúzí či aktuální vliv pandemie na aplikaci soutěžního práva.

Evropský soutěžní den 2020

Jedna z nejvýznamnějších evropských konferencí o soutěžním právu a politice, Evropský soutěžní den, je pořádána pravidelně soutěžními úřady států, které právě předsedají Radě Evropské unie. Konference se pravidelně účastní špičky evropské soutěžní politiky, zástupci Evropské komise i národních soutěžních úřadů. V roce 2020 se Evropský soutěžní den uskutečnil ve dnech 7. a 8. září v Berlíně, kde se kromě online formy, která se v době pandemie stala nezbytným standardem, představitelé soutěžních institucí sešli i prezenční formou. Evropský soutěžní den pod taktovkou německého předsednictví se tematicky zaměřil mimo jiné na výzvy, kterým jsou vystavovány soutěžní úřady v souvislosti s mezinárodními krizovými situacemi, jakou je například pandemie covid-19.

Světový soutěžní den 2020

Instituce, kterým je svěřena ochrana a vymáhání hospodářské soutěže, ale i široká odborná veřejnost, si každoročně připomínají 5. prosinec jako Světový soutěžní den, který upozorňuje na význam férové konkurence pro ekonomiky jednotlivých zemí. Tématem světového soutěžního dne v roce 2020 byla problematika hospodářské soutěže ve vztahu k otázkám přístupu ke zdravotní péči. Již po několikáté se k této iniciativě připojil také Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

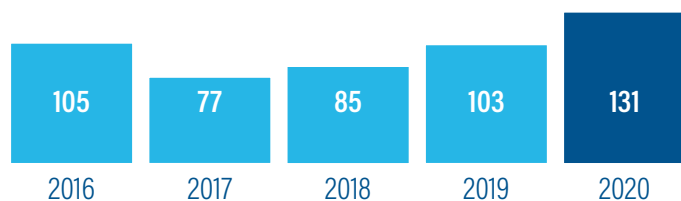
¹⁷ Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002, o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy.

Informační servis

Informační, publikační a osvětová činnost patří k prioritám Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Aktuální informace Úřad obvykle sdílí s odbornou i laickou veřejností prostřednictvím svých internetových stránek, sociální sítě Twitter a newsletteru.

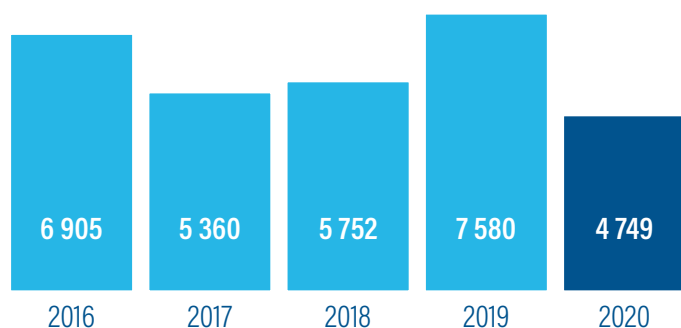
V roce 2020 Úřad vydal 131 tiskových zpráv, o 37 % více než v předchozím roce. V aktualitách jsou zveřejňovány informace o významných případech šetřených Úřadem a o činnosti Úřadu jakožto ústředního orgánu státní správy s kompetencemi v oblastech hospodářské soutěže, dozoru nad zadáváním veřejných zakázek, kontroly významné tržní síly a koordinaci a poradenství v oblasti veřejné podpory.

Počet vydaných tiskových zpráv

Z hlediska mediálního obrazu nastalo po bouřlivém roce 2019 očekávané uvolnění a snížení medializace o 37 % na počet 4 743 příspěvků, což ve srovnání s předchozími lety znamená lehce podprůměrný výsledek. Stejný závěr vyplynul i z roční mediální analýzy, kterou pro Úřad pravidelně zpracovává společnost Newton Media z vybraného vzorku klíčových českých médií.

Počet příspěvků o ÚOHS v monitoringu médií

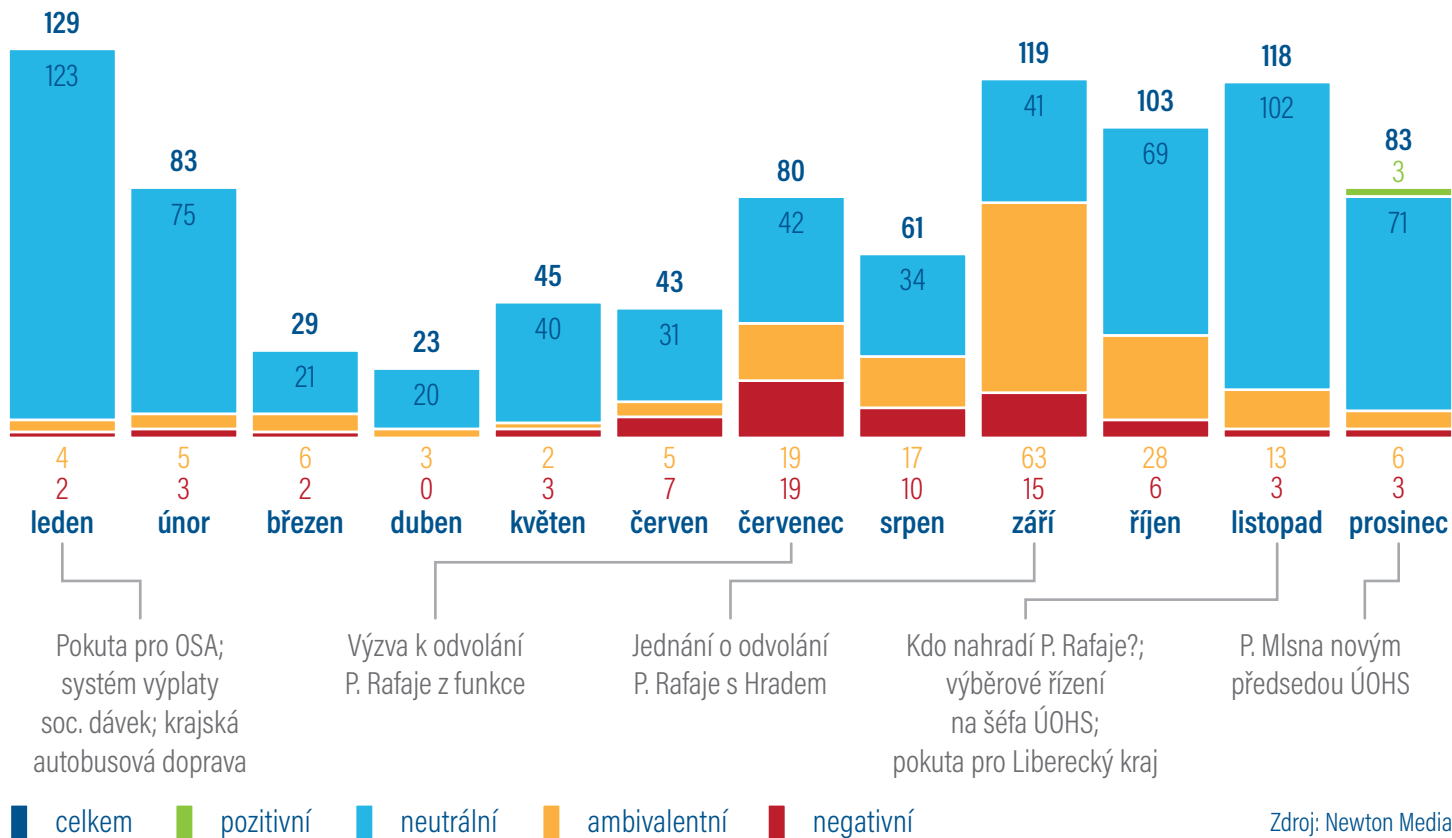
Z mediálního hlediska byla zásadní událostí roku 2020 diskuze o odvolání Petra Rafaje z funkce předsedy ÚOHS a jeho následná rezignace. Vzhledem k vysokému zapojení televize a rozhlasu (ČT1, ČT24, TV Nova, Prima, ČRo) měla kauza velký mediální dopad na veřejnost a negativně se promítla i do image Úřadu a korelovala s kritikou správních činností především v oblasti veřejných zakázek. V roce 2020 ve srovnání s předchozím rokem výrazně ubylo ambivalentních zpráv o Úřadu, tedy příspěvků, ve kterých reagují na kritiku Úřadu jeho zástupci nebo spekulují sami novináři (pokles ze 458 na 171; 28 % vs. 19 %). Výskyt kritických reakcí byl v relativních číslech dokonce vyšší (2020: 8 %; 2019: 5 %).

Kritika byla intenzivní především ve druhém pololetí roku 2020 (HN, MfD, Právo), vyvolala ji červnová výzva zástupců Libereckého kraje na odvolání Petra Rafaje. Do května se objevila pouze jednorázová kritika ze strany protikorupčních organizací (Právo, ČRo Radiožurnál). Neutrální sdělení (73 %) byla spojena zejména se správním činností ÚOHS v oblasti stavebnictví, telekomunikací, IT, služeb, schvalování fúzí či při kontrole hospodářské soutěže v souvislosti s vyhláškami o hazardu.

V závěru roku byla v médiích ve vztahu k ÚOHS dominantní diskuze o budoucím fungování Úřadu, výběru nového předsedy a jmenování Petra Mlsny do funkce předsedy Úřadu. Média změkčila svou dikci, kritika zmizela, převládly neutrální zprávy s informacemi o prioritách nového vedení, apel na restart Úřadu a snahu získat zpět jeho kredibilitu. Tři příspěvky vyzněly dokonce pozitivně (MfD, LN, Právo).

Z vybraných celostátních deníků referovala o činnosti Úřadu nejčastěji MfD, z televizních stanic ČT24 a ČT1. Autorkou největšího počtu kritických zpráv byla Adéla Jelínková z HN ve spolupráci s Lukášem Valáškem z Aktualne.cz.

Vývoj v roce 2020

V roce 2020 byly také vydány dva informační listy, což jsou pravidelné publikace, jejichž prostřednictvím Úřad podrobněji prezentuje určitá odborná témata. Kromě již zmíněného třetího dílu *Průvodce veřejného zadavatele* ÚOHS vydal informační list *Veřejná podpora v době koronavirové pandemie*, který podrobně vysvětloval nejen možnosti poskytování veřejných podpor zaměřených na eliminaci dopadů koronavirové pandemie podle tzv. dočasného rámce, ale také další informace týkající se vývoje legislativy v oblasti veřejné podpory.

Úřad dále zintenzivnil svou komunikaci prostřednictvím účtu na sociální síti Twitter. Uveřejňuje na něm nejen příspěvky o vlastní činnosti a rozhodnutích, ale upozorňuje též na příspěvky zahraničních soutěžních úřadů a na odborné studie a texty zejména z oblasti hospodářské soutěže.

Tradiční konference pravidelně každoročně pořádané Úřadem na téma veřejné podpory a nových trendů v hospodářské soutěži musely být zrušeny vzhledem k opatřením souvisejícím s pandemickou situací.

Personální informace

I do oblasti personální politiky Úřadu zasáhla v roce 2020 pandemie virové choroby covid-19. Vzhledem k negativním dopadům na celou společnost se muselo Personální oddělení Úřadu vyrovnat s mnoha nečekanými situacemi, na které se nebylo možno s dostatečným předstihem připravit a které tak probíhaly takzvané „za chodu“. Personální oddělení se i tuto nelehkou situaci pokusilo brát jako výzvu a prostor pro zavedení mnoha i do budoucna žádoucích změn. Již v počátcích pandemie přistoupilo vedení Úřadu k řadě

opatření, která měla zabránit případnému šíření koronaviru mezi zaměstnanci. Pro Personální oddělení to představovalo především spolupráci na zajištění možnosti výkonu práce a služby z jiného místa, kterou Úřad do té doby nevyužíval. V krátkém čase vytvořilo pro všechny zaměstnance dohody o výkonu práce, respektive služby z jiného místa, které byly podmínkou pro zavedení do té doby nevyužívaného institutu home office. Spolupracovalo s dalšími dotčenými útvary na naplnění podmínek pro možnost výkonu práce, respektive služby na home office, ať už se jednalo o operativní proškolení BOZP nebo zajištění potřebné techniky (počty zaměstnanců a koordinace jejich přihlašování na školení a objednávání IT vybavení atd.). Ve spolupráci s vedoucími zaměstnanci identifikovalo počty a složení zaměstnanců nezbytných pro zachování minimálního chodu všech útvarů, aby bylo i v budoucnu možné rychle reagovat na nutnost omezení osobního kontaktu na pracovišti a současně nenarušit výkon klíčových činností Úřadu. Personální oddělení intenzivně komunikovalo s jednotlivými útvary v případě podezření nebo výskytu nákazy koronavirem a nabízelo možnosti, jak postupovat v souladu se zákonem, doporučeními i skutečnými možnostmi Úřadu, pravidelně také informovalo všechny zaměstnance o prodlužování nouzového stavu, předepsaných opatřeních, povinnosti nosit roušku a dbát na dodržování osobní hygieny, stejně jako o postupech při evidenci docházky v případě využívání home office, nebo jeho kombinování s přítomností na pracovišti apod. V návaznosti na omezení fyzického pohybu osob bylo zajištěno vzdělávání distanční formou – přístup do vzdělávacího portálu Seduo.cz, který posloužil a v budoucnu dále poslouží jako vynikající náhrada především v případě školení měkkých dovedností.

Po celou dobu jarní vlny se pravidelně scházeli krizový štáb Úřadu, v němž mělo své zastoupení i Personální oddělení, a nastavoval pravidla, která měla pomoci překonat pandemii a omezení s ní související co nejnáze. Z hlediska péče o zaměstnance se řešila například otázka případného zajištění stravování, varianty plánu omezení provozu, možnost ochrany osob starších 60 let atd. Poprvé se také diskutovala nabídka a ve spolupráci s poskytovatelem pracovnělékařských služeb organizace očkování proti chřipce pro zájemce z řad zaměstnanců, k čemuž nakonec nedošlo z důvodu nemožnosti zajistit dostatečné množství očkovací látky – do budoucna se

však díky tomu otevírá možnost začlenit očkování do nabídky benefitů ze strany Úřadu.

Náročné a nestandardní měsíce prověřily schopnost Personálního oddělení reagovat na nečekanou situaci a ukázaly nejenom do té doby nevyužívané možnosti, jak dále zlepšovat personální oblast Úřadu, ale odhalily také slabiny, na nichž je potřeba v budoucnu pracovat – především zlepšení time managementu i organizace práce na Personálním oddělení, které je z hlediska počtu zaměstnanců poměrně malé, a zefektivnění komunikace se zástupci dalších útvarů Úřadu tak, aby byly předávány vždy konkrétní a jasné informace.

Část pracovního i osobního života se během roku 2020 přesunula do online prostoru. V krátkých časových úsecích „rozvolnění“ se stihlo realizovat prezenční školení *Důstojné pracoviště ve veřejné správě*, prostřednictvím kterého byli vybraní vedoucí i řadoví zaměstnanci seznámeni s problematikou prevence a eliminace násilí na pracovišti. Cílem tohoto školení bylo zajistit respekt a zdravé vztahy mezi zaměstnanci, snáze identifikovat případné problémy s tím spojené a nabídnout efektivní a účinné řešení. Prezenční školení nahradily distanční vzdělávací akce, ať už individuální, nebo hromadné, jako například školení kybernetické bezpečnosti se zaměřením na obranu proti phishingovým útokům, které na podzim loňského roku absolvovali všichni zaměstnanci Úřadu.

Ti také získali přístup do vzdělávacího portálu Seduo.cz, který mohou využívat i během roku 2021. Kurzy nabízené na vzdělávacím portálu jsou z oblasti komunikace, prezentace, produktivity, ale také jazykového vzdělávání nebo počítačové gramotnosti. Vzdělávací portál pružně zareagoval na nutné změny v pracovním životě a nabídl témata efektivní práce na dálku i praktických rad při práci formou home office. Některé kurzy mohou zaměstnanci využít také k nastavení a splnění cílů v rámci pravidelného hodnocení, které proběhne na Úřadě v roce 2021.

Navzdory tomu, že se jednalo o rok turbulentní, pokračoval Úřad v plnění dlouhodobého personálního cíle, a to dosažení plné obsazenosti systemizovaných míst a stabilizaci odborných zaměstnanců. V průběhu roku se realizovala výběrová řízení

a konaly se také úřednické zkoušky, přičemž Úřad již obecnou část zkoušky provádí pouze elektronicky prostřednictvím portálu e-Zkouška. Úřednické zkoušky organizované Úřadem proběhly v roce 2020 tři. Všichni zaměstnanci Úřadu vykonali zkoušku úspěšně.

Nástup JUDr. PhDr. Petra Mlsny, Ph.D., nového předsedy Úřadu, s sebou v roce 2021 přinese množství změn, jejichž cílem je zvýšení kvality odborné činnosti i chodu Úřadu. Personální oddělení je připraveno na všechny tyto změny reagovat rychle a pružně a spolupracovat na dalších návrzích vedoucích k zefektivnění činnosti Úřadu i zlepšení jeho pracovního prostředí.

Již v závěru roku došlo ke změně systemizace Úřadu, když byly zrušeny Sekce druhostupňového rozhodování a Sekce vnějších vztahů a správy Úřadu. Jednotlivé odbory a oddělení z těchto sekcí byly přesunuty přímo pod předsedu Úřadu, do nově vytvořené Kanceláře předsedy, případně do Sekce legislativy a veřejné regulace.

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za rok 2020

Počet podaných žádostí o informace podle zákona č. 106/1999 Sb. a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti:

oblast	počet podaných žádostí	počet vydaných rozhodnutí
Hospodářská soutěž	47	15
Veřejné zakázky	52	8
Veřejná podpora	3	1
Významná tržní síla	18	6
Všeobecné	22	0
Celkem	142	30

1. **Počet podaných odvolání proti rozhodnutím Úřadu podle zákona č. 106/1999 Sb.:** 5

2. **Počet podaných stížností na postup při vyřizování žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb.:** 1

3. **Rozsudky soudu ve vztahu k Úřadu v oblasti poskytování informací:**

- 62 A 65/2018-56 rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. 1. 2020: rozhodnutí předsedy Úřadu se ruší a žalovaný je povinen žalobci poskytnout rozhodnutí žalovaného.
- 30 A 56/2018-43 rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 3. 2020: rozhodnutí předsedy Úřadu se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- 30 A 55/2018-47 rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 24. 3. 2020: rozhodnutí předsedy Úřadu se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- 30 A 99/2018-66 rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 7. 2020: rozhodnutí předsedy Úřadu se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- 30 A 100/2018-64 rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 24. 7. 2020: rozhodnutí předsedy Úřadu se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- 29 A 142/2019-68 rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2020: rozhodnutí předsedy Úřadu se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- 7 As 245/2019-28 rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2020: kasační stížnost Úřadu se zamítá.
- 4 As 16/2018-24 rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2020: kasační stížnost Úřadu se zamítá.
- 5 As 253/2018-35 rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2020: kasační stížnost Úřadu se zamítá.
- 6 As 66/2020-32 rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 7. 2020: kasační stížnost Úřadu se zamítá.
- 10 As 88/2020-38 rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2020: kasační stížnost Úřadu se zamítá.

4. **Výsledky řízení o sankcích za nedodržování zákona č. 106/1999 Sb.:** Nebylo vedeno žádné řízení.

5. **Výčet poskytnutých výhradních licencí:** Nebyla poskytnuta žádná výhradní licence.

Rozpočet 2020

Ukazatele kapitoly 353 státního rozpočtu pro rok 2020 – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

	v Kč
Souhrnné ukazatele	
Příjmy celkem	5 500 000
Výdaje celkem	258 656 875
Specifické ukazatele - příjmy	
Daňové příjmy ¹⁸	3 800 000
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	1 700 000
v tom: ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	1 700 000
Specifické ukazatele - výdaje	
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže	258 656 875
v tom: výdaje spojené s výkonem předsednictví ČR v Radě Evropské unie	0
ostatní výdaje na zabezpečení plnění úkolů Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže	258 656 875
Průřezové ukazatele	
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	144 760 277
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem ¹⁹	48 928 973
Základní příděl fondu kulturních a sociálních potřeb	2 855 142
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	19 665 357
Platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona o státní službě	114 334 138
Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozované od platů ústavních činitelů	8 757 600
Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.	0
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	32 000 000

18 bez příjmů z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

19 povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění

Agenda 2021

Hospodářská soutěž

Úřad bude v roce 2021 důsledně pokračovat v odhalování a trestání bid riggingu, pro které má unikátní podmínky díky spojení ochrany hospodářské soutěže a dozoru nad veřejným zadáváním v rámci jedné instituce. Kartelové dohody v zakázkách bude ÚOHS aktivně odhalovat, a to i prostřednictvím moderních technologických nástrojů. Ve schvalovacím procesu je rovněž legislativa, která by měla Úřadu zlepšit dostupnost dat o zadávacích řízeních. V souvislosti s probíhající koronavirovou pandemií bude třeba sledovat také možné zneužití dominance v oblastech, které jsou pandemií dotčeny.

Z oblastí ekonomiky bude Úřad sledovat zejména elektronické komunikace, kde se bude zajímat o další vývoj aukce mobilních kmitočtů, která bohužel nepřinesla příchod čtvrtého velkého operátora. Soutěžní rezervy v této oblasti spatřujeme také v nízké penetraci virtuálních operátorů, jimž se nepodařilo získat významnější tržní podíl. Tuto oblast bude Úřad pozorně monitorovat, a to ve spolupráci s Českým telekomunikačním úřadem. Úřad se dále zaměří na farmaceutický sektor, a to jak z hlediska hospodářské soutěže, tak i z pohledu veřejného zadávání. Sekce hospodářské soutěže provede rozsáhlé sektorové šetření zaměřené především na distribuci léčiv. Dále bude ÚOHS pečlivě sledovat oblast dopravy, stavebnictví a e-commerce.

Významná tržní síla

Zásadní prioritou Úřadu je boj s nekalými obchodními praktikami a kultivace smluvních vztahů mezi odběrateli a dodavateli potravinářských produktů. Vzhledem k tomu, že od května 2021 nastanou účinky Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2019/633 ze dne 17. dubna 2019, o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, bude nutné s rozšířenou dozorovou pravomocí Úřadu seznámit dotčené subjekty na trhu. Úřad proto plánuje aktivní osvětovou činnost, ať už formou publikace materiálů či pořádání kulatých stolů. Cílem je zvýšení povědomí o existenci legislativy sloužící k ochraně slabší smluvní strany při nákupu a prodeji potravin.

Rozšíření dozorové pravomoci Úřadu se projeví rovněž zvýšenou aktivitou v oblasti analýz trhu nákupu a prodeje potravin na území České republiky a chování jednotlivých subjektů v potravinovém řetězci. S ohledem na změny vyvolané epidemií koronaviru a přesunem prodeje a nákupu potravin na internet se Úřad zaměří na šetření on-line prodejců potravin, kteří svým obratem dosáhli na příslušné zákonné kritérium a stali se odběrateli s významnou tržní silou.

Veřejné zakázky

V oblasti dozoru nad veřejným zadáváním bude v rozhodovací praxi akcentována potřeba „rozumného“ a méně formalistického rozhodování. Cílem tohoto přístupu je mimo jiné odrazení dodavatelů od podávání obstrukčních návrhů, které nejsou motivovány snahou o férový průběh zadávacího řízení, ale jedná se o vyřizování běžných komerčních sporů skrze Úřad.

Významným faktorem, který může ovlivnit činnost ÚOHS v roce 2021 a letech následujících, budou dopady koronavirové pandemie. Kvalifikovaně lze odhadnout, že v blízké budoucnosti v souvislosti s očekávanými negativními dopady koronavirové krize dojde k dalšímu zvýšení nápadu činnosti v oblasti výkonu dozoru nad zadáváním veřejných zakázek obdobně jako po poslední hospodářské a fiskální krizi.

V průběhu roku 2021 bude rovněž projednávána vládní novela ZZVZ (předložena Poslanecké sněmovně 30. listopadu 2020, sněmovní tisk 1099), která představuje první komplexní úpravu zákona za dobu jeho účinnosti. Hlavním cílem novely je odstranění nedostatků transpozice evropských zadávacích směrnic vytykánych České republice Evropskou komisí, ale dochází i k širšímu zpřesnění a úpravám zákonného textu. Pokud jde o dozorovou část zákona, nejsou navrhovány koncepční změny, legislativní text však obsahuje významné administrativní odbřemenění zadavatelů pro případ, že jim podle zákona vznikne povinnost odeslat Úřadu dokumentaci o zadávacím řízení. V takovém případě, bude-li navrhovaná úprava přijata, nebude muset zadavatel dokumenty, které má uloženy v certifikovaném elektronickém nástroji, Úřadu reálně zasílat, ale postačí, pokud mu zajistí přístup k těmto dokumentům

přímo v používaném elektronickém nástroji. Podle předpokladu Úřadu by toto zjednodušení mělo dozor nad zadáváním veřejných zakázek dále zefektivnit.

ÚOHS bude dále rozšiřovat své aktivity v oblasti osvětové činnosti v oblasti zadávání veřejných zakázek. Úřad v roce 2021 plánuje uspořádat šest metodických dnů. Jejich tematické zaměření bude například následující:

- Vymezení předmětu veřejné zakázky, a to i při zohlednění nově stanovené základní zásady v § 6 odst. 4 ZZVZ a požadavků na kvalifikovanost dodavatelů;
- Nastavení hodnocení nabídek (včetně promítnutí nově stanovené základní zásady v § 6 odst. 4 ZZVZ) a postup zadavatele při samotném hodnocení;
- Posouzení nabídek (včetně problematky vyjasňování a doplňování nabídek a bid riggingu) a požadavky na způsob oznamování výběru nejvýhodnější nabídky.

Veřejná podpora

Rok 2021 bude zcela jistě ve znamení pokračování „covidových“ podpor. Evropská komise avizovala úpravu dočasného rámce, a to nejen časovou, ale i věcnou. Především by mělo jít o navýšení limitu stanoveného v bodu 3.1. Omezené částky podpory, který by měl být adekvátně navýšen tak, aby příjemci mohli čerpat podporu i v roce 2021.

Pokračovat bude dále revize pravidel pro veřejnou podporu. V průběhu roku 2021 by Evropská komise chtěla (po proběhnutích veřejných konzultací) přijmout nové soft law v oblasti regionální podpory, vědy a výzkumu, životního prostředí a energetiky, významných projektů společného evropského zájmu (IPCEI), rizikového financování či obecného nařízení o blokových výjimkách s ohledem na European Green Deal.

Na přelomu května a června 2021 plánuje Úřad uspořádat další ročník konference o veřejné podpoře, s ohledem na epidemickou situaci proběhne konference v online formátu. „Covidové“ podpory budou jistě jedním z hlavních bodů této konference.

Ke dni 30. dubna 2021 mají všichni poskytovatelé veřejné podpory povinnost poskytnout Úřadu informace o výši poskytnuté (tj. vyplacené) veřejné podpory za kalendářní rok 2020. Předmětná informační povinnost se netýká opatření poskytnutých v režimu podpory malého rozsahu (de minimis) či na základě předpisů upravujících poskytování služeb v obecném hospodářském zájmu. Úřad poté Evropské komisi odešle za Českou republiku souhrnnou výroční zprávu.

V roce 2021 bude Úřad poskytovat součinnost Evropské komisi při řešení stížností na údajnou protiprávní podporu a spolupracovat s příslušnými poskytovateli údajných protiprávních podpor. (V roce 2020 obdržel Úřad šest nových stížností.)

Mezinárodní spolupráce

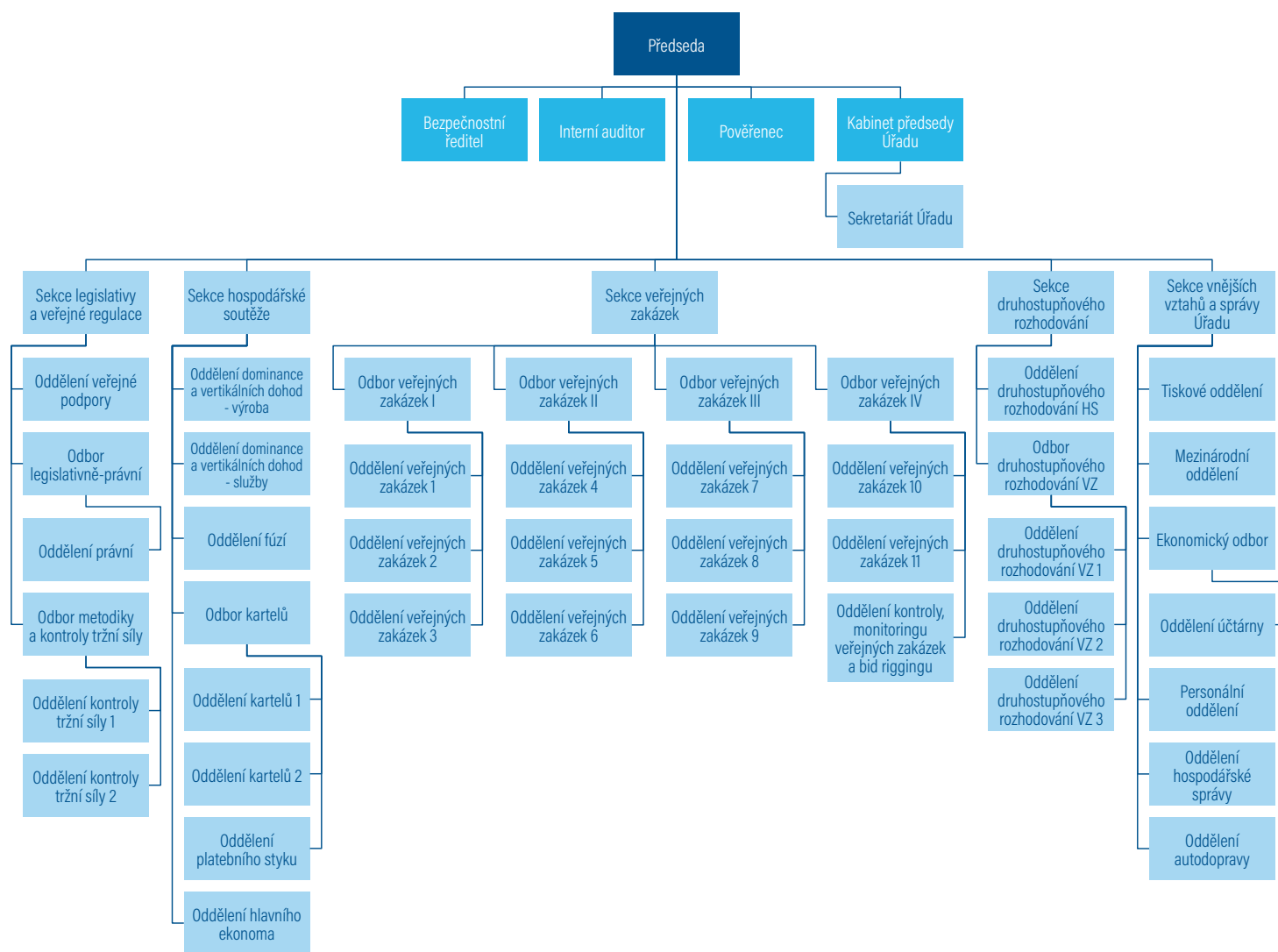
Nejdůležitějším bodem roku 2021 v rámci mezinárodní spolupráce bude nepochybně příprava předsednictví v Radě Evropské unie, které České republice připadne ve druhé polovině roku 2022. Zástupci Úřadu se přípravě předsednictví věnují již od roku 2020. A jsou začleněni do organizační struktury, která je pod vedením Úřadu vlády České republiky pověřena organizací přípravných prací. Z pohledu aktivit Úřadu bude nejvýznamnější událostí spojenou s CZ PRES 2022 nepochybně organizace Evropského soutěžního dne či setkání pracovní skupiny pro modernizovaná pravidla veřejné podpory.

Dalším důležitým tématem roku 2021 bude projednávání návrhu nařízení o digitálních trzích – Digital Markets Act (DMA), který představila Komise na konci roku 2020.

Úřad se rovněž zapojí do vyjednávacího procesu souvisejícího s tzv. *Bílou knihou o vytvoření rovných podmínek v souvislosti se zahraničními subvencemi*, kterou Evropská komise představila v roce 2020 a v následujícím roce bude posuzovat dopady zamýšleného nástroje proti negativním důsledkům zahraničních subvencí („impact assessment“).

Úřad bude pokračovat v zajišťování mezinárodní spolupráce především v rámci platform ECN, ICN a OECD.

Organizační struktura ÚOHS k 31. 12. 2020

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Výroční zpráva 2020